1375 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 13 juli 2022 (2021-2022)

Ontwerp van energiebeleidsovereenkomst

ingediend door minister Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-bedrijven) en voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (niet-VER-bedrijven)
2023-2026

verzendcode: LEE

Vlaams Parlement

INHOUD

1. Nota aan de Vlaamse Regering 3
2. Werknota van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap 11
3. Ontwerp van energiebeleidsovereenkomst voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-bedrijven) 49
4. Ontwerp van energiebeleidsovereenkomst voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (niet-VER-bedrijven) 97

Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME
DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Principiële goedkeuring van de ontwerpteksten van de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-bedrijven en niet VER-bedrijven) – periode 2023 – 2026

Samenvatting

De speerpunt van het energiebeleid voor de Vlaamse energie-intensieve ondernemingen zijn de vrijwillige energiebeleidsovereenkomsten, die ervoor zorgen dat de Vlaamse energie-intensieve ondernemingen vooraanstaand zijn en blijven op gebied van energie-efficiëntie. Het Regeerakkoord vermeldt dat, omwille van het succes uit het verleden, deze vrijwillige energiebeleidsovereenkomsten verlengd zullen worden. In voorliggend ontwerp van nieuwe energiebeleidsovereenkomsten wordt invulling gegeven aan het regeerakkoord. De energiebeleidsovereenkomsten worden verlengd voor de periode 2023 – 2026. Het ambitieniveau van de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten wordt opgetrokken. De doelgroep van de energiebeleidsovereenkomsten wordt verbreed naar alle energie-intensieve ondernemingen. Daarnaast wordt de definitie van rendabele maatregelen verstrengd. Verder vindt er ook een verbreding plaats naar zowel het thema rond warmtevraag en restwarmteaanbod, als naar het klimaatthema.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEINEN: Omgeving & Economie, Wetenschap en Innovatie
BELEIDSVELDEN: Energie & Economie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 20 juni 2022 verkregen.
Het begrotingsakkoord werd op 1 juli 2022 verkregen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 werd opgenomen om de energiebeleidsovereenkomsten na 2022 verder te zetten:

"Het beleidskader voor de energie-intensieve industrie haar succes al bewezen heeft en wordt verdergezet: in 2023 worden de vrijwillige energiebeleidsovereenkomsten (EBO) verlengd, worden de huidige doelgroepen, de rentabiliteit van de maatregelen en de attractiviteit voor de ondernemingen om deel te nemen geëvalueerd en wordt het instrument verbreed met nieuwe overeenkomsten voor sectoren die nog niet gevat zijn. In nauw overleg met de betrokken sectoren, wordt bekeken hoe het bestaande instrument verder kan verbreed worden met een klimaatcomponent. In dat overleg wordt voorts ook een verdere verbreding van het doelgebied van de EBO naar materiaalgebruik, mobiliteit, restwarmte en water bekeken."

Dit wordt ook herhaald in de Beleidsnota Energie:
"We begeleiden de industrie als sector in de transitie naar een klimaatneutrale samenleving. Industriële processen zullen hiervoor grondig moeten worden hervormd (o.a. richting elektrificatie, gebruik van groen gas, (groen) waterstof en synthetische brandstoffen, restwarmte, circulaire processen,…). De vrijwillige energiebeleidsovereenkomsten zullen ingezet worden als centraal beleidsinstrument om deze transitie te ondersteunen. De huidige beleidsovereenkomsten lopen tot eind 2022 en de verlenging ervan wordt voorbereid. De huidige doelgroepen, de rentabiliteit van de maatregelen en de attractiviteit voor de ondernemingen om deel te nemen wordt geëvalueerd. Er wordt in overleg getreden met de betrokken sectoren om het instrument van de EBO te versterken en te verbreden. Een deel van de industrie heeft momenteel namelijk nog niet de mogelijkheid om deel te nemen."

Ook in de bijkomende maatregelen Klimaat uit de Visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 wordt verwezen naar de verderzetting van de energiebeleidsovereenkomsten:

"We verbreden de energiebeleidsovereenkomsten naar alle ondernemingen met energieverbruik boven 0,1 PJ en het ambitieniveau wordt in overleg met de betrokken sectoren verhoogd."

Gevolg gevend aan deze ambities werd in het najaar van 2020 een intern overleg georganiseerd tussen verschillende entiteiten van de Vlaamse Overheid (VEA, Departement Omgeving (Dienst Energie, Klimaat en Groene Economie), VLAIO, EWI, OVAM, Landbouw en Visserij). Dit resulteerde in een conceptnota over de verlenging en verbreding van de energiebeleidsovereenkomsten, opgesteld door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA). Deze conceptnota gaat als bijlage.

Op basis van deze conceptnota werd een overlegtraject opgestart met de betrokken federaties.

Dit resulteerde in door de leden van het doelgroepenoverleg gedragen ontwerpteksten voor nieuwe energiebeleidsovereenkomsten.
Voor de inhoud van deze ontwerpteksten wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelen, alsook naar de ontwerpteksten zelf in bijlage.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

De ontwerpteksten van de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen bestaat in twee versies: één voor VER-bedrijven en één voor niet VER-bedrijven. Grotendeels komen deze twee ontwerpteksten overeen. De nummering van de artikels is dezelfde in beide ontwerpteksten. In de hierna volgende toelichting bij de artikelen geldt de bespreking voor beide teksten. Indien verschillend versie VER versus versie niet VER, zal dit expliciet vermeld worden.

ARTIKEL 1
Omvat de definitie van een aantal begrippen, zoals verder in de tekst van de energiebeleidsovereenkomst gehanteerd.

ARTIKEL 2
Geeft de doelstellingen en het toepassingsgebied weer voor de energiebeleidsovereenkomst. Hierbij wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen de twee energiebeleidsovereenkomsten: er is er een voor de VER-bedrijven en een voor de niet VER-bedrijven. In functie van het al dan niet VER-plichtig zijn behoort men tot de doelgroep van de energiebeleidsovereenkomst voor de VER-bedrijven, respectievelijk de energiebeleidsovereenkomst voor de niet VER-bedrijven.

ARTIKEL 3
De energiebeleidsovereenkomst treedt in werking op 1 januari 2023 en eindigt op 31 december 2026. Voor late toetreders (= na 1 januari 2023) wordt ook een datum van inwerkingtreding bepaald.

ARTIKEL 4
De energiebeleidsovereenkomst is een overeenkomst naar burgerlijk recht en heeft haar wettelijke basis in het Energiedecreet.

ARTIKEL 5
Geeft de samenstelling en de taken weer van de Commissie EBO. Zowel samenstelling als taken zijn vergelijkbaar met deze van de Commissie EBO uit de huidige lopende energiebeleidsovereenkomsten.

ARTIKEL 6
Beschrijft het Verificatiebureau. Er is voor gekozen verder te werken met het huidige Verificatiebureau zoals vandaag bestaand in de huidig lopende energiebeleidsovereenkomsten. Er is dus niet voor gekozen deze taak uit te besteden, aangezien zowel overheid als sectoren groot belang hechten aan de onafhankelijkheid en kwaliteit van de geleverde verificaties.

ARTIKEL 7
Hier wordt beschreven hoe ondernemingen voor hun vestigingen en hoe sectororganisaties kunnen toetreden tot de respectievelijke energiebeleidsovereenkomst waarvoor zij in aanmerking komen.

ARTIKEL 8
Beschrijft het engagement van de toegetreden ondernemingen: algemene bepalingen, de aanvaardingsprocedure van de interne en/of externe energiedeskundige en de inhoud van het plan van aanpak, het uitvoeren van een energieaudit (VER-bedrijven) / energie- en klimaataudit (niet VER-bedrijven) die de vestiging op energetisch vlak doorlicht, het opstellen van een energieplan op basis van de resultaten van de audit, de monitorings- en rapportageverplichtingen, de invoer van een energiebeheersysteem in de onderneming, het opstellen van de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel en het opstellen van een klimaatroadmap (VER-bedrijven). Voor energieplan, datacollectie en klimaatroadmap (VER-bedrijven) wordt eveneens beschreven wat de inhoud moet zijn en hoe de goedkeuringsprocedure loopt en met welke termijnen hierbij rekening gehouden moet worden.

ARTIKEL 9
Hier wordt beschreven hoe de verslaggeving door de onderneming dient te gebeuren met betrekking tot de voortgang van de uitvoering van het energieplan. Deze verslaggeving gebeurt jaarlijks en omvat welke rendabele maatregelen uitgevoerd werden, wat de daarmee gepaard gaande besparingen waren, welke studiemaatregelen afgerond werden en of deze verder te behandelen zijn als potentieel rendabele maatregel, of ingepland dienen te worden in het energieplan als rendabele maatregel en welke energiebeheermaatregelen geïmplementeerd werden. Tweejaarlijks wordt er gerapporteerd wat de actualisatie van de potentieel rendabele maatregelen opbracht. De verificatie van de verslaggeving gebeurt door het Verificatiebureau.

ARTIKEL 10
Beschrijft de criteria die gehanteerd worden om na te gaan of een onderneming voldoet aan haar engagementen zoals vermeld in het energieplan. Hier wordt ook beschreven wanneer en hoe flexibele mechanismen ter vervanging van een maatregel uit het energieplan ingezet kunnen worden, alsook de regels voor de toepassing van economische pardonnabiliteit.
Hier wordt ook aangegeven tegen wanneer de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel en de klimaatroadmap (VER-bedrijven) ingeleverd moet worden.

ARTIKEL 11
Geeft de engagementen vanwege het Vlaams Gewest weer; dit zijn de tegenprestaties voor de toegetreden ondernemingen. Het betreft hier het niet opleggen van bijkomende regelgeving op Vlaams niveau met betrekking tot energie-efficiëntie aan de toegetreden ondernemingen, inclusief geen nieuwe energie- of CO_2-taks of heffing voor de ondernemingen en geen aanvullende verplichting rond lokale energieproductie op de site van de vestiging behalve PV-verplichtingen (tenzij Europees verplicht), het aanvaarden van het energieplan in het kader van de energiebeleidsovereenkomst als een geldig conform verklaard energieplan in het kader van het Energiebesluit, het voeren van positieve communicatie rond de energiebeleidsovereenkomst, het ervoor zorgen dat de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel voldoet aan de verplichtingen zoals geformuleerd in de Europese richtlijn energie-efficiëntie en het garanderen dat de klimaatroadmap geheel of gedeeltelijk gebruikt kan worden voor het aanvragen van VLAIO-ondersteuningsmechanismen (VER-bedrijven).

ARTIKEL 12
Geeft de engagementen van de sectororganisaties weer.

ARTIKEL 13
Beschrijft de verslaggeving door het Verificatiebureau aan de Commissie EBO, met de uiterste termijnen tegen wanneer de rapporten ingeleverd moeten worden en wat de inhoud en het aggregatieniveau van die rapporten dient te zijn.
Beschrijft eveneens de verslaggeving van de Commissie EBO aan de overheid. Ook hier worden deadlines, inhoud en aggregatieniveau van de rapporten gegeven.

ARTIKEL 14
Beschrijft de procedure tot schrapping van een vestiging van een onderneming uit de energiebeleidsovereenkomst indien deze onderneming voor haar vestiging niet voldoet aan de verplichtingen in kader van de energiebeleidsovereenkomst. Na aanmelding van de onderneming op de Commissie EBO zal de Commissie EBO eenmalig een uiterste termijn vastleggen tegen wanneer de onderneming alsnog kan voldoen aan haar verplichtingen. Als bij verstrijken van deze termijn nog steeds niet voldaan is aan de verplichtingen dan zal de vestiging van deze onderneming geschrapt worden door de ministers bevoegd voor energie en economie van de lijst met toegetreden vestigingen tot de energiebeleidsovereenkomst. Verder wordt ook opgenomen dat een geschrapte vestiging van een onderneming niet terug kan toetreden tot de energiebeleidsovereenkomst.

ARTIKEL 15
Beschrijft hoe de kosten voor deze energiebeleidsovereenkomst verdeeld zullen worden over de verschillende partijen.

ARTIKEL 16
Geeft de bepalingen voor geheimhouding van gegevens. Alle individuele gegevens van de toegetreden ondernemingen worden beschouwd als vertrouwelijke informatie.

ARTIKEL 17
Beschrijft de wijzigingsmodaliteiten of de mogelijkheid tot opheffing van de energiebeleidsovereenkomst. De redenen voor wijziging of opheffing van de energiebeleidsovereenkomst worden opgesomd in het eerste lid van het artikel. De Commissie EBO kan bij unanieme beslissing een voorstel tot wijziging indienen bij de minister bevoegd voor energie,

die op basis van dit voorstel initiatief zal nemen om een voorstel tot wijziging van de energiebeleidsovereenkomst in te leiden bij de Vlaamse Regering. Ook de modaliteiten tot opheffing van de energiebeleidsovereenkomst worden beschreven. In dit laatste geval zijn het de ministers bevoegd voor energie en economie die samen de vraag tot opheffing inleiden bij de Vlaamse regering.

ARTIKEL 18
Beschrijft de opzeggingsmodaliteiten voor een individuele onderneming of sectororganisatie. Dit kan steeds via een aangetekend schrijven aan de Commissie EBO met motivering.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De belangrijkste kost voor de Vlaamse overheid is bewaking van de correcte uitvoering van de energiebeleidsovereenkomst door het Verificatiebureau. De middelen voor het Verificatiebureau zijn als vergoeding voor deze referentietaak Verificatiebureau in de toelage aan VITO opgenomen.
Het Verificatiebureau voorziet vanaf 2023 een jaarlijks budget van 2.400.000 euro. De referentietaak Verificatiebureau omvat een aantal deeltaken:

- Opvolging van de tot de huidige energiebeleidsovereenkomsten toegetreden vestigingen van ondernemingen (EBO);
- Adviesverlening over energiestudies en energieplannen in het kader van het Energiebesluit (BEP);
- Verificatie van monitoringprotocollen in het kader van het verhandelbare emissierechtensysteem (ETS);
- Verificatie steunaanvragen compensatie indirecte emissies (CIE);
- Verificatie in het kader van supercap-regeling (supercap).

Aan de deeltaak EBO wordt ca. 50% van het jaarlijks budget gespendeerd, ofwel 1.200.000 euro.
De nieuwe energiebeleidsovereenkomsten kunnen een verhoogde capaciteit vergen van het Verificatiebureau in vergelijking met de huidige aflopende energiebeleidsovereenkomsten. Dit omdat de doelgroep verbreed wordt naar alle energie-intensieve ondernemingen. In de huidige aflopende energiebeleidsovereenkomsten zijn 350 vestigingen van ondernemingen toegetreden. Door de verbreding van de doelgroep kunnen potentieel tot ca. 500 vestigingen van ondernemingen toetreden. Dit wil zeggen dat het deelbudget voor de deeltaak EBO mogelijks opgetrokken moet worden naar maximaal (500/350 x 1.200.000) ca. 1.700.000 euro, in functie van het aantal toetredingen tot de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten.
Daarom wordt voorzien in een maximaal mogelijke budgetverhoging van 500.000 euro per jaar aan VITO voor de referentietaak Verificatiebureau, vanaf 2023. Eind 2022 zal er een concreet zicht zijn op hoeveel ondernemingen zullen toetreden tot de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten en kan in functie van dit aantal berekend worden of en hoe groot de benodigde budgetverhoging voor het Verificatiebureau zal zijn.
De financiering van de toelage aan VITO voor het uitvoeren van de referentietaak Verificatiebureau verloopt via een verdeelsleutel: 70% via het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie en 30% via het beleidsdomein Omgeving. Concreet wil dit zeggen dat de maximale budgetverhoging van 500.000 euro per jaar verdeeld wordt aan 350.000 euro per jaar via EB0-1EFB2LX-IS, en 150.000 euro per jaar via QB0-1QCE2OU-IS.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verkregen op 20 juni 2022. Het advies is als bijlage bijgevoegd.
De Inspectie van Financiën geeft een positief advies maar adviseert om ofwel een aanpassing van de EBO's door te voeren zodat naast de (korte termijn) energie-efficiëntie, ook lange termijn klimaatneutrale ingrepen worden opgenomen, ofwel de huidige EBO-regeling te beperken tot 2023-

2024, om vanaf 2025 met een vernieuwde of een meer ambitieuze aanpak uit te pakken die de lange termijndoelstellingen kaderend in het Klimaatplan als basis neemt.
Het beperken van de looptijd van een energiebeleidsovereenkomst tot twee jaar gaat voorbij aan het feit dat het doorlopen van het proces van aanvaarden energiedeskundige, uitvoeren van een kwaliteitsvolle energieaudit en opstellen van een energieplan ongeveer één jaar tijd in beslag neemt. Vervolgens moeten ook de rendabele investeringen ter verbetering van de energie-efficiëntie ingepland en uitgevoerd worden. De huidige looptijd van vier jaar geeft net voldoende tijd om dit alles te realiseren.
Verder wordt ook opgemerkt dat het voorstel voor de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten weldegelijk een verbreding naar klimaatmaatregelen inhoudt. Zo is een klimaatcomponent ingebouwd, zowel bij de niet VER-bedrijven via de klimaataudit, als bij de VER-bedrijven via de klimaatroadmap. Verder zijn er nog een aantal mechanismen in de EBO-tekst ingebouwd om ervoor te zorgen dat inzetten op technologieën om te klimaattransitie te realiseren niet verhinderd worden. De manier waarop de IRR van een investering berekend wordt, houdt rekening met een eventuele beperkte levensduur indien er nieuwe investeringen gepland zijn. Ook zijn geplande grootschalige investeringen in nieuwe installaties opgenomen bij de criteria voor economische pardonnabiliteit. Verder vermeldt de EBO-tekst eveneens: "De Ondernemingen zullen eveneens willen inzetten op technologieën (bv. elektrificatie, …) om de transitie naar klimaatneutraliteit te realiseren. Deze technologieën zullen niet steeds leiden tot primaire of finale energiebesparing. De Ondernemingen mogen niet verhinderd worden om deze technologieën in te zetten door deze energiebeleidsovereenkomst (door de energieaudit en de hierbij horende energiebesparende maatregelen."
Zo wordt de in het advies van de Inspectie van Financiën genoemde "carbon lock-in" vermeden.

De opmerking in het advies van de Inspectie van Financiën dat de kosten van de huidige EBO's oplopen tot 900 euro per vermeden ton CO_2 is waarschijnlijk gebaseerd op rapporten en artikels van belangenorganisaties. Indien het hierop gebaseerd is, zitten in de berekening van de kost van de vermeden CO_2 mogelijks enkele methodologische fouten.

- De uitgevoerde maatregelen in het kader van de EBO's zorgen voor recurrente CO2-besparingen gedurende de levensduur van de maatregelen.
- De meeste financiële stimulansen werken op basis van een penalisatie principe: indien een onderneming behoort tot de doelgroep van de EBO moet men toegetreden zijn tot die EBO om recht te hebben op deze voordelen. Ondernemingen die niet behoren tot de doelgroep van de EBO's hebben automatisch toegang tot het voordeel. Vlaanderen legt in het kader van de EBO's dus een extra eis op voor het verkrijgen van deze steun. De federale accijnsverlaging op aardgas is het enige voordeel dat specifiek voorbehouden is voor ondernemingen die een energiebeleidsovereenkomst ondertekend hebben.

Daarnaast, zijn drie van de vier federale voordelen, meer bepaald de degressiviteit voor de federale bijdrage gas, degressiviteit voor de federale bijdrage elektriciteit en de degressiviteit voor de offshore toeslag elektriciteit, door de federale wijziging van de structuur en accijnstarieven sinds 1 januari 2022 weggevallen. De degressiviteit was via het penalisatie principe gekoppeld aan de EBO, d.w.z. dat een onderneming die behoort tot de doelgroep van de EBO moet toegetreden zijn om te kunnen genieten van het voordeel. Hierover was er bezwaar vanuit de Europese Commissie. De programmawet van 27 december 2021 heeft deze federale bijdragen geschrapt en vervangen door een accijns op elektriciteit en een accijns op aardgas. De degressiviteit voor drie bijdragen is hierbij niet meer gekoppeld aan de EBO maar is veralgemeend waardoor de EBO aanzienlijk minder financiële stimulansen bevat voor de toegetreden ondernemingen.

Indien er rekening wordt gehouden met deze factoren, ligt de kost per vermeden ton CO2 vermoedelijk enkele grootteordes lager.

B. ESR-TOETS

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van energiebeleidsovereenkomsten moet worden voorgelegd aan de SERV en de Minaraad voor advies.
Het ontwerp van energiebeleidsovereenkomsten moet overgemaakt worden aan het Vlaams Parlement voor bespreking, conform artikel 7.7.1, §2 van het Energiedecreet.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar eerste principiële goedkeuring te hechten aan de ontwerpteksten van de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-bedrijven en niet VER-bedrijven);

2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van energiebeleidsovereenkomsten het advies in te winnen van de SERV en de Minaraad met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

3. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten voornoemd ontwerp van energiebeleidsovereenkomsten over te maken aan het Vlaams Parlement voor bespreking.

De Vlaamse minister van Handhaving en Justitie, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

De Vlaamse Minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Jo BROUNS

Bijlagen

1. Ontwerpteksten van de energiebeleidsovereenkomsten;
2. Conceptnota verlenging en verbreding EBO's;

WERKNOTA VAN HET VLAAMS ENERGIE- EN KLIMAATAGENTSCHAP

VLAAMS
ENERGIE- &
KLIMAATAGENTSCHAP

/nota

Werknota over de verlenging en verbreding van de energiebeleidsovereenkomsten

6 juli 2021

Dit document werd opgesteld door VEKA.

Inhoud

1 INLEIDING 16

1.1 HUIDIGE INVULLING EBO 16

1.2 POLITIEKE CONTEXT 18

2 Krachtlijnen van de vernieuwde EBO 18

3 Hoofdstuk 1: Hervorming van de EBO 19

3.1 Probleemstelling 19

3.2 Uitwerking hervorming EBO 22

3.2.1 WERF 1: de bepaling van de finaliteit van de EBO 22

3.2.2 WERF 2: een opdeling van het instrument in een EBO voor de VER-industrie en een EBO voor niet VER-industrie 24

3.2.3 WERF 3: Integratie klimaatcomponent: in kortetermijnpijler of in transitiepijler? 25

3.2.4 WERF 4: Uitwerking kortetermijnpijler niet VER EBO en integratie klimaatcomponent in de rekenmethodiek 26

3.2.5 WERF 5: Inbouwen van een intensiveringsmechanisme in de EBO 28

3.2.6 WERF 6: Uitwerking transitiepijler: integratie langetermijnperspectief in EBO 29

3.2.7 WERF 7: Integratie bijkomende verbredingsthema's 31

4 HOOFDSTUK 2: Welke tegemoetkomingen worden gekoppeld aan de EBO? 34

4.1 Inleiding 34

4.2 Bestaande middelen gekoppeld aan EBO 34

4.3 Voorstel gekoppeld voordelenpakket 35

4.4 Koppelen van nieuwe voordelen aan de EBO 35

4.5 Meer informatie rond gekoppelde voordelen 36

5 HOOFDSTUK 3: Governance van het instrument 36

6 BIJLAGE I: Overzicht tegenprestaties EBO 37

6.1 Bestaande voordelen gekoppeld aan de EBO 37

6.1.1 Accijnsverlaging gas 37

6.1.2 Vrijstelling onroerende voorheffing 37

6.1.3 Degressiviteit federale bijdrage gas en offshore toeslag elektriciteit 39

6.1.4 Ecologiepremie Plus en Strategische ecologiesteun 41

6.1.5 Compensatie indirecte emissies 41

6.1.6 Call groene warmte, restwarmte en warmtenetten 42

6.2 Bestaande voordelen die bijkomend afhankelijk gemaakt kunnen worden van toetreding tot EBO 42

6.2.1 Degressiviteit in quotumplicht groenestroomcertificaten 42

6.2.2 Degressiviteit op certificatenverplichting kwalitatieve warmtekrachtkoppeling 42

6.2.3 Supercap-regeling 43
6.2.4 Call groene stroom 43
6.2.5 REG-premies 43
6.3 Overzicht 45
7 BIJLAGE II: Caprolactamconvenant 46

VOORAF

Deze werknota beschrijft verschillende mogelijke keuzes die gemaakt moeten worden voor de verlenging en verbreding van de energiebeleidsovereenkomsten voor de periode 2023 – 2030. Voor deze keuzes zijn verschillende pistes uitgewerkt, en wordt een zo volledig mogelijk overzicht gegeven van voor- en nadelen per piste. Het spreekt voor zich dat de keuze voor een bepaalde piste gevolgen kan hebben voor de wenselijkheid van pistes verderop in het document. Uiteraard zijn combinaties van pistes of alternatieve pistes ook mogelijk.

1 INLEIDING

Deze werknota beschrijft de mogelijke pistes voor de hernieuwing en verbreding van de energiebeleidsovereenkomsten. De huidige ronde van de EBO's ging van start 1 januari 2015 en loopt tot en met 31 december 2022. In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 wordt bevestigd dat de energiebeleidsovereenkomsten verdergezet worden. Het aflopen van de huidige energiebeleidsovereenkomsten biedt de mogelijkheid om het instrument te verbeteren op basis van de ervaringen uit de vorige rondes, en te verbreden naar andere doelgroepen en thema's. Vanaf 1 januari 2023 moet een nieuwe ronde van het instrument van start gaan.

In 2021 wordt rond de hervorming en verbreding van de nieuwe EBO-ronde een overlegtraject opgezet met de betrokken sectorfederaties. Er wordt gestreefd om zo snel mogelijk een nieuwe EBO-tekst voor de periode 2023-2030 op te stellen. De tekst moet voldoende engagement bevatten om bij te dragen aan de realisatie van de klimaat -en energiedoelstellingen en resulteren in een grote toetreding van de beoogde doelgroep. Goedkeuring van de EBO-tekst door de Vlaamse Regering is voorzien tegen het najaar 2022, opdat ondernemingen in de doelgroep voldoende tijd hebben om toe te treden tot de nieuwe energiebeleidsovereenkomst.

Ter voorbereiding van het extern sectorfederatietraject is een overlegtraject opgestart binnen de Vlaamse administraties.[1] Op basis van dit overleg en de input van de verschillende betrokken entiteiten, stelde het VEKA deze werknota op. Er is gekozen om een tekst op te stellen waarin de verschillende voor- en nadelen per mogelijke piste weergegeven worden. Het VEKA is van mening dat deze aanpak een nuttiger document oplevert met het oog op het extern overlegtraject in 2021, dan de opmaak van een consensustekst waarin reeds alle keuzes gemaakt zijn.

1.1 HUIDIGE INVULLING EBO

De aandacht van het huidig beleidsinstrument gaat uit naar de energie-intensieve industrie met een primair energiegebruik boven 0,1 PJ. De huidige doelgroep van de energiebeleidsovereenkomsten wordt gedefinieerd als de energie-intensieve industriële inrichtingen binnen de NACEBEL 2008 code 05 tot en met 33 (winning van delfstoffen en industrie), en wordt geschat op een 400-tal ondernemingen, goed voor ca. 80% van het totale industrieel energiegebruik in Vlaanderen.

Deze doelgroep bevat zowel ondernemingen die onder het Europese emissiehandelssysteem (EU ETS[2]) vallen, als ondernemingen waarvan de emissies tot de non-ETS sector gerekend worden. Omwille van het verschillend Europees kader voor deze twee doelgroepen is in het verleden gekozen voor twee energiebeleidsovereenkomsten: één voor de VER-bedrijven en één voor de niet VER-bedrijven. Het verschil tussen de twee vrijwillige overeenkomsten bevindt zich in verschillende rendabiliteitsdrempels voor het verplicht uitvoeren van maatregelen. De rendabiliteitsgrens voor het verplicht uitvoeren van maatregelen ligt voor de VER-bedrijven op een IRR van 14%. Voor de niet VER-bedrijven bedraagt deze grens 12,5%.

De EBO's zijn een instrument waar ondernemingen op vrijwillige basis tot toetreden. Deze toetreding wordt aantrekkelijk gemaakt door enkele financiële tegemoetkomingen [zie hoofdstuk 2] te koppelen

[1] Betrokken entiteiten: VEA, Departement Omgeving (Dienst Energie, Klimaat en Groene Economie) [vormen nu samen VEKA], VLAIO, Departement EWI, OVAM, Departement Landbouw en Visserij

[2] EU ETS staat voor EU Emissions Trading System, het Europees emissiehandelssysteem. In het Nederlands spreekt men over het VER systeem: het verhandelbare emissierechten systeem. Bedrijven die onder de regelgeving van EU ETS vallen, noemt men VER-bedrijven.

aan de EBO, in ruil voor additionele engagementen ten opzichte van de geldende regelgeving rond energie-efficiëntie voor de doelgroep. De additionaliteit van de EBO wordt verzekerd door een lagere IRR-drempel te hanteren vanaf wanneer maatregelen verplicht moeten worden uitgevoerd (12,5% voor niet VER en 14% voor VER), ten opzichte van de IRR-grens van 15% uit het Energiebesluit in het kader van het conform verklaard energieplan. Daarbovenop is er door het Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen (VBBV) een jaarlijkse opvolging van de engagementen uit de EBO, ten opzichte van een vierjaarlijkse actualisatie van het conform verklaard energieplan conform het Energiebesluit. Deze jaarlijkse opvolging door het VBBV wordt als een grote meerwaarde ervaren.

Vrijwillige overeenkomsten zijn steeds een evenwichtsoefening tussen haalbaarheid en additionaliteit. Door ondernemingen een engagement te laten aangaan dat verder gaat dan wat de regelgeving hen oplegt, kunnen snellere en betere resultaten geboekt worden. Evenwel moet worden gewaakt over de haalbaarheid van de gevraagde engagementen, opdat er voldoende ondernemingen blijven toetreden tot de EBO en het instrument niet aan slagkracht inboet.

Het opleggen van bindende maatregelen in de vorm van een algemene kwantitatieve energiebesparingsdoelstelling werd in het verleden door de doelgroep als niet haalbaar gezien. De ondernemingen van de Vlaamse energie-intensieve industrie verschillen individueel sterk van elkaar wat betreft de mogelijkheden tot verdere energie-efficiëntieverbetering. Om de haalbaarheidseis van de energiebeleidsovereenkomsten niet onderuit te halen, is er in het verleden gekozen voor een actieverbintenis waarbij de toegetreden ondernemingen alle rendabele investeringen volgend uit een energieaudit zullen uitvoeren. Er is op het niveau van de individuele ondernemingen geen resultaatsverbintenis rond te besparen energie opgelegd.

Anno 2020 waren 349 vestigingen toegetreden tot één van de EBO's (140 VER-bedrijven en 209 niet VER-bedrijven). Hiermee is ca. 98% van het energiegebruik van de energie-intensieve industrie gevat. Uit het jaarverslag van de Commissie EBO blijkt dat tijdens de eerste ronde van de huidig lopende EBO's (2015-2018) de gerealiseerde cumulatieve primaire energiebesparing door het uitvoeren van energiebesparende maatregelen in 2018 21,63 PJp bedroeg. De gerealiseerde energiebesparingen leveren op die manier een zeer belangrijke bijdrage aan de energiebesparingsdoelstellingen opgelegd aan Vlaanderen via de Europese richtlijn energie-efficiëntie. Voor de periode 2014-2020 wordt de totale bijdrage van de EBO's geschat op 30,67 tot 33,01 TWh_{finaal} ten opzichte van de Vlaamse energie-efficiëntiedoelstelling van 47,75 TWh_{finaal}. De EBO's realiseren dus ca. twee derden van de Vlaamse energie-efficiëntie doelstelling.

Gelet op de grote bijdrage van de EBO's voor het realiseren van de Vlaamse bijdrage aan de Belgische energie-efficiëntiedoelstelling opgelegd door Art. 7 van de EED voor de periode 2021 – 2030, zal de EBO opnieuw voldoende ambitie moeten bevatten, alsook voldoende aantrekkelijk moeten zijn[3]. De EBO voor de niet VER-bedrijven dient ook een bijdrage te leveren aan het behalen van de emissiereductiedoelstellingen over de periode 2021-2030 in de non-ETS sector.

[3] In het VEKP 21-30 wordt de bijdrage van de EBO's aan de Vlaamse bijdrage aan de Belgische energiebesparingsdoelstelling ingeschat op 49.110 GWh_{finaal}. Dit vertegenwoordigt 56% van de energiebesparing die gerealiseerd zou worden door alle aangemelde maatregelen voor de periode 2021 – 2030 (87.891 GWh_{finaal}).
Deze 49.110 GWh finaal voor de EBO kan verder opgesplitst worden naar VER- en niet VER-bedrijven. De gecumuleerde energiebesparing voor de EBO VER-bedrijven bedraagt 44.400 GWh finaal; die voor de EBO niet VER-bedrijven bedraagt 4.710 GWh finaal. Een verdeling van 90/10 van VER/niet VER.

1.2 POLITIEKE CONTEXT

In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 werd opgenomen om de energiebeleidsovereenkomsten na 2022 verder te zetten:

"Het beleidskader voor de energie-intensieve industrie heeft haar succes al bewezen en wordt verdergezet: in 2023 verlengen we de vrijwillige energiebeleidsovereenkomsten (EBO), evalueren we de huidige doelgroepen, de rentabiliteit van de maatregelen en de attractiviteit voor de ondernemingen om deel te nemen en ***verbreden het instrument met nieuwe overeenkomsten voor sectoren die nog niet gevat zijn****. In nauw overleg met de betrokken sectoren, bekijken we hoe we het bestaande instrument verder kunnen* ***verbreden met een klimaatcomponent****. In dat overleg wordt voorts ook een* ***verdere verbreding*** *van het doelgebied van de EBO* ***naar materiaalgebruik, mobiliteit, restwarmte en water*** *bekeken.*

Om ondernemingen aan te zetten toe te treden tot vrijwillige energiebeleidsovereenkomsten passen we het regelgevend kader aan zodat alle ondernemingen die meer dan 0,1 PJ energie verbruiken elke 4 jaar energieplannen actualiseren en uitvoeren en ondernemingen die minder verbruiken ook aan hun energie-efficiëntie werken."

In de beleidsnota Energie wordt de intentie om de EBO's te verbreden herhaald, en wordt de finaliteit van de energiebeleidsovereenkomsten scherp gesteld:

"We begeleiden de industrie als sector in de ***transitie naar een klimaatneutrale samenleving****. Industriële processen zullen hiervoor grondig moeten worden hervormd (o.a. richting elektrificatie, gebruik van groen gas, (groen) waterstof en synthetische brandstoffen, restwarmte, circulaire processen,…). De vrijwillige* ***energiebeleidsovereenkomsten*** *(EBO) zetten we in als* ***centraal beleidsinstrument*** *om deze transitie te ondersteunen."*

2 Krachtlijnen van de vernieuwde EBO

In overleg met de betrokken VO-entiteiten is een werknota opgesteld met de mogelijkheden tot verbreding en hervorming van de energiebeleidsovereenkomsten. Omdat binnen deze hervorming en verbreding van de EBO enkele belangrijke keuzes gemaakt moeten worden, is er gekozen om bij sommige passages in de tekst te werken met verschillende pistes, om zo de voor- en nadelen van elke keuze zo volledig mogelijk weer te geven.

Op basis van de ervaringen uit het verleden, het behalen van de energie- en klimaatdoelstellingen en de passage in het regeerakkoord, zijn vier principes gedefinieerd waar de toekomstige EBO volgens VEKA aan moet beantwoorden:

1. Het aanscherpen van het ambitie niveau om bij te dragen tot het behalen van de energie- en klimaatdoelstellingen;
2. Het hervormen en inzetten van de EBO als beleidsinstrument ter ondersteuning van bedrijven in de transitie naar een klimaatneutrale samenleving;
3. De verbreding van de EBO met een klimaatcomponent als bijkomende parameter naast energie-efficiëntie voor bepaalde doelgroepen;
4. De uitbreiding van de doelgroep met bijkomende sectoren.

Het bewaken van de competitiviteit van de ondernemingen binnen de doelgroep is een belangrijk onderdeel van al deze doelstellingen. Daarbij moet het instrument ook voldoende attractief gehouden worden, met als doel het behoud van een grote toetreding tot het instrument door de doelgroep (op vrijwillige basis).

Als doelgroep voor de vernieuwde EBO worden alle energie-intensieve ondernemingen gezien. Er wordt dus voorgesteld om geen beperking meer op te leggen op basis van NACE-code (activiteit van de

onderneming). Via de verlaging van de drempel voor het opstellen van een conform verklaard energieplan in VLAREM II van 0,5 naar 0,1 PJp, werd de regelgeving voor alle energie-intensieve ondernemingen geharmoniseerd. Om ook binnen het instrument van de vrijwillige overeenkomst een gelijk speelveld te bekomen, wordt er voorgesteld om ook de doelgroep voor de vernieuwde EBO te verbreden naar alle energie-intensieve ondernemingen (jaarlijks primair energiegebruik > 0,1 PJ).

Vertrekkend vanuit deze principes, is gekozen om de werknota op te splitsen in 3 hoofdstukken:

1) **de hervorming van de EBO tot een beleidsinstrument voor de ondersteuning van de bedrijven in de transitie naar een klimaatneutrale samenleving:** de integratie van een transitiepijler, een klimaatcomponent en eventuele bijkomende verbredingsthema's. Vooral in dit hoofdstuk is met verschillende pistes per keuze gewerkt;
2) **De tegemoetkomingen** voor toegetreden ondernemingen;
3) **De governance** van de EBO.

3 Hoofdstuk 1: Hervorming van de EBO

3.1 Probleemstelling

Om de energie-intensieve (basis)industrie te verduurzamen, zullen de komende decennia diepgaande procesveranderingen moeten plaatsvinden. Na meer dan 15 jaar van vrijwillige overeenkomsten zijn er al heel veel maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie gerealiseerd. Verdere optimalisatie van processen wordt steeds uitdagender. Tegelijkertijd genereren de huidige overeenkomsten nog steeds veel energiebesparing (0.8-1% per jaar extra), wat aantoont dat er nog steeds onbenut potentieel is. Dit potentieel evolueert mee met de prijzen voor energie, CO_2 , … .

Het huidige EBO-kader op basis van incrementele procesverbeteringen binnen een vierjaarlijkse cyclus van energieplannen en de uitvoering van rendabele maatregelen op basis van een IRR-drempel, volstaat niet om de komende decennia de transitie naar klimaatneutraliteit te bewerkstelligen. De noodzakelijke diepgaande investeringen zijn erg innovatief, niet rendabel en zelden commercieel beschikbaar. Ze zijn bovendien investerings- en operationeel kostenintensief, waardoor ze een lange terugverdientijd hebben. De huidige vierjaarlijkse cyclus zoals gehanteerd in de EBO komt niet overeen met de realiteit inzake investeringscycli en mogelijke uitvoeringsperiodes van grote investeringen noodzakelijk voor de transitie. Indien de EBO als instrument voor de transitie ingezet zou worden, dan zal de EBO best op een manier hervormd worden zodat transitie-investeringen opgenomen/gestimuleerd kunnen worden.

Een tweede belangrijk vraagstuk is de manier waarop de EBO verbreed kan worden met nieuwe thema's. Het regeerakkoord schuift in de eerste plaats de integratie van een (expliciete[4]) klimaatcomponent naar voren. Daarnaast wordt ook een verbreding naar materiaalgebruik, mobiliteit, restwarmte en water gesuggereerd. Hoewel het opnemen van verbredingsthema's een verrijking kan zijn voor de energiebeleidsovereenkomst, moet telkens ook nagedacht worden op welke manier deze verbredingsthema's geïntegreerd worden:

- Welke doelstellingen moeten er (per thema) gehaald worden?
- Welke concrete engagementen worden er verwacht van de toegetreden ondernemingen?
- Op basis van welke parameters worden de doelstellingen en engagementen gemonitord?

[4] Expliciet, omdat geargumenteerd zou kunnen worden dat de huidige werkwijze op basis van energie-efficiëntie ook emissiereducties oplevert. Door de integratie van een klimaatcomponent zouden emissiereducties een prominentere plaats krijgen in de EBO

- Hoe verhouden de verschillende thema's zich ten opzichte van elkaar? Zijn dit cumulatieve engagementen, of zijn ze inwisselbaar? Worden er prioriteiten gelegd?

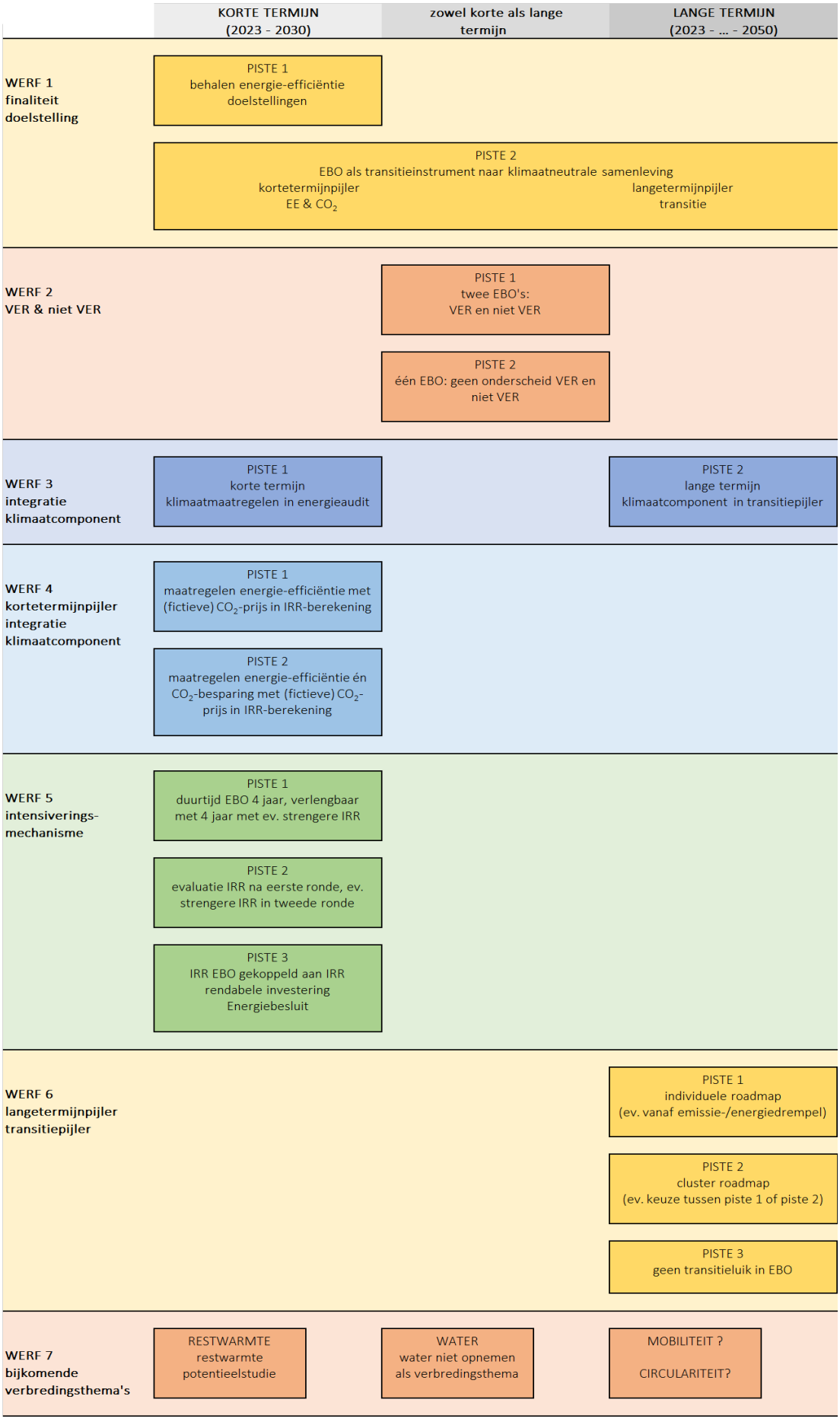
Bovendien bestaat het risico dat er via de verbreding niet verenigbare doelstellingen geïmporteerd worden in één instrument. Zo zou de vergroening van energiedragers (elektrificatie), meer circulair werken of waterbesparing negatieve gevolgen kunnen hebben voor de hoofddoelstelling, namelijk energie-efficiëntie in processen verbeteren. Deze verschillende doelstellingen die gelijktijdig gevraagd worden aan de ondernemingen, al dan niet verenigd in 1 instrument, onderstrepen waarom de energiebeleidsovereenkomsten rekening moeten blijven houden met de reële bedrijfsvoering.

Daarnaast zijn sommige van de gesuggereerde verbredingsthema's eerder thema's die op cluster- of sectorniveau aangepakt moeten worden (bv. circulariteit). Op dit moment is de EBO een instrument waar ondernemingen op individueel niveau tot toetreden, en waarin zij op individueel niveau engagementen aangaan. De vraag stelt zich of de EBO ook een instrument kan zijn dat transities op sector- of clusterniveau kan bewerkstelligen, in plaats van enkel individuele ondernemingsdoelstellingen op te leggen.

Zoals eerder aangegeven, is in dit hoofdstuk gewerkt met verschillende pistes per keuze die gemaakt moet worden. Op die manier kunnen de voor- en nadelen van elke mogelijkheid zo volledig mogelijk worden weergegeven. Er werden zeven 'werven' geïdentificeerd, oftewel keuzes die de bouwstenen zullen vormen van de nieuwe EBO:

- WERF 1: Wat is de finaliteit van de EBO?
- WERF 2: Wordt de opdeling tussen een EBO voor de VER-industrie en een EBO voor de niet VER-industrie behouden?
- WERF 3: Op welke manier kan een klimaatcomponent geïntegreerd worden?
- WERF 4: Uitwerking rekenmethodiek en integratie klimaatcomponent in IRR-berekening.
- WERF 5: Kan er een intensiveringsmechanisme worden ingebouwd indien Europese doelstellingen verscherpen?
- WERF 6: Integratie lange termijn perspectief in de EBO – de transitiepijler.
- WERF 7: Welke bijkomende verbredingsthema's kunnen worden opgenomen?

In volgende figuur wordt het geheel van werven en mogelijke pistes schematisch voorgesteld.

KORTE TERMIJN
(2023 - 2030)
zowel korte als lange termijn
LANGE TERMIJN
(2023 - … - 2050)
WERF 1
finaliteit
doelstelling
PISTE 1
behalen energie-efficiëntie doelstellingen
PISTE 2
EBO als transitieinstrument naar klimaatneutrale samenleving
kortetermijnpijler
EE & CO2
langetermijnpijler
transitie
WERF 2
VER & niet VER
PISTE 1
twee EBO's:
VER en niet VER
PISTE 2
één EBO: geen onderscheid VER en niet VER
WERF 3
integratie
klimaatcomponent
PISTE 1
korte termijn
klimaatmaatregelen in energieaudit
PISTE 2
lange termijn
klimaatcomponent in transitiepijler
WERF 4
kortetermijnpijler
integratie
klimaatcomponent
PISTE 1
maatregelen energie-efficiëntie met (fictieve) CO2-prijs in IRR-berekening
PISTE 2
maatregelen energie-efficiëntie én CO2-besparing met (fictieve) CO2-prijs in IRR-berekening
WERF 5
intensiverings-
mechanisme
PISTE 1
duurtijd EBO 4 jaar, verlengbaar met 4 jaar met ev. strengere IRR
PISTE 2
evaluatie IRR na eerste ronde, ev. strengere IRR in tweede ronde
PISTE 3
IRR EBO gekoppeld aan IRR rendabele investering Energiebesluit
WERF 6
langetermijnpijler
transitiepijler
PISTE 1
individuele roadmap
(ev. vanaf emissie-/energiedrempel)
PISTE 2
cluster roadmap
(ev. keuze tussen piste 1 of piste 2)
PISTE 3
geen transitieluik in EBO
WERF 7
bijkomende
verbredingsthema's
RESTWARMTE
restwarmte
potentieelstudie
WATER
water niet opnemen
als verbredingsthema
MOBILITEIT ?
CIRCULARITEIT?

3.2 Uitwerking hervorming EBO

3.2.1 WERF 1: de bepaling van de finaliteit van de EBO

Een eerste stap in het hervormen/verbreden van de EBO is het vastleggen van de doelstelling of finaliteit van het instrument. In het verleden is de finaliteit van de EBO gedefinieerd als: "het verankeren van de Vlaamse industrie en het blijvend verbeteren van de energie-efficiëntie ervan". De integratie van een expliciete klimaatcomponent en de mogelijke verbreding met bijkomende thema's – zoals gesuggereerd in het regeerakkoord – overstijgt deze oorspronkelijke finaliteit: de doelstelling van de EBO wordt breder dan het verbeteren van de energie-efficiëntie van de Vlaamse industrie.

PISTE 1 – EBO draagt bij aan het behalen van de energie- en klimaat doelstellingen

Er zou geopteerd kunnen worden om het bijdragen aan het behalen van de energie- en klimaatdoelstellingen als enige doelstelling van de EBO te beschouwen. Naast het bijdragen aan het realiseren van de Vlaamse bijdrage aan de Belgische energie-efficiëntiedoelstelling uit Art. 7 van de EED, zou door de integratie van een expliciete klimaatcomponent ook een bijdrage aan de realisatie van emissiereducties in de niet VER-industrie een expliciete doelstelling worden.

Het voordeel van deze aanpak is dat het instrument duidelijk afgebakend blijft, en de gevraagde engagementen van de ondernemingen en jaarlijkse monitoring door het VBBV op directe manier bijdragen aan het behalen van deze doelstellingen.

PISTE 2 – EBO als beleidsinstrument inzetten in de transitie naar een klimaatneutrale samenleving

Er kan ook gekozen worden om de doelstelling van de EBO breder te definiëren dan het louter bijdragen tot het behalen van de doelstellingen rond emissiereductie en energie-efficiëntieverbetering op korte termijn. De EBO zou kunnen worden ingezet als één van de beleidsinstrumenten voor de ondersteuning van bedrijven in de transitie naar een klimaatneutrale samenleving.

Het bijdragen aan de doelstellingen op korte termijn wordt bijgevolg aangevuld met een overkoepelende doelstelling: het begeleiden en ondersteunen van de Vlaamse industrie in de transitie naar een klimaatneutrale samenleving.

Het voordeel van deze invulling van de doelstelling is dat het instrument van de EBO ingeschakeld wordt in het bredere Vlaamse transitiekader. Een te nauwe definitie van de doelstelling van de EBO zou ervoor kunnen zorgen dat ondernemingen in een keurslijf gedwongen worden van verplichte vierjaarlijkse procesoptimalisaties, en onvoldoende gestimuleerd worden om op lange termijn na te denken over hun productieprocessen. Dit zou bv. beter kaderen dat maatregelen met een focus op CO_2-besparing (bv. elektrificatie, circulariteit,…) niet altijd leiden tot een verbetering van de energie-efficiëntie. Sommige maatregelen kunnen een trade-off tussen klimaat en energie-efficiëntie bevatten.

Het belangrijkste nadeel van deze invulling is dat dit transitieperspectief veel moeilijker te concretiseren is in engagementen die op individueel niveau gevraagd kunnen worden van toegetreden ondernemingen.

Zie voor voorbeelden van invulling van dit langetermijnperspectief ook werf 6.

VEKA is ervan overtuigd dat de bijdrage van de EBO tot het behalen van de energie- en klimaatdoelstellingen op korte termijn prioritair is. De inspanningen van de ondernemingen binnen de doelgroep van de EBO hebben in het verleden al een grote bijdrage geleverd aan de realisatie van deze energie- en klimaatdoelstellingen, vooral wat betreft Art. 7 van de EED. De doelstelling om op korte termijn (tijdshorizon 2030) bij te dragen aan de noodzakelijke emissiereductie en energie-efficiëntieverhogingen in de doelgroep, moet daarom behouden blijven.

Desalniettemin is VEKA van mening dat deze aanpak op basis van incrementele procesoptimalisaties niet zal volstaan voor de transitie naar een klimaatneutrale samenleving. Om die reden wordt onderzocht of en hoe de huidige EBO kan worden uitgebreid met een transitieluik. De VLAIO-studie "Naar een koolstofcirculaire en CO2-arme Vlaamse industrie" gaf een aantal aanbevelingen om de industriële transitie naar een koolstofcirculaire en CO2-arme industrie in Vlaanderen te realiseren. De studie gaf aanbevelingen voor het beleid, de financiering van de transitie, innovatie en nieuwe technologieën, infrastructuur en een gepast wetgevend en regulerend kader. In antwoord daarop gaf de minister voor economie aan dat ze een beleidskader zal opzetten met een industrieel beleidsdomeinoverschrijdend transitieprogramma als vertrekpunt, en een overlegstructuur met vertegenwoordiging van de betrokken industriële sectoren. Verder zijn er werkpunten rond het innovatiebeleid hieromtrent, een stappenplan inzake noodzakelijke basisinfrastructuur, afstemming met opkomende economieën rond alternatieve grondstoffen en circulariteit, en omtrent de voorziening van voldoende en competitieve energie.

De komende maanden zal een vervolgtraject uitgevoerd worden dat in samenwerking met de stakeholders de implementatie van deze aanbevelingen voorbereidt. (Uiteraard worden de aanbevelingen die reeds deels in uitvoering zijn zonder vertraging verder gezet.) Het lijkt aangewezen dat dit vervolgtraject optimaal afgestemd wordt met andere maatregelen zoals de EBO's, aangezien deze dezelfde effecten beogen in diverse tijdsperspectieven. De afstemming zal uitgewerkt worden zodanig dat beide instrumenten complementair zijn of elkaar versterken.

Daarop inspelend, is ter illustratie een mogelijke invulling, met een kortetermijnpijler en een langetermijnpijler, uitgewerkt in onderstaand kader.

Mogelijke invulling EBO gebaseerd op twee pijlers: kortetermijnpijler en transitiepijler[5]

De kortetermijnpijler vertrekt vanuit de huidige EBO aanpak, en verzekert de bijdrage tot het behalen van de door Europa opgelegde doelstellingen:

- Maatregelen uit het energieplan worden vanaf een bepaalde rendabiliteitsgrens verplicht uitgevoerd;
- De jaarlijkse monitoring en strikte opvolging van het engagement door het VBBV blijft behouden;
- Voor niet VER-bedrijven wordt het energieplan omgevormd tot een energie- en klimaatplan door de integratie van een expliciete klimaatcomponent.

Het tweede luik aan de EBO – de transitiepijler – maakt van de EBO best een instrument dat ingeschakeld kan worden in het bredere Vlaamse transitiekader ter ondersteuning van de industrie naar een klimaatneutrale samenleving. Ondernemingen dienen gestimuleerd te worden om op lange termijn

[5] In de rest van deze nota is uitgegaan van een keuze voor piste 2: een EBO op basis van twee pijlers. Indien uiteindelijk alsnog voor piste 1 geopteerd wordt, zijn enkel de werven rond de kortetermijnpijler relevant.

na te denken over nieuwe processen. Op die manier kan de EBO als instrument het louter stimuleren van energie- en klimaatmaatregelen op korte termijn overstijgen.

3.2.2 WERF 2: een opdeling van het instrument in een EBO voor de VER-industrie en een EBO voor niet VER-industrie

In het verleden is de EBO opgedeeld in twee versies: een EBO voor de VER-industrie en een EBO voor de niet VER-industrie. De reden hiertoe was de verschillende finaliteit van de instrumenten: de EBO met de niet VER-industrie draagt bij tot zowel de klimaatdoelstelling in de non-ETS sector, als tot energie-efficiëntiedoelstelling in Art. 7 van de EED. De emissies van de VER-industrie daarentegen zijn reeds vervat in het Europese emissiehandelssysteem, waardoor het vanuit het oogpunt van de Vlaamse emissiereductiedoelstellingen minder noodzakelijk lijkt om de VER-bedrijven verder te stimuleren op vlak van emissiereductie. De VER-bedrijven zijn uiteraard wel erg belangrijk om bij te dragen aan de energie efficiëntie doelstellingen in het kader van art. 7 van de EED. Het verschil in het onderworpen zijn aan een koolstofprijs vertaalde zich in de vorige EBO-ronde in een afwijkende rendabiliteitsdrempel (14% VER en 12,5% niet VER).[6]

Indien er een expliciete klimaatcomponent geïntegreerd wordt in het instrument, stelt zich opnieuw de vraag of er moet worden vastgehouden aan de opdeling tussen VER- en niet VER-industrie, of dat de twee doelgroepen moeten worden ondergebracht in één instrument.

PISTE 1 - Behoud van opdeling: EBO VER en EBO niet-VER

Er wordt vastgehouden aan de opdeling tussen een EBO voor de VER-industrie en een EBO voor de niet VER-industrie. Het voordeel van deze keuze is dat de doelstelling van elke EBO gealigneerd is met de doelstellingen waartoe de EBO kan bijdragen en dat er rekening kan gehouden worden met de reeds geldende Europese verplichtingen onder het ETS. De VER-industrie wordt wat betreft emissies reeds gestimuleerd via het emissiehandelssysteem. De opdeling laat toe om een verschillende aanpak uit te werken voor de VER- en niet VER-bedrijven, o.a. rond de integratie van de klimaatcomponent.

De uitwerking van deze klimaatcomponent wordt in werf 3 en werf 4 besproken (cf. infra).

PISTE 2 - Eenzelfde EBO voor VER- en niet VER-bedrijven

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen deze twee doelgroepen. De toegetreden ondernemingen die vallen onder de VER-industrie krijgen dezelfde verplichtingen opgelegd als ondernemingen die niet onder ETS vallen, ook wat betreft de klimaatcomponent.

Het voordeel van deze aanpak is dat VER-bedrijven, behalve de stimulus via het ETS systeem, ook via het instrument van de EBO begeleid worden om klimaatmaatregelen te nemen. Tegelijk bestaat het gevaar dat voor die ondernemingen, die sowieso aan de verplichtingen van het steeds strenger wordend ETS-kader moeten voldoen, het gelijke speelveld ten opzichte van ondernemingen in de buurlanden verstoord wordt.

[6] Bedrijven die onder ETS vallen dienen CO_2-emissierechten in te leveren voor hun uitstoot waardoor de prijs van deze rechten een direct effect heeft op de rendabiliteit van projecten. De prijs van deze rechten steeg de laatste jaren van 5 naar 50 euro per ton CO_2.

3.2.3 WERF 3: Integratie klimaatcomponent: in kortetermijnpijler of in transitiepijler?

Het regeerakkoord voorziet dat de EBO uitgebreid wordt met een klimaatcomponent. Indien we uitgaan van een vernieuwde EBO op basis van twee pijlers, stelt zich de vraag of de klimaatcomponent eerder thuishoort in de kortetermijnpijler op basis van vierjaarlijkse energieplannen en verplichte uitvoering van rendabele maatregelen, dan wel in de transitiepijler van de EBO.

PISTE 1 – In de energieaudit van niet VER-bedrijven worden ook klimaatmaatregelen opgenomen (korte termijn)

De huidige werking van de EBO kan uitgebreid worden met een expliciete klimaatcomponent door in de IRR-berekening van de maatregelen ook rekening te houden met de prijs van vermeden ton CO_2 ten gevolge van de BKG-emissiereductie in plaats van louter de vermeden kost van energiebesparing (cf. infra), zoals nu al het geval is bij de VER-bedrijven. De IRR-drempel voor VER- en niet VER-bedrijven zou dan ook gelijkgetrokken worden.

In het kader van de klimaattransitie is dit een logischere en neutralere aanpak dan de eenzijdige focus op energie-efficiëntie. Het zou ook een maatregel zijn die mogelijk kan bijdragen aan de actie ''vergroening van de energiedragers'' uit het VEKP. In principe zou dergelijke verbreding ook geen negatieve impact moeten hebben op de uitvoering van maatregelen inzake energie-efficiëntie, die relevant zijn in het kader van art. 7 EED. Er kan immers van uitgegaan worden dat een maatregel rond energie-efficiëntie doorgaans een (equivalente) hoeveelheid CO_2-besparing teweeg brengt, en de verbreding daarom enkel additionele maatregelen met zich mee zou brengen. Maatregelen met een focus op CO_2-besparing (bv. elektrificatie, circulariteit,…) leiden daarentegen niet altijd tot een verbetering van de energie-efficiëntie. Sommige maatregelen zullen dus een trade-off tussen klimaat en energie-efficiëntie bevatten. De vraag is hier welke maatregelen dan prioriteit krijgen. Dit wordt verder besproken in werf 4.

PISTE 2 – Integratie klimaatcomponent in de transitiepijler van de EBO (VER en niet-VER)

Anderzijds is het zo dat maatregelen rond energie-efficiëntie gericht zijn op incrementele korte termijn procesoptimalisaties, en een klimaatcomponent eerder een langetermijnvisie vereist. De bovenstaande piste bevat het risico dat er weinig additionele 'klimaatmaatregelen' geïdentificeerd worden met een IRR > 14/12,5%. Zo is het niet ondenkbaar dat de IRR voor productie van hernieuwbare elektriciteit lager zal liggen dan voor maatregelen in energie-efficiëntie. Bovendien hebben de CO_2-arme technologieën voor de transitie (e.g. elektrificatie, inzet duurzame biomassa, CCU/CCS, circulariteit, waterstof,..) meer dan waarschijnlijk een IRR die een stuk onder de rendabiliteitsdrempel ligt.

Een uitweg hiervoor is om de klimaatcomponent in een transitiepijler te integreren. Op die manier worden ondernemingen gestimuleerd om over hun processen op lange termijn na te denken.

Zowel de Europese Commissie in het recente 2030 plan als de roadmapstudie "Vlaamse industrie Koolstofcirculair en CO_2-arm" leggen voor het komende decennium de nadruk op de noodzaak aan een breed flankerend beleid vanwege de overheid (e.g. infrastructuur) om de juiste marktomstandigheden te creëren, en om pas na 2030 de technologieën te implementeren. Het potentieel om op korte termijn diepgaande maatregelen te treffen rond klimaat is dus eerder beperkt. Dit verantwoordt een benadering van de klimaatcomponent op lange termijn.

Het voornaamste nadeel aan deze aanpak is dat een transitiepijler veel moeilijker te concretiseren is in concrete en individuele engagementen van toegetreden ondernemingen, terwijl het wel wenselijk is om toegetreden ondernemingen engagementen aan te laten gaan rond klimaat.

De mogelijkheden voor de uitwerking van de transitiepijler worden later in deze tekst besproken (werf 6).

VEKA is van mening dat er een potentieel ligt bij de focus op klimaat in een transitiepijler op lange termijn. Dit neemt niet weg dat de eerste pijler (korte termijn) ook een expliciete klimaatcomponent kan bevatten om ook op korte termijn klimaatwinsten te boeken binnen de EBO voor niet VER-bedrijven. De kortetermijnpijler leent zich er namelijk makkelijker toe om ondernemingen concrete engagementen rond klimaat te laten aangaan. In Werf 4 worden de mogelijkheden uitgewerkt op welke manier deze klimaatcomponent in de kortetermijnpijler geïntegreerd kan worden.

3.2.4 WERF 4: Uitwerking kortetermijnpijler niet VER EBO en integratie klimaatcomponent in de rekenmethodiek

Voor de integratie van een klimaatcomponent wordt in de eerste plaats gekeken naar de niet VER-industrie. De emissies van de VER-industrie zijn reeds vervat in het Europese emissiehandelssysteem, waardoor het verder stimuleren van emissiereductie bij de VER-bedrijven geen bijdrage levert aan de Vlaamse emissiereductiedoelstellingen.

Zoals eerder aangegeven zou aan de integratie van de klimaatcomponent in de kortetermijnpijler in de eerste plaats vormgegeven kunnen worden door maatregelen rond klimaat op te nemen in de verplichte energieplannen. Op die manier worden de energieplannen verbreed tot energie- en klimaatplannen. Daarnaast kan de klimaatcomponent ook verder geconcretiseerd worden door de IRR-berekening binnen deze energie- en klimaatplannen te verbreden.

In de huidige EBO wordt de rendabiliteit van een maatregel berekend op basis van de energiebesparing. Analoog zou ook de vermeden kost van CO_2-uitstoot opgenomen kunnen worden in de IRR-berekening. De integratie van de klimaatcomponent vereist een methodologie die de verhouding tussen klimaatmaatregelen en maatregelen rond energie-efficiëntie bepaalt. Een maatregel rond energie-efficiëntie kan een (equivalente) hoeveelheid CO_2-besparing teweeg brengen. Maar maatregelen met een focus op CO_2-besparing (bv. elektrificatie, circulariteit,…) leiden daarentegen niet altijd tot een verbetering van de energie-efficiëntie. Sommige maatregelen zullen dus een trade-off tussen klimaat en energie-efficiëntie bevatten. Er zal bepaald moeten worden welke maatregelen dan prioriteit krijgen en hoe dit verrekend moet worden binnen de EBO.

PISTE 1 – Enkel maatregelen rond energie-efficiëntie worden beschouwd, maar er wordt een (fictieve) CO_2-prijs geïntegreerd in de IRR-berekening.

Binnen de EBO worden vierjaarlijks energieplannen opgemaakt. Enkel maatregelen rond energie-efficiëntie worden onderzocht en uitgerekend in deze plannen.

Door het in rekening brengen van een fictieve CO_2-prijs voor de niet VER-industrie op hun directe uitstoot van CO_2, worden ook de emissies meegenomen in de IRR-berekening. Op deze manier wordt zowel de energiebesparing als de vermeden CO_2-uitstoot van bespaarde fossiele brandstoffen

meegeteld in de IRR-berekening – iets wat momenteel voor de VER-bedrijven reeds van toepassing is. Hierdoor zal de rendabiliteit van maatregelen in de niet VER-bedrijven doorgaans stijgen, en zullen er meer maatregelen rendabel worden. Naast het positief effect van vermeden energiekosten door energiebesparing op de rendabiliteit van een maatregel, wordt namelijk bijkomend de vermeden (fictieve) CO_2-kost van bespaarde fossiele brandstoffen in rekening gebracht.

Omdat in de energieplannen enkel maatregelen rond energie-efficiëntie moeten worden opgenomen, blijft de focus van de EBO op energie-efficiëntie liggen.

De fictieve CO_2-prijs is bijvoorbeeld gelijk aan de gemiddelde EUA-prijs van jaar n-1, of een eventuele CO_2-prijs die in het kader van de uitrol van het "Fit for 55"-pakket mogelijk geïntroduceerd wordt op Europees niveau. Een gevolg van het meerekenen van een fictieve CO_2-prijs in de niet VER-industrie, is dat de rendabiliteitsgrenzen voor het verplicht uitvoeren van maatregelen – nu IRR 12,5% niet-VER en IRR 14% VER – gelijkgetrokken kunnen worden tussen VER- en niet VER-bedrijven.

PISTE 2 – Zowel energie- en klimaatmaatregelen worden onderzocht en uitgerekend in de op te maken energie- en klimaatplannen. Net zoals in piste 1 wordt er een (fictieve) CO_2-prijs geïntegreerd in de IRR-berekening.

Een tweede piste bestaat er uit om ook maatregelen rond klimaat (bv. elektrificatie, CCS, ..) te beschouwen en uit te rekenen in de energieplannen van de niet VER-bedrijven. Op die manier worden de energieplannen verbreed tot energie- en klimaatplannen. Net als in de voorgaande piste wordt er een fictieve CO_2-prijs meegerekend. Onder klimaatmaatregelen worden ook maatregelen verstaan ter reductie van alle soorten broeikasgassen, dus naast CO_2, ook fluor, lachgas, methaan, ….

Hoewel in sommige gevallen de parameters energiebesparing en emissiereductie complementair zijn – een maatregel rond energie-efficiëntie leidt eveneens tot een CO_2-besparing – zullen bepaalde klimaatmaatregelen een trade-off tussen klimaat en energie-efficiëntie bevatten. Zo zal de implementatie van CCS tot extra energiegebruik leiden, en kunnen elektrificatieprocessen de (primaire) energiebesparingsdoelstelling negatief beïnvloeden. Indien de (fictieve) CO_2-kostenbesparing hoog genoeg is om de verhoogde energiekost te compenseren, is het mogelijk dat de maatregel toch rendabel beschouwd wordt en verplicht moet worden uitgevoerd.

Deze piste heeft het voordeel dat enkele maatregelen die hoge emissiereducties teweeg brengen, bijkomend uitgevoerd zullen worden. In piste 1 worden maatregelen rond emissiereductie helemaal niet onderzocht, waardoor rendabele maatregelen rond elektrificatie bijvoorbeeld nooit zouden worden uitgevoerd.

Een alternatief voor de IRR-berekening met (fictieve) CO_2-prijs is werken met een gedifferentieerde IRR voor VER- en niet VER-bedrijven, waarbij de IRR-grens voor de niet VER-bedrijven lager ligt dan deze voor VER-bedrijven. Er wordt dan voor de niet VER-bedrijven geen (fictieve) CO_2-kost in rekening gebracht. Dit staat eerder beschreven in werf 2, piste 1. Deze alternatieve berekening bemoeilijkt het ook in rekening kunnen brengen van zuivere klimaatmaatregelen (zonder grote energie-efficiëntie winsten) voor niet VER-bedrijven in het kader van de EBO.

3.2.5 WERF 5: Inbouwen van een intensiveringsmechanisme in de EBO

Aangezien de Vlaamse bijdrage tot het behalen van de Belgische energie- en klimaatdoelstellingen een belangrijke doelstelling is, moet opnieuw een rendabiliteitsdrempel (IRR) vastgelegd worden die bepaalt vanaf wanneer maatregelen verplicht moeten worden uitgevoerd, rekening houdend met het evenwicht tussen inspanningen en tegemoetkomingen.

Bovendien is het mogelijk dat de Europese doelstellingen (Art. 7 EED en non-ETS emissiereductie) in de loop van de nieuwe EBO-ronde aangescherpt worden, met als gevolg een verhoging van de Belgische doelstellingen. VEKA is daarom van mening dat de mogelijkheid van een intensiveringsmechanisme besproken moet worden met de doelgroep. Tekstpassages uit de huidige EBO-tekst kunnen ter inspiratie zijn (zie artikel 15[7] van de EBO-tekst).

Dit is geen evidente evenwichtsoefening gezien ondernemingen in de doelgroep zullen willen weten waartoe ze zich engageren bij toetreding. Anderzijds bestaat de kans dat, in geval van een verscherping van de doelstellingen, bijkomende maatregelen noodzakelijk zijn om de aangescherpte doelstelling te halen.

Piste 1: EBO voor periode van vier jaar, dan eventueel verlengen met vier jaar met eventuele intensivering IRR-grens indien noodzakelijk

Er wordt voor gekozen om de looptijd van de nieuwe EBO te beperken tot vier jaar. Op die manier is er de mogelijkheid om na het verlopen van die vier jaar de EBO te verlengen met nogmaals vier jaar, maar - indien nodig - voor de verlenging een intensivering door te voeren in de IRR-grens. Toegetreden ondernemingen beslissen dan om al dan niet te verlengen, rekening houdend met de (nieuwe) IRR-grens.

Piste 2: Evaluatie van de IRR na de eerste periode, met mogelijkheid tot intensivering in het tweede energieplan

In de EBO-tekst wordt ingeschreven dat aan het einde van de eerste periode van vier jaar bekeken zal worden of het intensiveren van de IRR voor de tweede ronde noodzakelijk is. Indien wel, zal voor het tweede energieplan van de EBO een nieuwe IRR-grens gelden.

Piste 3: IRR uit EBO gekoppeld aan het Energiebesluit

Aan de hand van een intensiveringsmechanisme wordt de IRR-grens van de EBO afhankelijk gemaakt van de definitie van een rendabele investering in het Energiebesluit. De IRR waar EBO-bedrijven zich aan moeten houden, ligt dan consequent x% lager dan de geldende wetgeving. Op deze manier wordt de finaliteit van de EBO steeds gewaarborgd.

Volgens de bepalingen uit het Energiebesluit moeten energie-intensieve bedrijven in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan en de rendabele maatregelen die op deze lijst voorkomen verplicht uitvoeren. Op dit moment is de definitie van een rendabele investering in het Energiebesluit een

[7] Enkel in het geval wanneer Europa verplichtingen oplegt inzake energie-efficiëntie of CO_2-reducties op de doelgroep van deze Energiebeleidsovereenkomst, die verder reiken dan bestaande of analoge maatregelen die reeds van toepassing zijn op deze doelgroep, kan het Vlaams Gewest maatregelen nemen om zich eraan te conformeren.

investering met een IRR vanaf 15%. Bedrijven die toegetreden zijn tot de EBO's engageren zich om verder te gaan dan deze wetgeving en maatregelen al vanaf een IRR van 12,5/14% uit te voeren, weliswaar in ruil voor tegenprestaties van de overheid.

Wanneer in de toekomst de doelstellingen echter verscherpt worden, zou door een daaruit volgende aanpassing in het Energiebesluit het verschil tussen de IRR-drempels van de geldende wetgeving en de EBO's verkleinen of zelfs helemaal weggewerkt kunnen worden.

Aan de hand van het intensiveringsmechanisme wordt er een continuïteit in dit engagement gebracht.

Cijfervoorbeeld:

Keuze om binnen een nieuwe EBO steeds maatregelen met een IRR van 2% lager uit te voeren t.o.v. de wettelijke verplichting in het Energiebesluit: 13% in EBO versus 15% in het Energiebesluit.

Bij een verandering van de IRR-drempel in het Energiebesluit van 15% naar 14% zou dan een overeenkomstige aanpassing van de IRR-drempel van de EBO's van 13% naar 12% plaatsvinden, waardoor er nog steeds 2% verschil is tussen de wetgeving en het engagement van de EBO-bedrijven.

3.2.6 WERF 6: Uitwerking transitiepijler: integratie langetermijnperspectief in EBO

In de Beleidsnota Energie wordt de EBO naar voren geschoven als een beleidsinstrument voor de transitie van de industrie naar een koolstofneutrale samenleving. Diepgaande transitie-investeringen zijn nog niet beschikbaar of zeer investerings- en operationeel kapitaalintensief. De EBO-aanpak op basis van incrementele procesoptimalisaties zal onvoldoende zijn om deze diepgaande transitie-investeringen te bewerkstelligen.

Om die reden wordt onderzocht om naast een werking op korte termijn (huidige EBO-aanpak) ook een lange-termijnaanpak op te nemen in de EBO. Ondernemingen zouden op die manier worden aangezet om productieprocessen op lange termijn te evalueren, innovatieplannen op te maken en om eventuele potentiëlen buiten hun eigen proces of sector te identificeren. Bovendien kunnen sommige van de gesuggereerde verbredingsthema's ook geïntegreerd worden in een transitiepijler (e.g. circulariteit). Door dit macroperspectief kan een te strikte silobenadering en focus op het eigen productieproces vermeden worden. Er zijn belangrijke samenwerkingsopportuniteiten tussen bedrijven: een hogere CO_2-uitstoot of energiegebruik bij het ene bedrijf kan tot belangrijke besparingen en winsten bij het andere bedrijf leiden.

Desalniettemin is de uitbreiding van de EBO met een transitieluik geen evidentie. Langetermijndoelstellingen zijn veel moeilijker te definiëren op ondernemingsniveau. Bovendien is de EBO een instrument waarbij ondernemingen individuele engagementen aangaan.

Uit de recent voorgestelde roadmapstudie "Vlaamse industrie Koolstofcirculair en CO_2 arm" blijkt dat het zwaartepunt van de beoogde diepgaande transitiemaatregelen/technologieën pas na 2030 zal vallen. De voorbereiding van de transitie dient echter nu al te starten. Grotere en voorlopende bedrijven bereiden de klimaattransitie immers nu reeds voor. De Vlaamse Regering zal, zoals bij werf 1 toegelicht, ook starten met een industrieel transitieprogramma. Het komende decennium zal cruciaal zijn voor enerzijds eerste industriële implementaties onder de vorm van piloot- en demoprojecten, en anderzijds om de randvoorwaarden voor deze transitie te verzekeren: het voorzien van infrastructuur, competitieve energieprijzen, vermijden lock-in, O&O, etc. De uitwerking van het transitieprogramma dient dus op korte termijn aan te vangen, in overleg met de belangrijkste stakeholders. In het transitieprogramma worden mogelijk nieuwe instrumenten of maatregelen in het leven geroepen om

deze transitie te ondersteunen. Het is belangrijk dat een eventuele transitiepijler binnen de EBO deze nieuwe initiatieven niet belemmert, maar zelfs zo veel mogelijk versterkt.

Rekening houdend met het bovenstaande is het een optie om toegetreden ondernemingen geen verplichtingen op te leggen rond het nemen van transitie-investeringen, maar hen een actieverbintenis te laten aangaan in kader van het Vlaamse transitiekader. Het is belangrijk dat ondernemingen niet alleen incrementele procesoptimalisaties doorvoeren, maar ook een langetermijnperspectief uitbouwen. In navolging van de Vlaamse Roadmapstudie en de verschillende andere roadmapstudies die reeds bestaan (e.g. sectorspecifieke roadmaps via speerpuntclusters, technologieroadmaps, Vlaamse havens, etc.), kan gevraagd worden aan toegetreden ondernemingen om de transitie te vertalen naar het eigen bedrijfsniveau, een eigen bedrijfsroadmap met een timeline van toekomstige investeringen en nieuwe processen op te stellen, en/of samenwerkingen met andere bedrijven te bestuderen. Dit 'innovatieplan' brengt voor elke installatie de mogelijke emissiereductietechnieken in kaart en berekent een eenheidsreductiekost. De Vlaamse overheid heeft reeds ervaring met een dergelijke lange-termijnaanpak in samenwerking met een caprolactambedrijf (cf. bijlage II).

Zoals eerder beschreven wordt er geen resultaatsverbintenis afgesloten in kader van de EBO. Wel kan er een rapportage opgezet worden waarin de ondernemingen onder meer aangeven welke investeringen nodig zijn. Door de bedrijfsroadmap van de onderneming periodiek te laten updaten, is het engagement voldoende flexibel en kan er ingespeeld worden op eventuele evoluties in de periode 2023-2030.

Hieronder worden enkele pistes voorgesteld op welke manier dit engagement binnen de EBO vorm gegeven kan worden:

PISTE 1 – transitieluik op basis van een roadmap op individueel ondernemingsniveau

Toegetreden EBO-ondernemingen gaan het engagement aan om een roadmap op ondernemingsniveau op te stellen. Het voordeel van deze piste is dat het engagement op individueel bedrijfsniveau behouden blijft.

Een tekortkoming van deze piste is dat er mogelijk te weinig oog zal zijn voor synergiën tussen verschillende bedrijven. Een transitieluik vergt een breder perspectief dan een focus op het bedrijfsniveau en de eigen processen. Voor sommige toegetreden ondernemingen weegt bovendien het bijkomend engagement van het opstellen van een roadmap mogelijk niet op tegenover de relevantie en het nut van zo'n roadmap op bedrijfsniveau.

Wel kan het zinnig zijn om een specifiek aantal bedrijven op ondernemingsniveau een ondernemingsroadmap te laten opmaken vanaf een bepaalde emissiedrempel en/of energiedrempel (bv. 100.000 ton CO_2/jaar). Die verplichting kan dan via de EBO opgevolgd worden. Een nadeel van deze aanpak is dat op deze manier de EBO-doelgroep opgesplitst wordt in 'grote' toetreders en 'kleine' toetreders.

PISTE 2 – transitieluik op basis van een roadmap op geclusterd niveau (sector / regio / …)

Een tweede piste is om het engagement tot het opstellen van een roadmap te laten gelden op het niveau van een sector of geografische cluster. Het voordeel van zo'n aanpak is dat hierdoor mogelijk meer potentiële synergieën geïdentificeerd kunnen worden tussen bedrijven en sectoren onderling.

Het belangrijkste nadeel aan deze aanpak is dat het engagement niet strookt met het niveau van de toetreding tot de EBO. De toetreding tot de EBO blijft immers vrijwillig en individueel.

Een mogelijke oplossing voor bovenstaand nadeel is de piste waarin ondernemingen de keuzevrijheid zouden krijgen om ofwel een individuele roadmap op te maken, of met een groep partnerbedrijven/cluster een bredere roadmap op te stellen, waarvoor ze dan een extra ondersteuning zouden ontvangen die de samenwerking van de gezamenlijke plannen kan bevorderen.

PISTE 3 – Transitieluik buiten EBO houden

Toch stelt zich de vraag of deze verplichting wel volledig thuishoort in een instrument zoals de EBO. Het engagement om een roadmap op te stellen zou ook volledig losgekoppeld kunnen worden van de EBO. Het transitiekader naar een koolstofcirculaire en CO_2-arme Vlaamse industrie onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Innovatie zou dan parallel en complementair aan de EBO uitgerold kunnen worden. De EBO zou in dat geval beperkt blijven tot het eerste luik (korte termijn, huidige aanpak op basis van energieplannen).

Op deze manier wordt er voor gezorgd dat mogelijke vervolgtrajecten en nieuwe instrumenten binnen het Vlaams transitiekader niet afgeremd worden door een statische transitiepijler binnen de EBO (statisch omdat de EBO engagementen zal vastleggen voor de periode 2023 – 2030).

3.2.7 WERF 7: Integratie bijkomende verbredingsthema's

De beleidsnota Energie geeft de opdracht om te onderzoeken of verbredingsthema's zoals materiaalgebruik, mobiliteit, restwarmte en water opgenomen kunnen worden in de EBO.

VEKA is van mening dat het instrument van de EBO eenvoudig gehouden moet worden. De complexiteit van de rekenbladen binnen de EBO was in het verleden reeds een aandachtspunt, zeker voor de kleinere bedrijven binnen de EBO. Rekening houdend met de integratie van de klimaatcomponent moet de eenvoud en slagkracht van het instrument meer dan ooit bewaakt worden. Een bijkomende bezorgdheid voor deze thematische verbreding is dat de prioritaire doelgroepen voor bepaalde verbredingsthema's niet noodzakelijk samenvallen met de doelgroep van de EBO, dewelke bepaald is op basis van (primair) energiegebruik (> 0,1 PJ). Grote energiegebruikers kennen niet noodzakelijk grote potentiëlen rond andere thema's zoals bv. waterbeheer. Of omgekeerd: grote watergebruikers zijn daarom niet altijd grote energiegebruikers.

Om deze redenen is VEKA overtuigd dat enkel die thema's moeten worden geïntegreerd die dicht aanleunen bij de thematiek van procesemissies en energiegebruik. Onderstaand worden enkele mogelijke verbredingsthema's toegelicht:

- **Water:** VEKA overweegt om water als verbredingsthema uit te sluiten van de EBO, omdat er geschiktere instrumenten zijn om ondernemingen te engageren rond waterbeleid dan de EBO (e.g. Decreet Integraal Waterbeleid), en dubbele normering vermeden moet worden. Bijkomend bestaat het risico dat verschillende instrumenten elkaar gaan tegenwerken.

- **Restwarmte:** VEKA meent dat de EBO uitgebreid kan worden met een restwarmtepotentieelstudie, analoog aan de bestaande verplichting binnen de EBO tot een WKK-potentieelstudie. Het integreren van een restwarmtepotentieelstudie in de EBO zou de

ontwikkeling van warmtenetten in Vlaanderen kunnen versnellen. In onderstaand kader wordt een overzicht gegeven wat deze potentieelstudie zou kunnen bevatten.

Voorstel restwarmtepotentieelstudie

De onderneming geeft op basis van een pinchanalyse informatie over de beschikbare restwarmte in de vorm van:

- Temperatuur ingaand aan mogelijke restwarmte-uitkoppeling
- Indien van toepassing: minimale of maximale temperatuur vereist voor de retour
- Vermogen
- Druk *(te checken: mogelijks niet zo belangrijk en wel gevoelige bedrijfsinformatie)*
- Mediumkwaliteit
  - Stoom/warm water
  - Komt uit rookgassen, koelwater, stralingswarmte, …
  - Mogelijk contaminatie
- Beschikbaarheid van de restwarmte op week- en maandbasis
- Beschikbaarheid van de restwarmte op uurbasis op een typische weekdag en een typische weekenddag. Indien de beschikbare restwarmte varieert doorheen het jaar: voor iedere maand deze data aanleveren.
- Inschatting aantal jaar dat de restwarmte beschikbaar zal zijn
- Locatie van de uitkoppeling (geografische coördinaten)
- Ruwe, niet-bindende schatting van de kostprijs van de uitkoppeling. Daartoe behoren onder meer: de kostprijs van een warmtewisselaar voor het mogelijk corrosief medium, de kostprijs voor het eventueel onderbreken van het proces om de werken uit te voeren.
- Hoe staat u tegenover een mogelijke uitkoppeling van restwarmte? Zeer bereidwillig tot zeer weigerachtig.
- Wat ziet u als voordelen van een uitkoppeling? Wat ziet u als drempels voor een uitkoppeling?

Op basis van de beschikbare gegevens en de gegevens uit de warmtekaart maakt de Vlaamse overheid een analyse van het:

- Potentieel van restwarmtebenutting;
- Het potentieel voor warmtenetten in functie van de doelgroep en het gebruik, dit houdt onder andere een onderscheid in tussen
  - Stoom, hoge-temperatuur- en lage-temperatuur-warmtenetten.
  - Transport- en distributienetten
  - Potentieel van bronnen en afnemers
- Bij toekomstige en bestaande warmtenetten: potentieel voor opschaling, planning van injectiepunten, planning van buffers.

- **Mobiliteit en circulariteit:** Het VEKA stelt voor om mobiliteit en circulariteit niet op te nemen als verbredingsthema binnen de EBO op korte termijn. Het integreren van korte termijn-parameters rond het mobiliteitsvraagstuk kan de EBO haar doelgerichtheid doen verliezen. Dit thema ligt namelijk te ver verwijderd van de finaliteit van de EBO: energie-efficiëntie en emissiereductie in de processen van energie-intensieve vestigingen. Het is niet noodzakelijk zo dat bij energie-intensieve vestigingen de grootste winsten rond mobiliteit geboekt kunnen

worden. Ook op vlak van circulariteit lijkt het moeilijk om op korte termijn concrete en meetbare inspanningen te vragen op individueel ondernemingsniveau[8].

Het lijkt daarentegen wel opportuun om deze verbredingsthema's op te nemen in de langetermijnpijler. Zeker circulariteit past in het Vlaamse transitiekader.

Op dit moment wordt circulariteit voornamelijk bekeken op sectorniveau. De EBO zou een gepast instrument kunnen zijn om bedrijven op individueel niveau na te laten denken over de mogelijkheden van circulariteit in hun businessmodel en individuele transitieverhaal. Gezien meer dan de helft van de broeikasgassen materiaalgerelateerd zijn, kan inzetten op circulariteit bovendien een belangrijke bijdrage betekenen voor de doelstellingen die Vlaanderen zijn opgelegd via Europese richtlijnen. Circulariteit biedt niet alleen grote potentiëlen op vlak van transitie naar een klimaatneutrale maatschappij, maar kan ook de competitiviteit van onze ondernemingen op lange termijn ten goede komen. Het tijdig verwerven van inzichten rond materiaalgebruik en de gehele milieu-impact van een product, bevordert innovatie op vlak van circulaire technieken en creëert knowhow die onze industrie een voorsprong kan geven op andere landen.

Een manier waarop een circulair engagement naar het individuele bedrijfsniveau vertaald kan worden is het laten opstellen van levenscyclusanalyses (LCA's) (cfr. de bedrijfsroadmap). Levenscyclusanalyse is een veelgebruikte methodologie om de totale milieu-impact van een product, keten of bedrijf te bepalen. Hierbij wordt gekeken naar: extractie van grondstoffen, productie en verwerking, transport, gebruik en retail en tenslotte afvalverwerking. Op basis van de gegenereerde inzichten kunnen bedrijven onder andere zicht krijgen op de meest milieubelastende fases in het productieproces en worden besparingsmogelijkheden voor energie en materialen blootgelegd. Daarnaast kunnen ze bepaalde inputs tegenover elkaar afwegen op basis van hun ecologische impact alvorens ze te implementeren in hun materiaalkring. Er wordt bovendien ook gekeken naar de supply chain en dus de duurzaamheid van de leveranciers. Zo steunen bijvoorbeeld veel energie-intensieve bedrijven voor hun transport op transport en logistieke bedrijven, waardoor directe verplichtingen in verband met transport ten opzichte van EBO-bedrijven een beperkte impact zullen hebben. Door het laten opstellen van LCA's zal transport echter indirect ook in het vizier komen. Er kunnen dus mogelijks positieve "spillover-effecten" gecreëerd worden waarbij ook bedrijven buiten de doelgroep van de EBO op termijn gemotiveerd kunnen worden om hun klimaatimpact onder de loep te nemen.

Samengevat creëren LCA's bewustwording en tonen ze bedrijven waar ze verder kunnen verduurzamen. Door deze analyses te laten uitvoeren kunnen bedrijven bijgevolg richting circulaire initiatieven gestuurd worden zonder dat hen verplichtingen rond het uitvoeren van specifieke maatregelen opgelegd worden.

[8] Op dit moment bestaan er nog geen dergelijke engagementen rond circulariteit op bedrijfsniveau of op sectorniveau. Op sectorniveau bestaan er enkel verplichtingen die worden afgesloten onder de vorm van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, maar dit slaat op verplichtingen met betrekking tot de inzameling en recyclage van producten die door een sector op de markt worden gezet en, eens ze afval geworden zijn, moeten teruggenomen worden voor recyclage. Mogelijk engagementen op individueel niveau worden meteen erg specifiek, zoals:

- Een bepaald percentage van primaire grondstoffen in het productieproces vervangen door gerecycleerde materialen, om zo een afzetmarkt te creëren voor gerecycleerde materialen, minder afhankelijk te zijn van primaire grondstoffen, en de waarde van secundaire grondstoffen valoriseren.
- Een bepaalde minimale materiaalefficiëntie in de vorm van maximale kg grondstof per geproduceerde eenheid.

4 HOOFDSTUK 2: Welke tegemoetkomingen worden gekoppeld aan de EBO?

4.1 Inleiding

Ondernemingen binnen de doelgroep moeten voldoende stimulans krijgen om toe te treden tot de energiebeleidsovereenkomst. Om die reden wordt het huidige voordelenkader geëvalueerd. Er wordt transparantie geboden over de bestaande voordelen, en er wordt onderzocht of er bijkomende (bestaande) voordelen gekoppeld kunnen/moeten worden aan de EBO om de vrijwillige overeenkomst voldoende aantrekkelijk te houden.

Om een voldoende grote toetreding van de geviseerde doelgroep te garanderen, is het van groot belang dat het evenwicht gezocht wordt tussen de additionele engagementen binnen het vrijwillige kader ten opzichte van de geldende regelgeving, en de aantrekkelijkheid van toetreding. Ondernemingen binnen de doelgroep zullen telkens de afweging maken of toetreding aantrekkelijk genoeg is ten opzichte van de gevraagde engagementen. Deze beslissing zal sterk afhangen van de haalbaarheid van de gevraagde bijkomende engagementen, en van de financiële tegemoetkomingen die gekoppeld worden aan toetreding tot de energiebeleidsovereenkomst.

Eerder dan opnieuw pistes uit te werken, is in dit hoofdstuk gekozen om een overzicht te geven van uit welke voordelen het voordelenpakket binnen de EBO zou kunnen bestaan. Eenmaal de contouren van de vernieuwde EBO duidelijk zijn, kan op basis van dit hoofdstuk uitgewerkt worden welk voordelenpakket tegenover de gevraagde engagementen geplaatst wordt.

4.2 Bestaande middelen gekoppeld aan EBO

Voor ondernemingen in de doelgroep van de EBO's zijn reeds heel wat financiële voordelen afhankelijk gemaakt van toetreding:

- De accijnsverlaging aardgas;
- De vrijstelling onroerende voorheffing voor nieuw materiaal en outillage;
- De degressiviteit in de federale bijdrage aardgas;
- De degressiviteit in de federale bijdrage elektriciteit;
- De degressiviteit in de offshore-toeslag elektriciteit
- Toegang tot de Ecologiepremie Plus en Strategische Ecologiesteun;
- Toegang call groene warmte restwarmte en warmtenetten
- De compensatie indirecte emissie (CIE).

Een belangrijke nuance die hierbij moet gemaakt worden, is dat de meeste van bovenstaande voordelen op basis van een penalisatieprincipe gekoppeld zijn: enkel indien een onderneming behoort tot de doelgroep van de EBO moet men toegetreden zijn om te kunnen genieten van het voordeel. Ondernemingen die niet behoren tot de doelgroep van de EBO's hebben automatisch toegang tot het voordeel. De accijnsverlaging op aardgas is het enige exclusieve voordeel voor EBO-bedrijven. In bijlage is een inschatting gemaakt van de grootteorde van deze bestaande voordelen. Bovendien vallen de meeste van deze voordelen onder federale bevoegdheid.

4.3 Voorstel gekoppeld voordelenpakket

Aan de toetreding tot de EBO's worden voordelen gekoppeld. Hierbij wordt gedacht aan volgende voordelen:

Op federaal niveau zijn volgende voordelen momenteel gekoppeld aan de EBO:

- De accijnsverlaging aardgas - melding van nieuwe EBO aan federaal niveau;
- De degressiviteit voor de federale bijdrage gas melding van nieuwe EBO aan federaal niveau;
- De degressiviteit voor de federale bijdrage elektriciteit – melding van nieuwe EBO aan federaal niveau;
- De degressiviteit voor de offshore toeslag elektriciteit –melding van nieuwe EBO aan federaal niveau.

Op Vlaams niveau worden volgende voordelen gekoppeld aan de EBO:

- De vrijstelling onroerende voorheffing voor nieuw materiaal en outillage;
- Toegang tot de Ecologiepremie Plus en Strategische Ecologiesteun;
- Toegang tot de compensatie indirecte emissies (CIE) en eventuele hieraan gekoppelde "supercap"-regeling mocht deze uitgewerkt worden;
- Andere Vlaamse subsidies/premies: call groene warmte, call groene stroom, REG-premie,..).

Er moet op gewezen worden dat de EBO een vrijwillig kader is dat verder gaat dan de bestaande wetgeving – namelijk de verplichting tot een conform verklaard energieplan. Aan deze verplichting moeten alle energie-intensieve inrichtingen voldoen. Inrichtingen die niet voldoen aan deze verplichting, en niet tot een EBO toegetreden zijn, verliezen toegang tot volgende voordelen:

- Degressiviteit in de quotumplicht groenestroomcertificaten
- Degressiviteit in de quotumplicht kwalitatieve warmtekrachtkoppeling
- Toegang tot de supercap-regeling GSC en WKK

4.4 Koppelen van nieuwe voordelen aan de EBO

Er kan ook nagedacht worden over het creëren van nieuwe voordelen. In de schoot van toekomstige initiatieven zoals de implementatie van de Europese Green Deal, het relanceplan of het Vlaams transitiekader is het niet uitgesloten dat nieuwe financieringsstromen en steunmechanismes opgezet worden. Hoewel het nog niet duidelijk is welke instrumenten/voordelen er in het leven geroepen zullen worden, kan het nuttig zijn om de koppeling van deze voordelen aan de EBO te overwegen.

Op het Vlaamse niveau is het minder evident om langetermijnbudgetten te identificeren, zeker als deze budgetten de termijn van een legislatuur overstijgen. De steun binnen bestaande instrumenten optrekken, vormt een (beperkte) mogelijkheid, maar daar staat steeds de vraag tegenover waar dat extra budget vandaan moet komen.

Er kan nagedacht worden om een verhoogde investeringsaftrek te bepleiten bij de federale overheid, en deze te koppelen aan toetreding. Hierbij moet de bedenking gemaakt worden dat de sleutel van de fiscaliteit op het federale niveau ligt, en Vlaanderen deze maatregelen enkel kan bepleiten. Een bijkomende moeilijkheid is dat het niet altijd mogelijk is om ondernemingen die niet in de doelgroep van de EBO zitten de toegang te ontzeggen van gecreëerde voordelen.

In navolging hiervan zou het een mogelijkheid kunnen zijn om via het penalisatieprincipe de toegang tot groenestroomcertificaten (GSC) en warmtekrachtcertificaten (WKC) te koppelen aan toetreding.

Tot slot kan het ook nuttig zijn om minder voor de hand liggende voordelen als tegenprestatie te bieden. Er kan verder gekeken worden naar bijvoorbeeld: ondersteuning O&O door universiteiten in samenwerking met ondernemingen, leningen, waarborgen,…

Voorstellen voor andere mogelijke voordelen via feedback van de sectorfederaties zijn uiteraard welkom.

4.5 Meer informatie rond gekoppelde voordelen

Uit terugkoppeling door het VBBV en energiedeskundigen naar de toegetreden ondernemingen, blijkt dat de voordelen van de EBO niet of onvoldoende gekend zijn bij de doelgroep. Energie- en plantmanagers die niet bij de opstart EBO betrokken waren, zijn vaak niet op de hoogte van de voordelen – het zijn immers vaak voordelen die elke onderneming krijgt, tenzij de onderneming tot de doelgroep van de EBO behoort en niet toegetreden is.

5 HOOFDSTUK 3: Governance van het instrument

De bespreking rond de governance van het instrument werd binnen de VO-overleggroep nog niet opgestart. VEKA heeft dit daarom nog niet uitgebreid opgenomen in deze werknota. Er is beslist om eerst de contouren van de EBO duidelijk af te bakenen, en pas dan mogelijke pistes rond governance te identificeren.

Belangrijke te beantwoorden vraagstukken met betrekking tot de governancestructuur van de EBO zijn:

- Welke rol zal het VBBV spelen in het nieuw instrument? Zijn andere (externe) controleorganen in te richten (bv. voor verificatie transitiepijler)?
- Welke aanpassingen zijn nodig aan de rapportage (bv. jaarverslag): behoud EPI, …?
- Sanctieprocedure en schrapping toegetreden bedrijven: welke lessen zijn te trekken uit het verleden?
- Hoe trade-offs tussen andere, deels of niet-compatibele of tegengestelde vragen, beslissingen of normen t.a.v. bedrijven door andere beleidsterreinen optimaliseren: mogelijke pistes zijn o.a. de organisatie van een permanente afstemming, opnemen van een pardonnabiliteitsclausule voor trade-offs,…

6 BIJLAGE I: Overzicht tegenprestaties EBO

6.1 Bestaande voordelen gekoppeld aan de EBO

6.1.1 Accijnsverlaging gas

Toetreding tot een EBO geeft recht op een accijnsverlaging op aardgas die gebruikt wordt als verwarmingsbrandstof voor zakelijk gebruik.

De 'bijdrage op de energie' voor ondernemingen die niet onder deze verlaging vallen, bedraagt 0,9978 €/MWh. Voor ondernemingen die tot een EBO toegetreden zijn, bedraagt deze bijdrage 0,54 euro per MWh (Europees minimumtarief).

Het voordeel ten gevolge van toetreding tot de EBO bedraagt bijgevolg 0,4578 €/MWh. Het gasgebruik binnen de EBO, excl. gasgebruik voor WKK, bedroeg in 2019 zo'n 30,5 miljoen MWh. Het cumulatieve jaarlijkse voordeel voor de ondernemingen in EBO wordt bijgevolg geschat op 14 miljoen euro.[9]

6.1.2 Vrijstelling onroerende voorheffing

Het kadastraal inkomen van nieuw materieel en nieuwe outillage wordt vrijgesteld voor ondernemingen die toegetreden zijn tot een EBO.[10]

Tot en met aanslagjaar 2008, werden investeringen in nieuw materieel & outillage volledig vrijgesteld van de onroerende voorheffing, op voorwaarde dat die investeringen geplaatst werden op een perceel waar op 1 januari 1998 nog geen materieel & outillage voorkwam en waarvoor bijgevolg voor de eerste keer een kadastraal inkomen werd vastgesteld. In geval dat de investeringen aanleiding gaven tot een verhoogd kadastraal inkomen ten opzichte van het kadastraal inkomen op 1 januari 1998, dan gold er een vrijstelling op het verschil tussen het nieuwe kadastraal inkomen en het drempelbedrag (nl, het kadastraal inkomen op 1 januari 1998).

Bestaande vrijstellingen toegekend voor het kadastraal inkomen van materieel en outillage in de periode 1998 – 2008, werden vanaf aanslagjaar 2009 onverminderd verder toegekend.

Voor ondernemingen die tot de doelgroep behoren van de energiebeleidsovereenkomst en die een energiebeleidsovereenkomst hebben ondertekend en naleven, wordt de geldende drempelwaarde vanaf aanslagjaar 2009 echter afgeschaft en worden alle investeringen in nieuw materieel & outillage die in gebruik worden genomen vanaf 1 januari 2008 en waarvan een KI wordt toegekend vanaf aanslagjaar 2009 volledig vrijgesteld. Dit betekent dat de volledige vrijstelling dus ook geldt voor investeringen die gedaan worden op percelen waar er reeds materieel & outillage aanwezig was. Ook als het gaat om vervangingsinvesteringen, waarbij er dus oud materieel & outillage wordt weggenomen en nieuw materieel wordt geplaatst, genieten de bedrijven nu een volledige vrijstelling zonder dat er rekening gehouden wordt met het drempelbedrag.

[9] In realiteit is de vrijstelling hoger: de afnames voor duaal verbruik en WKK worden volledig vrijgesteld. Deze vrijstellingen zijn echter niet afhankelijk van toetreding tot de EBO. Ter illustratie: voor 2019 is 16,1 miljoen MWh van het aardgasgebruik binnen de EBO toe te wijzen aan WKK. Aangezien dit volledig vrijgesteld is, bedraagt het voordeel hiervoor 16 miljoen euro. De resterende 30,5 miljoen MWh gasgebruik binnen EBO is slechts vrijgesteld tot het toegelaten Europees minimum van 0,54 euro/MWh. Daarvoor bedraagt het voordeel dus 14 miljoen euro.

[10] Het betreft een penalisatieprincipe: indien men behoort tot de doelgroep van de EBO's, moet men toegetreden zijn tot de EBO en die naleven om te kunnen genieten van het voordeel.

Bedrijven die tot de doelgroep behoren en niet zijn toegetreden tot de EBO's, vallen nog steeds onder de oude vrijstellingsregeling zoals gold tot 2008 met een drempelbedrag van 1 januari 1998.

Het voordeel is hierdoor zeer bedrijfsspecifiek. Bedrijven die bijvoorbeeld een investering doen in nieuw materieel & outillage op een perceel waarop reeds materieel & outillage aanwezig was, moeten indien ze de EBO's niet hebben ondertekend of niet hebben nageleefd, nog steeds onroerende voorheffing betalen op het kadastraal inkomen dat werd vastgesteld in 1998. Ze genieten namelijk enkel de algemene vrijstelling op het verschil tussen het verhoogd kadastraal inkomen en het drempelbedrag. Indien toegetreden tot de EBO, krijgen ze een volledige vrijstelling.

Tweedehands materieel & outillage is in beide systemen uitgesloten van vrijstelling.

Voorbeeld:

Bedrijf met KI van het materieel en outillage op 01/01/ 1998 (de zogenaamde drempelwaarde) ter waarde van 10.000 euro.

Het KI van het materieel en outillage dat op 01/01/2006 nog aanwezig is, bedraagt 8.000 euro.

Regeling van aanslagjaar 1998 tot en met aanslagjaar 2008:

Het gaat hier om een perceel waar reeds materieel en outillage aanwezig is, bijgevolg wordt het KI slechts gedeeltelijk vrijgesteld, namelijk enkel voor het gedeelte dat hoger was dan het KI op 1 januari 1998 (regeling voor vervangingsinvesteringen).

In de loop van het jaar 2006 vinden volgende verrichtingen plaats:
- Investering in nieuw materieel en nieuw outillage toegevoegd met een KI van 5.000 euro
- Het wegnemen van oud materieel en outillage (3.500 euro)

Het belastbaar gedeelte van het KI is 9.500 m.a.w. de vervangingsinvestering leidt niet tot een vrijstelling aangezien de drempel van 1998 niet is overschreden.

Regeling van aanslagjaar 2009

We hernemen hetzelfde voorbeeld:

Belastbaar gedeelte van het KI materieel en outillage : 8.000 euro

Drempelwaarde (10.000 euro) bij vervangingsinvesteringen wordt dus afgeschaft.

In de loop van 2009 vinden volgende verrichtingen plaats:

- Investering in nieuw materieel en outillage: 5.000 euro
- Desinvestering: 3.500 euro

De onderneming behoort tot de doelgroep van de EBO en ondertekende en leeft de energiebeleidsovereenkomst na.

Het KI van de nieuwe investeringen of 5.000 euro wordt volledig vrijgesteld van de onroerende voorheffing.
De desinvestering van 3.500 kan worden aangerekend op het nog belastbare gedeelte van het KI op 1/1/2009 (8.000). Het belastbaar KI bedraagt dus 4.500 (8.000-3.500).

De cijfers in dit voorbeeld zijn hypothetische cijfers.

De doelgroep van EBO zijn immers voornamelijk de industriële sector en de tertiaire sector, publiekrechtelijke rechtspersonen en de niet-commerciële instellingen, dus de energie-intensieve vestigingen van ondernemingen.

Bijgevolg zullen de waarden van het KI van het materieel en outillage absoluut hoger liggen dan in het cijfervoorbeeld. Het gaat om totaal andere grootteordes.

6.1.3 Degressiviteit federale bijdrage gas en offshore toeslag elektriciteit

Zowel op de federale bijdrage gas en elektriciteit en de federale toeslag offshore is een degressiviteit van kracht voor eindafnemers die toegetreden zijn tot een sectorovereenkomst of convenant indien zo'n overeenkomst op hen van toepassing is.[11]

- **De federale bijdrage** is een toeslag die geheven wordt op de in België verbruikte hoeveelheid elektriciteit en aardgas ter financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en de controle op de elektriciteits- en aardgasmarkt.
    - De federale bijdrage elektriciteit bedraagt voor 2020: 3,1428 euro/MWh
    - De federale bijdrage aardgas bedraagt voor 2020: 0,7416 euro/MWh

De degressiviteit is enkel van toepassing bij minimaal verbruik van 20 MWh per jaar. Boven deze drempel kent de leverancier een korting toe die wordt toegepast voor het verbruik in elk van de verbruiksschijven overeenkomstig de volgende tabellen. Hoe hoger het verbruik, hoe groter de korting.

Verbruiksschijven en degressiviteit toegepast door de elektriciteitsbedrijven

Verbruiksschijf	Kortingspercentage
0 MWh/jaar tot 20 MWh/jaar	0%
20 MWh/jaar tot 50 MWh/jaar	15%
50 MWh/jaar tot 1.000 MWh/jaar	20%
1.000 tot 25.000 MWh/jaar	25%
> 25.000 MWh/jaar	45%

Het bedrag van de federale bijdrage elektriciteit wordt beperkt tot 250.000 euro/site.

Degressiviteitsschijven toegepast door de aardgasbedrijven

Verbruiksschijf	Kortingspercentage
0 MWh/jaar tot 20.000 MWh/jaar	0%
20.000 MWh/jaar tot 50.000 MWh/jaar	15%
50.0001 MWh/jaar tot 250.000 MWh/jaar	20%
250.001 tot 1.000.000 MWh/jaar	25%
> 1.000.000 MWh/jaar	45%

[11] Ook hier betreft het een penalisatieprincipe: indien met behoort tot de doelgroep van de EBO's, moet men toegetreden zijn tot de EBO om te kunnen genieten van dit voordeel.

Per verbruikslocatie en per jaar bedraagt de gefactureerde federale bijdrage voor die verbruikslocatie maximum 750.000 euro voor aardgas.

- **De federale "offshore toeslag"** is een tarifaire toeslag ter compensatie van de kost voor de verplichting van de transmissienetbeheerder om groenestroomcertificaten op te kopen, die werden toegekend voor de productie van offshore elektriciteit. Het tarief voor 2020 bedraagt 9,0141€/MWh.

Verbruiksschijf	Kortingspercentage
0 MWh/jaar tot 20 MWh/jaar	0%
20 MWh/jaar tot 50 MWh/jaar	15%
50 MWh/jaar tot 1.000 MWh/jaar	20%
1.000 tot 25.000 MWh/jaar	25%
> 25.000 MWh/jaar	45%

Per verbruikslocatie en per jaar, bedraagt de toeslag gefactureerd door de elektriciteitsbedrijven voor die verbruikslocatie maximaal 250.000 euro.

De hoogte van het voordeel van de degressiviteit ten gevolge van toetreding tot de EBO is telkens gelijk aan het verschil tussen het tarief dat betaald zou worden indien er geen degressiviteit van toepassing was, en het gereduceerde tarief. Door de degressiviteit verschilt dit voordeel afhankelijk van de totale afname.

Voorbeeld (degressiviteit toegepast door elektriciteitsbedrijven)[12]:
Een elektriciteitsbedrijf dat factureert aan de eindafnemer, trekt de federale bijdrage rechtstreeks af van de facturen die het naar die eindafnemer opstuurt. De korting die wordt toegekend op de voor een bepaalde maand verschuldigde federale bijdrage stemt dan overeen met het gemiddelde kortingspercentage dat wordt verkregen door de glijdende jaarlijkse som van de heffingen, i.e. het verbruik van de laatste 11 maanden[13] boven op dat van de maand die in aanmerking wordt genomen door de factuur.

Indien een eindafnemer tijdens de lopende maand 2.000 MWh zou hebben afgenomen, terwijl hij de 12 maanden ervoor 23.000 MWh heeft afgenomen, dan zou deze per verbruiksschijf een korting genieten van:

- 20 MWh * 0%
- (50 MWh – 20 MWh) * 15% = 30 MWh * 15%
- (1.000 MWh – 50 MWh) * 20% = 950 MWh * 20%
- (in dit geval: 23.000 MWh – 1000 MWh) * 25% = 22.000 MWh * 25%

In totaal komt dit neer op een korting van: (30*0.15 + 950*0.2 + 22.000*0.25)/23.000 = 24.75% op het bedrag van de federale bijdrage elektriciteit dat voor de lopende maand verschuldigd is. Elke maand moet een soortgelijke berekening gemaakt worden met de bijgewerkte gegevens van de afnames van de laatste 12 maanden.

[12] Overgenomen uit nota over federale bijdragen elektriciteit en aardgas van CREG
[13] Indien de historische verbruiken niet bekend zijn, dan worden de meest recente verbruiksgegevens geëxtrapoleerd over een periode van 12 maanden.

6.1.4 Ecologiepremie Plus en Strategische ecologiesteun

Om beroep te kunnen doen op de Ecologiepremie Plus of de Strategische ecologiesteun, moet de onderneming op het moment van de steunaanvraag toegetreden zijn tot de energiebeleidsovereenkomst die voor haar van toepassing is.[14]

6.1.5 Compensatie indirecte emissies

Het Vlaams Gewest opteert ervoor om binnen de contouren van de Europese staatssteunregels de door Europa toegelaten compensaties toe te kennen aan ondernemingen die ten gevolge van indirecte CO2-kosten in de elektriciteitsprijs concurrentiekracht dreigen te verliezen. Ook de ons omringende landen maken van deze mogelijkheid gebruik. In de staatssteunregels zijn de sectoren geselecteerd die in aanmerking komen voor de steun. Daarnaast is vastgelegd dat de steun uitbetaald wordt op basis van benchmarks, waardoor de drijfveer voor efficiëntie behouden blijft. In Vlaanderen is de bijkomende voorwaarde opgelegd dat ondernemingen toegetreden moeten zijn tot de voor hen relevante EBO.

In Vlaanderen wordt gerekend met de standaard-emissiefactor van 0,76 ton CO_2/MWh die vastgelegd is in de Europese staatssteunregels voor de geografische zone waartoe Vlaanderen behoort. Jaarlijks wordt een gemiddelde EUA-termijnkoers bepaald. Voor emissiejaar 2020 is deze vastgelegd op 25,21 euro/ton. De steunintensiteit wordt conform de Europese richtsnoeren beperkt. Voor emissiejaar 2020 bedroeg de steunintensiteit 75%. Dit betekent dat er steeds voor een deel van de indirecte emissiekosten geen compensaties worden toegekend.

De volgende formule wordt gehanteerd voor de steun in emissiejaar 2020:

- *Steun = 0,75 (%) * 0,76 (t CO_2/MWh) * gemiddelde EUA-prijs * jaarlijks elektriciteitsverbruik (rekening houdend met Europese benchmarks)*
- *Steun/MWh = 0,75*(25,21*0,76)*
- *Voordeel = **14,36/MWh**.*

Gezien de EUA-prijs sterk steeg vanaf 2018, is de indirecte kost voor ondernemingen en bijgevolg ook de compensatie sterk opgelopen in de voorbije jaren. Het te compenseren bedrag voor aanvraagjaar 2020 (emissiejaar 2019) bevatte voor het eerst de sterk gestegen EUA-prijs (van 5,88€/MWh naar 16,17€/MWh) . De totale compensaties zijn om die reden ook sterk opgelopen:

- voor aanvraagjaar 2019 (emissiejaar 2018) 35,9 miljoen euro
- voor aanvraagjaar 2020 (emissiejaar 2019) 89,9 miljoen euro
- voor aanvraagjaar 2021 (emissiejaar 2020) wordt geschat dat de compensatie kan oplopen tot ca. 141 miljoen euro.

Lidstaten kunnen ook steun toekennen ter compensatie van de indirecte emissiekosten die optreden vanaf 2021. De afbakening van de in aanmerking komende sectoren en de vastlegging van de steunparameters zal in nieuwe staatssteunregels gebeuren, deze werden op 21/9/2020 bekend gemaakt door de Europese Commissie en worden nu omgezet in Vlaamse regelgeving.

[14] Ook hier betreft het een penalisatieprincipe: indien met behoort tot de doelgroep van de EBO's, moet men toegetreden zijn tot de EBO om te kunnen genieten van dit voordeel.

6.1.6 Call groene warmte, restwarmte en warmtenetten

Ondernemingen en entiteiten (in het Vlaamse gewest) die investeren in nieuwe nuttige groene warmte-installaties uit biomassa, zonneboilers of diepe geothermie; de benutting van restwarmte; warmtenetten of de productie van biomethaan, kunnen via een oproep subsidies ontvangen. Jaarlijks worden twee oproepen gelanceerd.

Bij elke nieuwe ronde worden de ontvankelijke investeringsprojecten beoordeeld en gerangschikt. Het beschikbare subsidiebedrag wordt verdeeld over de gunstig gerangschikte investeringsprojecten tot de budgettaire enveloppe opgebruikt is. Steun via deze call is enkel mogelijk voor projecten die niet in aanmerking komen voor andere steun, zoals het certificatensysteem of de ecologiepremie.

Bedrijven die behoren tot de doelgroep van de EBO's en hier niet tot toegetreden zijn, komen niet in aanmerking voor deze steun. Vestigingen van bedrijven die wel zijn toegetreden en de EBO ook naleven, komen voor de benutting van restwarmte enkel in aanmerking als ze niet verplicht zijn deze maatregel uit te voeren om te voldoen aan de verplichtingen van de EBO.

6.2 Bestaande voordelen die bijkomend afhankelijk gemaakt kunnen worden van toetreding tot EBO

6.2.1 Degressiviteit in quotumplicht groenestroomcertificaten

Toegangshouders worden verplicht jaarlijks een aantal certificaten in te leveren bij de VREG. Het aantal in te leveren certificaten wordt bepaald op basis van de totale afgenomen hoeveelheid elektriciteit vermenigvuldigd met een quotum (0,215 voor 2020). Voor de berekening van de in te leveren certificaten, gelden er per afnamepunt degressieve afnameschijven. Dit voordeel is op dit moment nog niet afhankelijk van toetreding tot een energiebeleidsovereenkomst.

Degressieve afnameschijven:

Afnameschijf	% in te leveren certificaten (van de afnameschijf)
1.000 tot 20.000 MWh	47%
20.000 tot 100.000 MWh	80%
100.000 tot 250.000 MWh	80%
> 250.000 MWh	98%

Het voordeel van de degressiviteit is gelijk aan de doorgerekende certificaatkost indien er geen degressieve vrijstellingen van toepassing zouden zijn, verminderd met de werkelijke doorgerekende certificaatkost na toepassing van de degressieve afnameschijven.

6.2.2 Degressiviteit op certificatenverplichting kwalitatieve warmtekrachtkoppeling

Op de certificatenverplichting kwalitatieve warmtekrachtkoppeling is eveneens een degressiviteit van toepassing. Het aantal in te leveren certificaten wordt bepaald op basis van de totale afgenomen hoeveelheid elektriciteit vermenigvuldigd met een quotum (0,112 voor 2020). Voor de berekening van de in te leveren certificaten gelden er per afnamepunt degressieve afnameschijven:

Afnameschijf	% in te leveren certificaten
1.000 tot 5.000 MWh	47%

5.000 tot 20.000 MWh	47%
20.000 tot 100.000 MWh	80%
100.000 tot 250.000 MWh	80%
> 250.000 MWh	85%

6.2.3 Supercap-regeling

De supercap-regeling maakt het voor elektro-intensieve ondernemingen mogelijk om hun toegangshouder vrij te stellen van de quotumplicht groenestroomcertificaten (GSC) en warmtekrachtcertificaten (WKC) ten belope van hun afname. In ruil daarvoor storten de ondernemingen een percentage (0,5% of 4%, afhankelijk van sector) van hun bruto toegevoegde waarde in het Energiefonds. Gezien de afname vrijgesteld is van de quotumplicht, krijgt de toegangshouder geen kosten t.g.v. de quotumplicht aangerekend, wat moet resulteren in een lagere elektriciteitsfactuur voor de onderneming.

Het voordeel van de supercap-regeling is gelijk aan de kost van de quotumplicht indien de onderneming geen gebruik zou maken van de regeling, verminderd met de individuele bijdrage van de onderneming in het Energiefonds. Voor de GSC en WKC komt dit voordeel respectievelijk op ca. 13 miljoen en 4,5 miljoen euro. Rekening houdende met de cumulatieve bijdragen van de ondernemingen in het Energiefonds van ca. 4,8 miljoen euro (één betaling voor voordeel GSC en WKC), komt dit op een totaal voordeel van ca. 12,7 miljoen euro.

6.2.4 Call groene stroom

Deze oproep geldt voor ondernemingen en entiteiten in het Vlaamse gewest die investeren in:

- nieuwe zonnepanelen met een omvormervermogen groter dan 40 kW tot en met 2 MW;
- nieuwe windturbines op land met een turbinevermogen groter dan 10 kW tot en met 300 kW.

Voor deze installaties wordt vanaf 17 mei 2021 het huidige systeem van groenestroomcertificaten vervangen door investeringssteun. Steun via deze call is enkel mogelijk voor nieuwe projecten in het Vlaamse Gewest die niet in aanmerking komen of kunnen komen voor het certificatensysteem. Deze investeringssteun mag niet gecombineerd worden met andere investeringssteun.

6.2.5 REG-premies

Ter bevordering van het rationeel energiegebruik (REG) legt de Vlaamse overheid de diverse distributienetbeheerders REG-actieverplichtingen op. Fluvius en Elia worden hierbij verplicht om premies te verstrekken wanneer een onderneming investeert in energiebesparing en hernieuwbare energie (in niet-woongebouwen).

Naar aanleiding van deze verplichting verstrekt Fluvius premies voor volgende investeringen:

- Dakisolatie of zoldervloerisolatie
- Buitenmuurisolatie
- Vloerisolatie of kelderisolatie (of het plafond van een verluchte ruimte onder een verwarmde ruimte)
- Hoogrendementsbeglazing
- Relighting

- Zonneboiler
- Warmtepomp
- Warmtepompboiler

Voor maatregelen waarvoor geen specifieke REG-premie bij de netbeheerder bestaat, kan men (mits het voldoen aan een aantal voorwaarden) voor gebouwen zonder woonfunctie ook een REG-premie aanvragen bij Fluvius na een energiestudie. Deze premie geldt bovendien enkel voor de best beschikbare technieken en kan niet worden gecumuleerd met andere premies, groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten of groenewarmtecertificaten van de Vlaamse overheid voor dezelfde investering.

Naast de premie na audit van Fluvius is er ook de investeringssteun na audit die wordt uitgereikt door Elia. De ondernemingen in het Vlaams Gewest die op het Elia-net tot maximum 70 kV zijn aangesloten, kunnen een aanvraag indienen bij Elia om een investeringssteun te verkrijgen voor maatregelen die een primaire energiebesparing teweeg brengen, op voorwaarde dat deze een energiestudie gedaan hebben.

6.3 Overzicht

Maatregel	Inschatting voordeel
Accijnsverlaging aardgas	ca. 14 miljoen euro
Vrijstelling onroerende voorheffing	Geen individuele data beschikbaar waardoor totaal voordeel van alle toegetreden ondernemingen niet becijferd kan worden
Degressiviteit federale bijdrage gas	Geen individuele data beschikbaar waardoor totaal voordeel van alle toegetreden ondernemingen niet becijferd kan worden
Degressiviteit federale bijdrage elektriciteit	Geen individuele data beschikbaar waardoor totaal voordeel van alle toegetreden ondernemingen niet becijferd kan worden
Degressiviteit federale offshore-toeslag elektriciteit	Geen individuele data beschikbaar waardoor totaal voordeel van alle toegetreden ondernemingen niet becijferd kan worden
Degressiviteit quotumverplichting groenestroom	Geen individuele data beschikbaar waardoor totaal voordeel van alle toegetreden ondernemingen niet becijferd kan worden
Degressiviteit warmtekrachtcertificaten	Geen individuele data beschikbaar waardoor totaal voordeel van alle toegetreden ondernemingen niet becijferd kan worden
Supercap-regeling	ca. 12,7 miljoen euro
Compensatie indirecte emissierechten	ca. 141 miljoen euro

7 BIJLAGE II: Caprolactamconvenant

Het is geen evidentie om een langetermijn- of transitieluik uit te werken voor de EBO. Naast het bepalen van welke verbredingsthema's al dan niet beter in een transitiepijler worden ondergebracht, moeten deze doelstellingen ook nog eens gekwantificeerd kunnen worden. Voor de transitie naar een koolstofneutrale economie is het echter wel noodzakelijk dat bedrijven aangezet worden om productieprocessen op lange termijn te evalueren, innovatieplannen op te maken en om eventuele potentiële buiten hun sector te identificeren.

Om bedrijven aan te zetten een langetermijnperspectief uit te bouwen, wordt onder meer nagedacht over de mogelijkheid om bedrijven een individuele roadmap te laten opstellen. In het verleden heeft een soortgelijke samenwerking tussen Vlaamse Overheid en een caprolactambedrijf al eens plaatsgevonden. Deze ervaring biedt de mogelijkheid om waardevolle lessen te trekken die eventueel in de uitwerking van de EBO meegenomen kunnen worden.

Op basis van nauw overleg tussen het bedrijf en de Vlaamse Overheid werd in 2012 het traject opgestart. Op de eerste plaats werden de mogelijke reductiemaatregelen in kaart gebracht en geverifieerd door een onafhankelijke expert. Op deze manier was er een inschatting van de kost van een maatregel en de verwachte emissiereductie. De maatregelen werden vervolgens gerangschikt volgens kostenefficiëntie en reductievermogen. Vervolgens werd er in overleg met het bedrijf een aanpak uitgewerkt via de milieuvergunning, waarbij een emissiegrenswaarde (in uitstoot/per ton geproduceerd) werd opgelegd en waarbij het bedrijf jaarlijks rapporteerde over de voortgang van de maatregelen.

De ervaringen met deze specifieke installatie zijn erg positief, mede door de constructieve houding van het bedrijf in kwestie. Voor de Vlaamse overheid bood het afsluiten van een convenant met het bedrijf in kwestie ook opportuniteiten. De lachgas-uitstoot van de caprolactamproductie valt immers niet onder het systeem van emissiehandel, waardoor deze dus meetelt voor in Vlaamse (niet-ETS) klimaatdoelstellingen.

Het is belangrijk te weten dat in dit dossier de Vlaamse overheid ook een duidelijke stok achter de deur had om inspanningen af te dwingen. Er was immers sprake van een mogelijke opt-in van de caprolactamproductie onder het ETS, wat een kost zou meebrengen voor het bedrijf.

Enkele goede praktijken zijn het vermelden waard:

1) Het werken met een doelstelling, i.e. in deze een emissiegrenswaarde, biedt een duidelijk perspectief en toekomstpad. Er werd binnen dit traject vertrokken vanuit een potentieelstudie, waaraan vervolgens een relatieve emissiegrenswaarde werd gekoppeld.
2) De nauwe opvolging en jaarlijkse rapportage aan de overheid geeft de mogelijkheid om de situatie op de voet te volgen en ook contacten te leggen met andere overheidsinstanties. Zeker gezien de uitdagingen voor de bedrijven veel verder gaan dan louter het technische, kan dergelijke nauwgezette opvolging en een mogelijks uitgebreider pakket aan verplichte maatregelen (bv. opstellen van een uitgewerkte langtermijnstrategie, verplichte CO_2-captatie, …) van bijvoorbeeld de tien grootste bedrijven nuttig zijn, aangezien de overheid een aantal randvoorwaarden moet invullen. Bovendien heeft de jaarlijkse rapportage bij het caprolactambedrijf ook voor een interne dynamiek gezorgd in het bedrijf, die ook kon uitgespeeld worden naar de hoofdzetel toe;
3) De aanpak waarbij zowel de eenheidsreductiekost als de totale reductie duidelijk wordt opgelijst, biedt een bredere kijk dan louter de berekening van de rendabiliteit (IRR) van

maatregelen. Door ook de absolute reductie in rekening te nemen, kan in overleg beoordeeld worden dat bepaalde “efficiëntere” (hogere IRR) maatregelen niet moeten meegenomen worden, als in ruil wel de maatregelen met grootste potentieel worden meegenomen. Mogelijk kan dit binnen de EBO ook geformaliseerd worden via bepaalde formule.

ONTWERP VAN ENERGIEBELEIDSOVEREENKOMST VOOR VLAAMSE ENERGIE-INTENSIEVE ONDERNEMINGEN (VER-BEDRIJVEN)

Energiebeleidsovereenkomst voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-bedrijven)

zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op _ _ / _ _ / 2022

Inhoudsopgave

Partijen

Artikel 1 – Definities
Artikel 2 – Doelstelling en toepassingsgebied
Artikel 3 – Looptijd en inwerkingtreding
Artikel 4 – Juridische vorm
Artikel 5 – Commissie EBO
Artikel 6 – Verificatiebureau
Artikel 7 – Toetreding
Artikel 8 – Engagement van de Onderneming
    Artikel 8.1 – Algemene bepalingen
    Artikel 8.2 – Aanvaarding van energiedeskundigen en plan van aanpak
    Artikel 8.3 – Energieaudit en energieplan
    Artikel 8.4 – Datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel
    Artikel 8.5 – Klimaatroadmap
Artikel 9 – Verslaggeving door de Onderneming
Artikel 10 – Opvolging van de engagementen van de Onderneming
Artikel 11 – Engagement van het Vlaamse Gewest
Artikel 12 – Engagement Sectorfederaties
Artikel 13 – Verslaggeving
    Artikel 13.1 – Verslaggeving van het Verificatiebureau aan de Commissie EBO
    Artikel 13.2 – Verslaggeving van de Commissie EBO aan de Ministers
Artikel 14 – Sancties: procedure tot schrapping
Artikel 15 – Kosten

Artikel 16 – Openbaarheid en geheimhouding

Artikel 17 – Wijziging of opheffing energiebeleidsovereenkomst

Artikel 18 – Opzegging

Bijlage 1 – Berekening van energiegrootheden

Bijlage 2 – Plan van aanpak en energiedeskundigen

Bijlage 3 – Het Verificatiebureau

Bijlage 4 – Datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel

Bijlage 5 – Economische pardonnabiliteit

Bijlage 6 – Berekening van IRR

Bijlage 7 – Lijst met flexibele maatregelen

Bijlage 8 – Stroomschema voor het detecteren van maatregelen voor het Energieplan

Bijlage 9 – Energiebeheermaatregelen

Bijlage 10 – Klimaatroadmap

Partijen

Het Vlaams Gewest,
vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, en bij delegatie door de Vlaamse minister bevoegd voor Energie en de Vlaamse minister bevoegd voor Economie,
hierna te noemen: de Ministers;

en

van de zijde van het bedrijfsleven:

a) de Ondernemingen, die voor hun in een Verklaring van Deelname genoemde energie-intensieve vestigingen zijn toegetreden tot de energiebeleidsovereenkomst,

hierna te noemen: de Ondernemingen;

b) de Sectororganisaties die zijn toegetreden tot de energiebeleidsovereenkomst, door het ondertekenen van een Verklaring van Deelname,

hierna te noemen: de Sectororganisaties.

Komen het volgende overeen

Artikel 1 – Definities

Onderneming: een al dan niet in Vlaanderen gevestigde rechtspersoon die tot deze energiebeleidsovereenkomst is toegetreden voor een of meer van haar vestigingen in Vlaanderen.

Sectororganisatie: vereniging zonder winstoogmerk die producenten van haar sector tot haar leden telt, ofwel vzw Vlaams netwerk van ondernemingen ("VOKA") voor Ondernemingen die niet tot een sectororganisatie toegetreden zijn.

Vestiging: elke bedrijfseenheid van een rechtspersoon; ze wordt in principe gekenmerkt door een aaneengesloten ligging, maar kan evenwel uiteenlopende installaties omvatten.

Primair energiegebruik: het primair energetisch gebruik van energiedragers en niet het niet-energetisch gebruik van energiedragers in de vorm van als grondstof ingezette energiedragers; De verrekening van secundaire energiedragers wordt vastgelegd in bijlage 1.

Finaal energiegebruik: het energetische eindverbruik van energiedragers waarbij de energie-inhoud ervan benut wordt in een vestiging van een onderneming. Bijlage 1 geeft meer toelichting hoe het finaal energiegebruik voor een vestiging bepaald moet worden.

Energie-intensieve vestiging: een vestiging met een finaal energiegebruik van tenminste 0,1 PetaJoule (PJ) per jaar op het ogenblik van toetreding tot deze energiebeleidsovereenkomst.

Procesinstallatie: een volledige installatie om een bepaald product te maken of te behandelen.

Specifiek energiegebruik: het energiegebruik per eenheid product van een bepaalde kwaliteit.

Rendabele maatregel: maatregel die volgens een gedetailleerde rendabiliteitsberekening voldoet aan een interne rentevoet (Internal Rate of Return) van 12% na belastingen.

Potentieel rendabele maatregel: maatregel die volgens een rendabiliteitsberekening of een gedetailleerde rendabiliteitsberekening voldoet aan een interne rentevoet (Internal Rate of Return) tussen 10% en 12% na belastingen en waarvoor de interne rentevoet tweejaarlijks wordt herrekend aan geactualiseerde energieprijzen.

Studiemaatregel: maatregel waarvan de rendabiliteitsberekening of gedetailleerde rendabiliteitsberekening en/of technische haalbaarheid nog niet kan worden uitgevoerd in het kader van het opstellen van het Energieplan en waarvoor de interne rentevoet (Internal Rate of Return) en/of technische haalbaarheid zal worden bestudeerd tegen uiterlijk de monitoringrapportage over 2024.

Overige maatregel: maatregel die resulteert uit een Studiemaatregel in het Energieplan of een nieuwe maatregel die niet resulteert uit de energieaudit maar uit andere projecten binnen de vestiging en die leidt tot energiebesparing.

Gedetailleerde rendabiliteitsberekening: berekening van de interne rentevoet (Internal Rate of Return) met een onzekerheid van maximaal 10% in plus of min op de investering.

Rendabiliteitsberekening: berekening van de interne rentevoet (Internal Rate of Return) met een onzekerheid van maximaal 30% in plus of min op de investering.

VER-systeem: het Europese emissierechtenhandelsysteem, meer bepaald de Europese regelgeving voor de handel in emissierechten, zoals bepaald door Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003, zoals laatst gewijzigd 31/08/2021.

Energieplan: lijst van rendabele, potentieel rendabele en studiemaatregelen die resulteren uit de Energieaudit of hun vervanging door flexibele maatregelen.

Energieaudit: een systematische procedure met de volgende doelstellingen: toereikende informatie verzamelen over het huidige energiegebruiksprofiel van een gebouw of groep gebouwen, van een industriële of commerciële activiteit of installatie, of van private of publieke diensten, mogelijkheden voor kosteneffectieve energiebesparing signaleren en kwantificeren, en verslag uitbrengen van de resultaten.

Verklaring van Deelname: elektronische communicatie waarbij een Sectororganisatie of Onderneming zijn wens verklaart om toe te treden tot deze energiebeleidsovereenkomst.

CO_2-eq:meeteenheid gebruikt om het opwarmend vermogen van broeikasgassen weer te geven. CO_2 is het referentiegas waartegen andere broeikasgassen worden gemeten. Een ton CO_2-eq is een

metrische ton CO_2 of een hoeveelheid van één van de andere broeikasgassen met een gelijkwaardig aardopwarmingsvermogen.

Artikel 2 – Doelstelling en toepassingsgebied

1. Deze energiebeleidsovereenkomst is er op gericht dat zoveel mogelijk energie-intensieve eindgebruikers van energie vooraanstaand worden en blijven op gebied van energie-efficiëntie, zonder dat dit leidt tot gevolgen die in rede niet bedoeld zijn, zoals onder meer nader beschreven in bijlage 5. De energiebeleidsovereenkomst is er eveneens op gericht om ondernemingen te stimuleren om zich voor te bereiden op een klimaatneutraal Europa.

   De Ondernemingen dragen daarmee bij aan de realisatie van de Vlaamse energie-efficiëntiedoelstellingen. De principes en implementatie van deze energiebeleidsovereenkomst moeten tevens voldoen aan de economische eisen om de groeikansen en continuïteit van de Ondernemingen te vrijwaren.
2. Deze energiebeleidsovereenkomst is gericht op energie-intensieve vestigingen die onderworpen zijn aan het VER-systeem en hun respectieve Sectororganisaties.

Artikel 3 – Looptijd en inwerkingtreding

Deze energiebeleidsovereenkomst treedt in werking voor de partijen op 1 januari 2023 en eindigt op 31 december 2026.

Voor vestigingen van Ondernemingen die toetreden na 1 januari 2023 geldt als datum van inwerkingtreding de datum van toetreding zoals vermeld op de Verklaring van deelname.

Artikel 4 – Juridische vorm

1. Deze energiebeleidsovereenkomst is een overeenkomst naar burgerlijk recht.
2. Deze energiebeleidsovereenkomst is een overeenkomst conform artikel 1.1.3, 37° van het Energiedecreet.

Artikel 5 – Commissie EBO

1. De Commissie EBO is het bestuursorgaan voor deze energiebeleidsovereenkomst.
2. De Commissie EBO bestaat uit een voorzitter en volgende leden:
   - één vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie;
   - één vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Energie;
   - één vertegenwoordiger van elke toegetreden Sectororganisatie;
   - één vertegenwoordiger van VOKA, als vertegenwoordiging van de Ondernemingen die niet tot een Sectororganisatie zijn toegetreden;

Het hoofd van het Verificatiebureau woont de Commissievergaderingen bij als waarnemer.

3. De leden van de Commissie EBO wijzen gezamenlijk een voorzitter aan. Dit kan een lid zijn van de Commissie EBO.
4. De Commissie EBO bepaalt haar eigen werkwijze en stelt zo nodig een huishoudelijk reglement op.
5. De Commissie EBO streeft naar consensus. Voor de artikelen waar dit vereist is, wordt er gestemd om de unanimiteit te controleren.
6. De Commissie EBO kan projectgroepen instellen, die de besluitvorming in de Commissie EBO voorbereiden of beslissingen van de Commissie EBO uitvoeren.
7. De taken van de Commissie EBO vloeien voort uit haar bestuursfunctie, worden in vorige paragrafen gedefinieerd of zullen tijdens de werking van de energiebeleidsovereenkomst verder worden gedefinieerd. Zij omvatten tenminste:
   1° de coördinatie van werkzaamheden en activiteiten ter uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst;
   2° de bespreking van knelpunten van algemene aard, die zich bij de implementatie van deze energiebeleidsovereenkomst in de praktijk voordoen, het bespreken van oplossingen en het zo nodig formuleren van richtlijnen hiervoor die gepubliceerd worden onder de vorm van toelichtingen en bindend zijn voor de partijen. Deze verduidelijkingen van de interpretatie van de energiebeleidsovereenkomst gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.
   3° het bemiddelen in geval van conflicten tussen partijen of tussen Ondernemingen en het Verificatiebureau;
   4° de controle op de voortgang van de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst;
   5° het doen van voorstellen tot wijziging van deze energiebeleidsovereenkomst, en het beoordelen van de gegrondheid van de aanvragen van de betrokken partijen om in overleg te treden op basis van wijzigingen van omstandigheden;
   6° het adviseren aan de Ministers over het Verificatiebureau;
   7° het onderhouden van contacten met maatschappelijke organisaties;
   8° het opstellen en actualiseren van het in artikel 7, lid 5 bedoelde overzicht van Ondernemingen en Sectororganisaties die tot deze energiebeleidsovereenkomst zijn toegetreden;
   9° het jaarlijks opstellen en publiceren van een verslag als bedoeld in artikel 13.2.

Artikel 6 – Verificatiebureau

1. Het Verificatiebureau is een onafhankelijke en neutrale organisatie die door de Ministers wordt aangesteld om de correcte uitvoering van de energiebeleidsovereenkomst te bewaken, hierover adviezen te verstrekken en verslag uit te brengen. Het is de enige instantie die over individuele

gevallen oordeelt, te weten, de aanvaarding van de energiedeskundige en het plan van aanpak (artikel 8.2), het Energieplan (artikel 8.3), de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel (artikel 8.4), de klimaatroadmap (artikel 8.5) en de verslaggeving (artikel 9).

2. De Ministers kunnen de aanstelling van het Verificatiebureau slechts wijzigen na advies van de Commissie EBO.
3. De eisen die gesteld worden aan het Verificatiebureau worden weergegeven in bijlage 3.
4. De Commissie EBO kan in het kader van artikel 5, lid 7, 2° en 4° en bij unanieme beslissing bijkomende eisen en taken van het Verificatiebureau definiëren, onverminderd de bepalingen van lid 1. Deze bijkomende eisen en taken gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.

Artikel 7 – Toetreding

1. Ondernemingen kunnen voor hun energie-intensieve vestigingen toetreden tot de energiebeleidsovereenkomst vanaf de datum van definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van deze energiebeleidsovereenkomst, voor zover zij voldoen aan de criteria van artikel 2, lid 2.
2. Ondernemingen en hun Sectororganisaties kunnen tot deze energiebeleidsovereenkomst als partij toetreden, als zij de uit deze energiebeleidsovereenkomst voor hen voortvloeiende verplichtingen zonder voorbehoud aanvaarden.
3. De in lid 2 bedoelde Sectororganisaties bezorgen hun Verklaring van Deelname aan de Ministers. De in lid 1 bedoelde Ondernemingen bezorgen hun Verklaring van Deelname aan de Commissie EBO. Een Onderneming verklaart daarbij tevens voor welke vestigingen zij wenst toe te treden.
4. Voor de in lid 2 bedoelde Ondernemingen en de Sectororganisaties gelden de rechten en de verplichtingen die voor de betrokken partijen uit deze energiebeleidsovereenkomst voortvloeien, vanaf de datum van inwerkingtreding.
5. De Commissie EBO houdt een overzicht bij van Ondernemingen en Sectororganisaties, die tot deze energiebeleidsovereenkomst zijn toegetreden. Per Onderneming worden de betrokken vestigingen aangegeven. Dit overzicht is openbaar.
6. Een Onderneming kan tijdens de looptijd van deze energiebeleidsovereenkomst alsnog via de indiening van een Verklaring van Deelname toetreden, indien zij zich engageert om binnen een termijn van zes maanden een Energieaudit uit te voeren en een Energieplan op te stellen en binnen een termijn van twaalf maanden een eenmalige datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel, zoals bepaald in artikel 8 en een klimaatroadmap zoals bepaald in artikel 8 op te stellen.

Artikel 8 – Engagement van de Onderneming

Artikel 8.1 – Algemene bepalingen

De Ondernemingen engageren zich ertoe:

1° Om zich op energetisch vlak te laten doorlichten via de uitvoering van een Energieaudit.

2° Om op basis van de resultaten uit de Energieaudit een Energieplan op te stellen en gefaseerd uit te voeren binnen de looptijd van de energiebeleidsovereenkomst. Indien de uitvoeringsplanning niet evenwichtig is gespreid, zal de voorgestelde fasering worden gemotiveerd.

3° Om jaarlijks verslag uit te brengen aan het Verificatiebureau over de in het voorafgaande kalenderjaar uitgevoerde maatregelen en studies, en tweejaarlijks verslag uit te brengen over de herrekeningen van potentieel rendabele maatregelen.

4° Om jaarlijks te rapporteren aan het Verificatiebureau over het energiegebruik per vestiging, de daarmee samenhangende $CO_{2\text{-eq}}$-emissies en de evoluties hiervan.

5° Om in de ondernemingsraad en het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk of bij onstentenis van deze organen, aan de vakbondsafvaardiging, de geboekte vooruitgang bij de uitvoering van het Energieplan, jaarlijks toe te lichten.

6° Om eenmalig data aan te leveren over de warmtevraag en het restwarmtepotentieel, zoals beschreven in bijlage 4, artikel 1 en artikel 2, en gaat het engagement aan om gedetailleerde info aan te leveren zoals beschreven in bijlage 4, artikel 3.

7° Om energiebeheermaatregelen op maat van de Onderneming uit te werken en uit te voeren. Het betreffen onder meer maatregelen die de bewustmaking, het engagement en sensibilisering rond efficiënt energiegebruik van medewerkers van de Onderneming, over de verschillende departementen heen, verbeteren. De onderneming engageert zich om tegen uiterlijk drie jaar na datum van inwerkingtreding ofwel ISO50001 ofwel de energiebeheermaatregelen zoals opgenomen in bijlage 9 uit te voeren en hierover jaarlijks te rapporteren.

8° Om een klimaatroadmap op te stellen, zoals beschreven in bijlage 10.

Artikel 8.2 – Aanvaarding van het plan van aanpak, inclusief energiedeskundigen

1. De Onderneming stelt tegen uiterlijk 1 april 2023 een plan van aanpak op en stelt daarbij een energiedeskundige aan, verleent de nodige medewerking en stelt hem alle nodige informatie ter beschikking. Ondernemingen die na 1 januari 2023 toetreden tot deze energiebeleidsovereenkomst, dienen hun plan van aanpak en hun aanstelling van een energiedeskundige in, samen met hun Verklaring van Deelname. De Onderneming kan hierbij opteren voor:

1° Hetzij één of meerdere externe energiedeskundige(n) die voldoen aan de voorwaarden van artikel 2 van bijlage 2, en die door het Verificatiebureau worden aanvaard volgens de procedure beschreven in artikel 1 van bijlage 2.

2° Hetzij één of meerdere interne energiedeskundige(n), aangesteld binnen de Onderneming, die voldoen aan de voorwaarden van artikel 3 van bijlage 2 en die door het Verificatiebureau worden aanvaard volgens de procedure beschreven in artikel 1 van bijlage 2.

3° Hetzij een combinatie van externe en interne energiedeskundige(n) die voldoen aan de voorwaarden van artikel 2, respectievelijk artikel 3 van bijlage 2 en die door het Verificatiebureau worden aanvaard volgens de procedure van artikel 1 van bijlage 2.

2. De Commissie EBO kan bij unanieme beslissing wijzigingen aanbrengen aan bijlage 2. Dergelijke wijzigingen gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.

3. Het plan van aanpak bevat een voorstel inhoud van de Energieaudit inclusief werkwijze.

Artikel 8.3 – Energieaudit en energieplan

1. Nadat door een externe of interne energiedeskundige een Energieaudit is uitgevoerd, wordt op initiatief en onder de verantwoordelijkheid van de Onderneming een Energieplan opgesteld.

2. Het Energieplan bevat volgende elementen:

1° de naam en contactgegevens van de verantwoordelijke van de Onderneming die het Energieplan ondertekent en van de contactpersoon binnen de Onderneming;

2° een technische beschrijving van de vestiging met opdeling van de belangrijkste deelprocessen en meetinstrumenten;

3° het gemeten totale jaarlijks energiegebruik van de vestiging;

4° het gemeten jaarlijks energiegebruik van de energetisch relevante proces- en neveninstallaties;

5° de naam van de externe en/of interne energiedeskundige(n) betrokken bij het opstellen van het Energieplan indien van toepassing;

6° de resultaten van een analyse van het specifiek energiegebruik van de vestiging en haar procesinstallaties en de identificatie van studiemaatregelen, rendabele en potentieel rendabele maatregelen om dit specifiek energiegebruik te verminderen voor zover zij niet leiden tot gevolgen die in rede niet bedoeld kunnen zijn;

7° een oplijsting en planning van alle energiebeheermaatregelen bedoeld in artikel 8.1, 7° die geïmplementeerd zullen worden of in voege zijn;

8° een oplijsting van de rendabele maatregelen zoals gesteld onder 6°, met voor elk van deze maatregelen volgende elementen:

a) een technische beschrijving;

b) de verwachte investeringskost;

c) de verwachte jaarlijkse exploitatiekost;

d) de verwachte energie- en CO_2-eq-besparing en jaarlijkse financiële opbrengst door deze energiebesparing;

e) de ingeschatte interne rentevoet na belastingen, berekend volgens bijlage 6;

9° een chronologisch stappenplan met timing van de gefaseerde implementatie van de rendabele maatregelen en van de uitwerking van de studiemaatregelen die opgenomen zijn in het Energieplan;

10° een overzicht van het verloop van het specifiek energiegebruik over de laatste vijf jaren, indien de onderneming tijdens die periode niet toegetreden was tot de energiebeleidsovereenkomsten voor de verankering van en voor blijvende energie-efficiëntie in de Vlaamse energie-intensieve industrie (2015 – 2022) of bij ontstentenis hiervan, over de jaren waarvan er gegevens beschikbaar zijn;

3. De Commissie kan in het kader van artikel 5, lid 7, 2° en bij unanieme beslissing bijkomende elementen en vereisten definiëren die in de te aanvaarden Energieplannen moeten worden opgenomen. Deze bijkomende elementen en vereisten gelden niet als wijzigingen in de zin van artikel 17, lid 1.

4. Een Energieplan wordt, ten laatste negen maanden na de goedkeuring of aanvaarding van de energiedeskundige, elektronisch voor aanvaarding ingediend bij het Verificatiebureau. Ondernemingen die na 1 januari 2023 toetreden tot deze energiebeleidsovereenkomst, dienen hun Energieplan elektronisch voor aanvaarding in bij het Verificatiebureau, conform de termijn zoals bepaald in artikel 7, lid 6.

5. Een energieplan is ontvankelijk als het aan volgende vereisten voldoet:

1° het Energieplan is ondertekend en gedateerd door de Onderneming;

2° het Energieplan is ondertekend door de aanvaarde energiedeskundige(n);

3° het Energieplan is opgesteld volgens de in lid 2 voorgeschreven structuur;

4° het Energieplan voldoet inhoudelijk aan de bepalingen gesteld in lid 2.

6. Het Verificatiebureau kan bij onontvankelijkheid van het dossier en binnen drie weken na de dag van de ontvangst van het dossier de Onderneming via elektronische communicatie vragen om het Energieplan aan te vullen. De Onderneming bezorgt deze informatie aan het Verificatiebureau uiterlijk binnen één maand na ontvangst van de elektronische communicatie.

7. Het Verificatiebureau bezorgt haar gemotiveerde beslissing over de al dan niet aanvaarding van het Energieplan binnen zeventig dagen, na de dag van ontvangst van het volledig Energieplan, aan de Onderneming. Het Verificatiebureau zal aftoetsen of het Energieplan werd opgesteld conform

het aanvaarde plan van aanpak zoals bedoeld in artikel 8.2 en in artikel 1 van bijlage 2. Het Verificatiebureau zal bij niet-aanvaarding aanbevelingen doen en de Onderneming een aanpassing vragen van het Energieplan. Binnen de twee maanden bezorgt de Onderneming haar aangepaste Energieplan aan het Verificatiebureau. Binnen de dertig dagen bezorgt het Verificatiebureau haar beslissing aan de Onderneming.

8. 1° Ingeval van een tweede niet-aanvaarding van (het deel van) het Energieplan dat werd opgesteld door een externe energiedeskundige, start de Commissie EBO overleg op en bemiddelt ze tussen het Verificatiebureau, de Onderneming en de energiedeskundige teneinde op zo kort mogelijke termijn het Energieplan in overeenstemming te brengen met het aanvaarde plan van aanpak. Indien er geen overeenstemming kan worden bereikt binnen de door de Commissie EBO vooropgestelde termijn, neemt de Commissie EBO een beslissing over het al dan niet aanvaarden van (het deel van) het Energieplan op basis van een bindend advies van een externe energiedeskundige die wordt aangesteld door de Commissie EBO, de betrokken Onderneming en het Verificatiebureau. Bij niet aanvaarding van het Energieplan moet het Energieplan opnieuw binnen de drie maanden worden ingediend. In dit laatste geval zal de procedure van lid 7 worden gevolgd.

   2° Ingeval van een tweede niet-aanvaarding van (het deel van) het Energieplan dat werd opgesteld door een interne energiedeskundige, start de Commissie EBO overleg op en bemiddelt ze tussen het Verificatiebureau, de Onderneming en de energiedeskundige teneinde op zo kort mogelijke termijn het Energieplan in overeenstemming te brengen met het aanvaarde plan van aanpak. Indien er geen overeenstemming kan worden bereikt binnen de door de Commissie EBO vooropgestelde termijn, verplicht het Verificatiebureau de Onderneming om met een externe energiedeskundige conform artikel 8.2, lid 1, 1° te werken en het Energieplan opnieuw binnen de drie maanden in te dienen. In dit laatste geval zal de procedure van lid 7 worden gevolgd.
9. Indien het Verificatiebureau binnen de termijn van lid 7 geen beslissing heeft genomen, wordt het ingediende Energieplan als aanvaard beschouwd.
10. Na aanvaarding van het Energieplan volgens de bepalingen van de leden 6 tot en met 8, informeert de Onderneming de ondernemingsraad en het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk of bij ontstentenis van deze organen, de vakbondsafvaardiging, over de openbare samenvatting van het Energieplan. Dit Energieplan dient door hen als vertrouwelijke informatie behandeld te worden (cfr. art 6.1. van EU-richtlijn 2002/14).

<u>Artikel 8.4 – Datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel</u>

1. De Onderneming levert eenmalig data aan over de warmtevraag en het restwarmtepotentieel tegen uiterlijk 1 oktober 2023, volgens de bepalingen opgenomen in bijlage 4, en dient deze

elektronisch in bij het Verificatiebureau ter validering. Ondernemingen die na 1 januari 2023 toetreden tot deze energiebeleidsovereenkomst, dienen hun datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel volgens de bepalingen in bijlage 4 elektronisch in bij het Verificatiebureau ter validering, conform de termijn zoals bepaald in artikel 7, lid 6.

2. Uiterlijk 31 oktober 2023 bezorgt het Verificatiebureau de niet gevalideerde datacollectie van alle Ondernemingen elektronisch aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.
3. Het Verificatiebureau kan, indien de datacollectie niet voldoet aan de bepalingen opgenomen in bijlage 4, binnen één maand na de dag van de ontvangst van de datacollectie de Onderneming via elektronische communicatie vragen om de datacollectie aan te vullen. De Onderneming bezorgt deze informatie aan het Verificatiebureau uiterlijk binnen één maand na ontvangst van de elektronische communicatie.
4. Het Verificatiebureau bezorgt haar gemotiveerde beslissing over de al dan niet validering van de datacollectie binnen de drie maanden, na de dag van ontvangst van de volledige datacollectie, aan de Onderneming. Het Verificatiebureau zal bij niet-validering aanbevelingen doen en de Onderneming een aanpassing vragen van de datacollectie. Binnen de twee maanden bezorgt de Onderneming haar aangepaste datacollectie aan het Verificatiebureau. Binnen de maand bezorgt het Verificatiebureau haar beslissing over de validering aan de Onderneming.
5. Ingeval van een tweede niet-validering van (een deel van) de datacollectie, start de Commissie EBO overleg op en bemiddelt ze tussen het Verificatiebureau en de Onderneming teneinde op zo kort mogelijke termijn de datacollectie in overeenstemming te brengen met de bepalingen van bijlage 4. Indien er geen overeenstemming kan worden bereikt binnen de door de Commissie EBO vooropgestelde termijn, neemt de Commissie EBO een beslissing over het al dan niet valideren van (een deel van) de datacollectie op basis van een bindend advies van een externe energiedeskundige die wordt aangesteld door de Commissie EBO, de betrokken Onderneming en het Verificatiebureau. Bij niet-validering van de datacollectie moet de datacollectie opnieuw binnen de drie maanden worden ingediend. In dit laatste geval zal de procedure van lid 4 worden gevolgd.
6. Indien het Verificatiebureau binnen de termijn van lid 4 geen beslissing heeft genomen, wordt de ingediende datacollectie als gevalideerd beschouwd.
7. Uiterlijk één maand na validering van de datacollectie door het Verificatiebureau, bezorgt het Verificatiebureau de gevalideerde datacollectie van de Onderneming elektronisch aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.

Artikel 8.5 – Klimaatroadmap

1. De Onderneming stelt binnen de 24 maanden na datum van inwerkingtreding een klimaatroadmap op, volgens de bepalingen opgenomen in bijlage 10, en dient deze elektronisch in bij het Verificatiebureau, dat valideert of de klimaatroadmap opgesteld is conform de bepalingen in bijlage 10. Ondernemingen die na 1 januari 2023 toetreden tot deze energiebeleidsovereenkomst, dienen hun klimaatroadmap volgens de bepalingen in bijlage 10 elektronisch in bij het Verificatiebureau ter validering, conform de termijn zoals bepaald in artikel 7, lid 6.
2. Het Verificatiebureau kan, indien de klimaatroadmap niet voldoet aan de bepalingen opgenomen in bijlage 10, binnen één maand na de dag van de ontvangst van de klimaatroadmap de Onderneming via elektronische communicatie vragen om de klimaatroadmap aan te vullen. De Onderneming bezorgt deze informatie aan het Verificatiebureau uiterlijk binnen één maand na ontvangst van de elektronische communicatie.
3. Het Verificatiebureau bezorgt haar gemotiveerde beslissing over de al dan niet validering van de klimaatroadmap binnen de drie maanden, na de dag van ontvangst van de volledige klimaatroadmap, aan de Onderneming. Het Verificatiebureau zal bij niet-validering aanbevelingen doen en de Onderneming een aanpassing vragen van de klimaatroadmap. Binnen de twee maanden bezorgt de Onderneming haar aangepaste klimaatroadmap aan het Verificatiebureau. Binnen de maand bezorgt het Verificatiebureau beslissing over de validering aan de Onderneming.
4. Ingeval van een tweede niet-validering van (een deel van) de klimaatroadmap, start de Commissie EBO overleg op en bemiddelt ze tussen het Verificatiebureau en de Onderneming teneinde op zo kort mogelijke termijn de klimaatroadmap in overeenstemming te brengen met de bepalingen van bijlage 10. Indien er geen overeenstemming kan worden bereikt binnen de door de Commissie EBO vooropgestelde termijn, neemt de Commissie EBO een beslissing over het al dan niet valideren van de klimaatroadmap op basis van een bindend advies van een externe deskundige die wordt aangesteld door de Commissie EBO, de betrokken Onderneming en het Verificatiebureau. Bij niet-validering van de klimaatroadmap moet de klimaatroadmap opnieuw binnen de drie maanden worden ingediend. In dit laatste geval zal de procedure van lid 3 worden gevolgd.
5. Indien het Verificatiebureau binnen de termijn van lid 3 geen beslissing heeft genomen, wordt de ingediende klimaatroadmap als gevalideerd beschouwd.

Artikel 9 – Verslaggeving door de Onderneming

1. Iedere Onderneming brengt jaarlijks, uiterlijk op 1 mei, aan het Verificatiebureau verslag uit over de voortgang aangaande:
   - de in het voorgaande jaar geïmplementeerde rendabele maatregelen alsmede de hiermee samenhangende herrekende en/of gemeten energie- en CO_2-eq-besparing of hun vervanging door flexibele maatregelen. Daarbij wordt tevens aangegeven in hoeverre het resultaat van de

gerealiseerde rendabele maatregelen in overeenstemming is met de verwachte energie-efficiëntieverbeteringen voorzien in het Energieplan;
- de in het voorgaande jaar voorziene studiemaatregelen en hun gevolg voor het Energieplan;
- de in het voorgaande jaar geïmplementeerde energiebeheermaatregelen;
- de in het voorgaande jaar gerealiseerde overige maatregelen voor zover relevant.

2. Iedere Onderneming brengt tweejaarlijks, uiterlijk op 1 mei, en een eerste maal op 1 mei 2025, aan het Verificatiebureau verslag uit over de voortgang aangaande:
   - de actualisaties van de potentieel rendabele maatregelen en hun gevolg voor het Energieplan;
3. Maatregelen die na studie of (gedetailleerde) rendabiliteitsberekening een IRR na belastingen kleiner dan 12% maar groter dan 10% hebben, worden weerhouden in de lijst van potentieel rendabele maatregelen. Potentieel rendabele maatregelen die na herrekening een IRR na belastingen bereiken van 12% of hoger dienen als rendabele maatregel ingepland en geïmplementeerd te worden.
4. Maatregelen die na een (gedetailleerde) rendabiliteitsberekening een IRR na belastingen lager dan 10% na belasting hebben, worden als niet rendabel beschouwd en hoeven niet herrekend te worden. Zij maken geen deel uit van het engagement van de Onderneming en hoeven niet vervangen te worden door flexibele maatregelen zoals bedoeld in bijlage 7.
5. De planning van het Energieplan wordt jaarlijks waar relevant geactualiseerd in overleg met het Verificatiebureau volgens uitkomst van de studies en gedetailleerde rendabiliteitsberekeningen.
6. De Onderneming rapporteert eveneens over het energiegebruik en de CO_2-eq-emissies van het voorgaande jaar.
7. De verslaggeving vindt plaats overeenkomstig de vereisten zoals opgenomen in artikel 13.1 en eventueel bijkomende vereisten opgesteld door de Commissie EBO.
8. Het Verificatiebureau verifieert de verslaggeving en deelt het resultaat daarvan mede aan de Onderneming. Het Verificatiebureau kan voor deze verificatie beroep doen op controles ter plaatse in de betrokken vestigingen.

Artikel 10 – Opvolging van de engagementen van de Onderneming

1. Het engagement binnen het Energieplan van de Onderneming wordt jaarlijks door het Verificatiebureau nagegaan aan de hand van volgend stappenplan:
   1° Er wordt nagegaan of de Onderneming alle studies en implementatie van rendabele maatregelen zoals bepaald in artikel 8.3, lid 2, 8° gepland in het betreffende jaar volgens het Energieplan heeft uitgevoerd. Zo ja, dan voldoet de Onderneming aan de verplichtingen in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst.

2° Indien aan 1° niet voldaan is dan wordt er nagegaan of de Onderneming gebruik heeft gemaakt van flexibele maatregelen om tot eenzelfde resultaat te komen als vooropgesteld in het Energieplan. Maatregelen met een equivalente energie- of CO_2-eq-besparing die in aanmerking komen op vlak van flexibiliteit zijn omschreven in bijlage 7. In dit geval wordt de rendabele maatregel vervangen door een flexibele maatregel en voldoet de Onderneming aan de verplichtingen in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst.

3° Indien aan 1° of 2° niet voldaan is, dan wordt er nagegaan of er voldaan is aan de criteria van economische pardonnabiliteit zoals opgenomen in bijlage 5 voor het niet uitvoeren van een rendabele of flexibele maatregel. Zo nee, dan voldoet de Onderneming niet aan de verplichtingen in kader van deze energiebeleidsovereenkomst en wordt de procedure in artikel 14 opgestart.

Indien blijkt dat voldaan is aan de criteria van economische pardonnabiliteit zoals onder meer bepaald in bijlage 5 voor het niet uitvoeren van een bepaalde rendabele maatregel uit het Energieplan of een flexibele maatregel uit de lijst van bijlage 7 dan wordt het uitvoeren van deze maatregel uitgesteld met één jaar en voldoet de Onderneming aan de verplichtingen in kader van deze energiebeleidsovereenkomst.

2. Alle tot deze energiebeleidsovereenkomst toegetreden ondernemingen dienen uiterlijk 1 oktober 2023 de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel zoals aangehaald in artikel 8.4 ingediend te hebben bij het Verificatiebureau ter validering. Bij toetreding tot deze energiebeleidsovereenkomst na 01/01/2023 wordt de datacollectie zoals aangehaald in artikel 8.4 ingediend conform de termijn zoals bepaald in artikel 7, lid 6.

   Alle tot deze energiebeleidsovereenkomst toegetreden ondernemingen dienen uiterlijk 31 december 2024 de klimaatroadmap zoals aangehaald in artikel 8.5 opgesteld te hebben en overgemaakt te hebben aan het Verificatiebureau. Bij toetreding na 01/01/2023 wordt de klimaatroadmap zoals aangehaald in artikel 8.5 ingediend conform de termijn zoals bepaald in artikel 7, lid 6.

3. De Commissie EBO kan bij unanieme beslissing en na advies van het Verificatiebureau wijzigingen aanbrengen aan bijlagen 5 en 7. Dergelijke wijzigingen gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.

Artikel 11 – Engagement van het Vlaamse Gewest

1. Het Vlaamse Gewest zal, in zover de Ondernemingen voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van deze energiebeleidsovereenkomst, aan de Ondernemingen voor wat betreft hun betrokken vestigingen geen specifieke bijkomende Vlaamse maatregelen opleggen gericht op verdere verbetering van de energie-efficiëntie of CO_2-reductie met betrekking tot hun activiteiten die

binnen deze energiebeleidsovereenkomst vallen. Daaronder wordt in deze energiebeleidsovereenkomst in ieder geval, maar niet limiterend verstaan: geen aanvullende verplichte energie-efficiëntie- of CO_2-emissiereductiedoelen, geen aanvullende energiebesparingsverplichtingen, geen aanvullende energie-eisen, geen energie- of CO_2-taks of heffing voor de Ondernemingen en geen aanvullende verplichting rond lokale energieproductie behalve PV-verplichtingen zoals vastgelegd in het decreet [naam] goedgekeurd op [datum]. Enkel in het geval wanneer Europa verplichtingen oplegt inzake energie-efficiëntie of een CO_2- en/of energietaks of verplichtingen rond lokale energieproductie op de doelgroep van deze Energiebeleidsovereenkomst, die verder reiken dan bestaande of analoge maatregelen die reeds van toepassing zijn op deze doelgroep, kan het Vlaams Gewest maatregelen nemen om zich eraan te conformeren. In geen geval neemt het Vlaamse Gewest bijkomende maatregelen die verder gaan/strenger zijn dan de Europese verplichtingen inzake energie-efficiëntie of CO_2-reducties van toepassing op deze doelgroep.

2. Het Vlaamse Gewest zal de Vlaamse regelgeving zodanig vorm geven dat Ondernemingen aan hun uit deze energiebeleidsovereenkomst voortvloeiende verplichtingen kunnen voldoen en dat het overheidsbeleid dienaangaande consistent is. Hierbij zal het Vlaamse Gewest de administratieve werklast voor de Ondernemingen minimaliseren door alle gegevens die Ondernemingen rapporteren in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst en die toegankelijk zijn voor het Vlaamse Gewest, niet bijkomend te laten rapporteren in het deelformulier 'Energiegegevens' van het integrale milieujaarverslag of in enige andere rapportering.
3. Het Vlaamse Gewest bevestigt dat, in zover de Ondernemingen voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van deze energiebeleidsovereenkomst, Ondernemingen die deze Energiebeleidsovereenkomst ondertekenen, automatisch voldoen aan alle bepalingen vastgelegd in Hoofdstuk V, Titel VI van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid of de regelgeving die deze bepalingen zou vervangen;
4. Het Vlaamse Gewest zal in de communicatie rond energie-efficiëntie aandacht besteden aan de positieve medewerking van de Ondernemingen en de Sectororganisaties aan de energiebeleidsovereenkomst.
5. Het Vlaams Gewest erkent dat de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel, zoals vermeld in artikel 8.4 voldoet aan de bepalingen van artikel 14 en bijlage VIII van de energie-efficiëntierichtlijn, waarin lidstaten verplicht worden om de warmtevraag en het potentieel voor restwarmte van industriële installaties (in GWh/jaar) in kaart te brengen.
6. Het Vlaams Gewest erkent dat de klimaatroadmap, zoals vermeld in artikel 8.5 ook gebruikt kan worden als een klimaatplan voor Indirect Carbon Leakage-steun en tevens deels gebruikt kan worden voor de innovatiesteun projecten, alsook voor andere domeinen waar sprake is van een

klimaatplan of klimaatroadmap. Meer specifiek geldt dit voor projecten met directe steun aan bedrijven bij de ontwikkelingsprojecten, onderzoeksprojecten ICON-projecten en mandaten inclusief gelijkaardige clusterprojecten.

Het Vlaamse Gewest engageert zich om de randvoorwaarden en drempels die resulteren uit artikel 5 van bijlage 10, geaggregeerd door te geven aan het permanent overlegorgaan zoals opgericht volgens het decreet van 25 maart 2022 tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (B.S.30/05/2022).

Artikel 12 – Engagement Sectorfederaties

De Sectororganisaties verplichten zich om:

1. hun leden te stimuleren om deel te nemen en uitvoering te geven aan deze energiebeleidsovereenkomst;
2. deel te nemen aan de activiteiten van de Commissie EBO;
3. hun leden actief voor te lichten over het onderwerp van deze energiebeleidsovereenkomst;
4. namens het bedrijfsleven als aanspreekpunt te fungeren voor de partijen van de zijde van de overheid.
5. nuttige gegevens over maatregelen uit de Energieplannen en over het energiegebruik ter beschikking stellen van het Vlaamse Gewest met het oog op de opmaak van broeikasgasprognoses en de Energiebalans Vlaanderen en mits de vertrouwelijkheid van gegevens wordt gegarandeerd.

Artikel 13 – Verslaggeving

Artikel 13.1 – Verslaggeving van het Verificatiebureau aan de Commissie EBO

1. Het Verificatiebureau rapporteert jaarlijks uiterlijk op 31 oktober, voor het eerst op 31 oktober 2023, aan de Commissie over de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst. In geaggregeerde vorm wordt een overzichtsrapport opgesteld over de uitvoering van de Energieplannen en over het energiegebruik, CO_2-eq-emissies en de gerealiseerde energiebesparing door het uitvoeren van maatregelen van de betrokken vestigingen per sector alsmede de hiermee samenhangende vermeden CO_2-eq emissies.
2. Het overzichtsrapport bevat per sector in geaggregeerde vorm minstens ook nog de volgende elementen:
   1° het totaal aantal beoordeelde Energieplannen tijdens het vorige kalenderjaar;
   2° een overzicht van het aantal bedrijven dat voldoet aan zijn verplichtingen;
   3° de voortgang van het uitvoeren van de rendabele of flexibele maatregelen.;
   4° de gerealiseerde energiebesparing.

3. Het overzichtsrapport bedoeld in lid 2 is louter informatief en maakt een vergelijking tussen de jaarlijkse realisaties en de verwachtingen.
4. Het Verificatiebureau rapporteert jaarlijks uiterlijk op 31 oktober en voor het eerst op 31 oktober 2023, voor elke deelnemende vestiging volgende gegevens:
   - Naam, adres, sector, lidmaatschap sectorfederatie;
   - Contactpersoon van de vestiging;
   - Het energiegebruik, totaal en opgesplitst in brandstoffen en elektriciteit, incl. energiestromen die de vestiging binnenkomen of verlaten;
   - De totale warmte- of stoomproductie;
   - De totale elektriciteitsproductie, totaal en opgesplitst hernieuwbaar en andere.

   De Sectororganisaties ontvangen de rapportage van de toegetreden vestigingen die lid zijn van hun Sectororganisatie. VOKA ontvangt de rapportage van de toegetreden vestigingen die niet tot een Sectororganisatie zijn toegetreden. De vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Energie en de vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie ontvangen de rapportage van alle toegetreden vestigingen. Deze rapportage zal alleen gebruikt worden voor doeleinden in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst en voor het opstellen van de Energiebalans Vlaanderen. Het gebruik van deze rapportage voor andere doeleinden moet eerst goedgekeurd worden door de Commissie EBO.
5. Bij de rapportage van 31 oktober 2024 wordt in geaggregeerde vorm een overzichtsrapport opgesteld over de maatregelen opgenomen in het Energieplan en hun uitvoering.

   Het overzichtsrapport bevat per sector in geaggregeerde vorm minstens het totaal aantal maatregelen opgenomen in de Energieplannen, alsmede een korte beschrijving van de groepen van maatregelen. Voor elke sector met vier of minder ondernemingen, moeten om redenen van vertrouwelijkheid van gegevens, de gegevens van één sector bij een andere sector worden geaggregeerd.
6. Het Verificatiebureau rapporteert jaarlijks in geaggregeerde vorm de gerealiseerde energiebesparing door de uitvoering van maatregelen t.o.v. het referentiejaar gecorrigeerd voor gewijzigde productie opgesplitst in energiebesparing door verminderd elektriciteitsverbruik en verminderd brandstofverbruik.
7. De Commissie kan in het kader van artikel 5, lid 7, 2° en 4° en bij unanieme beslissing bijkomende elementen definiëren die in de verslaggeving van lid 2 dienen te worden opgenomen. Deze bijkomende elementen gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.

Artikel 13.2 – Verslaggeving van de Commissie EBO aan de Ministers

1. De Commissie EBO brengt jaarlijks over het voorgaande jaar aan de partijen verslag uit. Dit verslag wordt bezorgd uiterlijk op 30 november en betreft een verslaggeving in geaggregeerde vorm per sector. De Ministers zullen het Vlaams Parlement daarover informeren. Het verslag is openbaar.
2. De Commissie EBO moet voor elke sector met vier of minder ondernemingen, om redenen van vertrouwelijkheid van gegevens, de gegevens van één sector bij een andere sector aggregeren.

Artikel 14 – Sancties: procedure tot schrapping

1. Indien een Onderneming haar Plan van aanpak of Energieplan niet tijdig (artikel 8.2, lid 1 en artikel 8.3, lid 4) voor aanvaarding indient bij het Verificatiebureau, zal het Verificatiebureau op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO deze Onderneming aanmelden aan de Commissie EBO.
2. Indien een Onderneming haar jaarlijkse monitoringsverslag zoals beschreven in artikel 9, lid 1 niet tijdig indient bij het Verificatiebureau, zal het Verificatiebureau op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO deze Onderneming aanmelden aan de Commissie EBO.
3. Indien bij de jaarlijkse monitoring blijkt dat de Onderneming volgens artikel 10, lid 1, 3° en lid 2 niet voldoet aan haar verplichtingen uit hoofde van deze energiebeleidsovereenkomst, dan zal het Verificatiebureau op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO deze Onderneming aanmelden aan de Commissie EBO.
4. Indien een Onderneming haar datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel zoals beschreven in artikel 8.4 of haar klimaatroadmap zoals beschreven in artikel 8.5 niet tijdig indient bij het Verificatiebureau, zal het Verificatiebureau op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO deze Onderneming aanmelden aan de Commissie EBO. Indien een Onderneming haar engagement onder bijlage 4 niet nakomt, zal deze onderneming aangemeld worden op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO.
5. In de gevallen beschreven onder leden 1, 2, 3, 4 zal de Commissie EBO een termijn stellen voor het alsnog voldoen aan de verplichtingen van de tekortgeschoten Onderneming.
6. Indien een Onderneming binnen deze termijn niet voldoet aan haar verplichtingen zal het Verificatiebureau dit melden op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO volgend op het aflopen van de termijn.
7. De Vlaamse minister bevoegd voor Energie en de Vlaamse minister bevoegd voor Economie gaan volgend op de aanmelding, zoals vermeld in lid 6, over tot de schrapping van de Onderneming als toegetreden lid tot de energiebeleidsovereenkomst. Alle in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst ontstane voordelen voor de Onderneming, zoals genoemd in artikel 11, komen hierdoor te vervallen vanaf de datum van de schrapping. Als datum van de schrapping

geldt de datum van de vergadering van de Commissie EBO waarop het Verificatiebureau de Onderneming heeft aangemeld volgens de bepalingen in artikel 14, lid 1 of lid 2 of lid 3 of lid 4.

8. Een vestiging van een Onderneming die via de procedure beschreven in lid 7 geschrapt wordt als toegetreden lid tot de energiebeleidsovereenkomst, kan gedurende de looptijd van deze energiebeleidsovereenkomst niet meer opnieuw toetreden tot deze energiebeleidsovereenkomst.

Artikel 15 – Kosten

1. De Ondernemingen dragen de kosten voor het uitvoeren van de energiebeleidsovereenkomst voor hun installaties, het opstellen en uitvoeren van hun Energieplan, de energiebeheermaatregelen, de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel, alsook het invullen van het engagement uit bijlage 4 en de klimaatroadmap.
2. De partijen dragen hun eigen kosten, verbonden aan hun activiteiten en verplichtingen van deze energiebeleidsovereenkomst.
3. Het Vlaams Gewest draagt de kosten van het Verificatiebureau en de Commissie EBO.

Artikel 16 – Openbaarheid en geheimhouding

1. De partijen zijn, behoudens voor zover wettelijke bepalingen of deze energiebeleidsovereenkomst tot mededeling verplichten, verplicht tot geheimhouding ten aanzien van alle vertrouwelijke gegevens.
2. De Ministers dragen er zorg voor dat het Verificatiebureau, de vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie en de vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Energie zich verplichten tot geheimhouding van de vertrouwelijke gegevens, die hen in het kader van de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst zijn verstrekt.

Artikel 17 – Wijziging of opheffing energiebeleidsovereenkomst

1. De Commissie EBO zal een overleg opstarten uit eigen initiatief of binnen vier weken nadat een partij haar wens daartoe schriftelijk heeft medegedeeld over het al dan niet wijzigen of al dan niet verderzetten van deze energiebeleidsovereenkomst indien zich een of meer van de volgende wijzigingen van omstandigheden voordoen die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst:
   a) wezenlijke wijziging van het energie- of leefmilieubeleid;
   b) wijziging van de Vlaamse wetgeving met betrekking tot het leefmilieu en het energieverbruik en de daaraan gerelateerde kosten;

c) het in betekenende mate achterblijven van de als gevolg van de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst feitelijk gerealiseerde resultaten op vlak van de realisatie van energie-efficiëntieverbetering;
d) het achterblijven of het gedeeltelijk of volledig wegvallen van de tegenprestaties, bijvoorbeeld als gevolg van wijzigende wetgeving;
e) wijziging van de economische groei, de internationale concurrentiepositie en de ontwikkeling van de bedrijfsrendementen;
f) onvoorziene omstandigheden, die een invloed kunnen hebben op deze energiebeleidsovereenkomst, bij voorbeeld verplichtingen van het Vlaams Gewest die om externe redenen niet kunnen waargemaakt worden.

2. In de gevallen genoemd in lid 1 kunnen de bij deze energiebeleidsovereenkomst betrokken partijen een voorstel tot wijziging van deze energiebeleidsoverenkomst indienen bij de Commissie EBO. Indien de Commissie EBO unaniem beslist tot formulering van een advies aan de partijen tot wijziging van de energiebeleidsovereenkomst, dan is het de minister bevoegd voor het energiebeleid die, op basis van dit advies, het initiatief neemt om een voorstel tot wijziging in te leiden bij de Vlaamse Regering binnen de twee maanden en voor te leggen aan de partijen.
3. In de gevallen genoemd in lid 1 kunnen de bij deze energiebeleidsovereenkomst betrokken partijen een verzoek tot opheffing van de energiebeleidsovereenkomst neerleggen bij de Commissie EBO. Indien het verzoek uitgaat van de zijde van het bedrijfsleven zal de Commissie EBO nagaan of het unaniem wordt ondersteund door de vertegenwoordigers van de Sectorfederaties. De Commissie EBO zal deze aanvraag tot opheffing van de energiebeleidsovereenkomst overmaken aan de minister van Energie en de minister van Economie, die de vraag tot opheffing binnen de twee maanden zal inleiden bij de Vlaamse Regering. Indien het verzoek uitgaat van de Ministers zal de vraag tot opheffing binnen twee maanden worden ingeleid bij de Vlaamse Regering.

Artikel 18 – Opzegging

1. Elke Onderneming en Sectororganisatie mag deze energiebeleidsovereenkomst gemotiveerd en met onmiddellijke ingang schriftelijk opzeggen.
2. De Commissie EBO wordt met een aangetekend schrijven van de gemotiveerde opzegging in kennis gesteld.
3. Alle in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst ontstane voordelen voor de Ondernemingen (artikel 11) en engagement van de Onderneming (artikel 8), komen hierdoor vanaf de datum van opzegging te vervallen. Als datum van de opzegging geldt de datum van het aangetekend schrijven.

Opgemaakt te Brussel op …

Vlaamse Regering , vertegenwoordigd door:

Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Jo BROUNS

Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

BIJLAGEN bij EBO VER

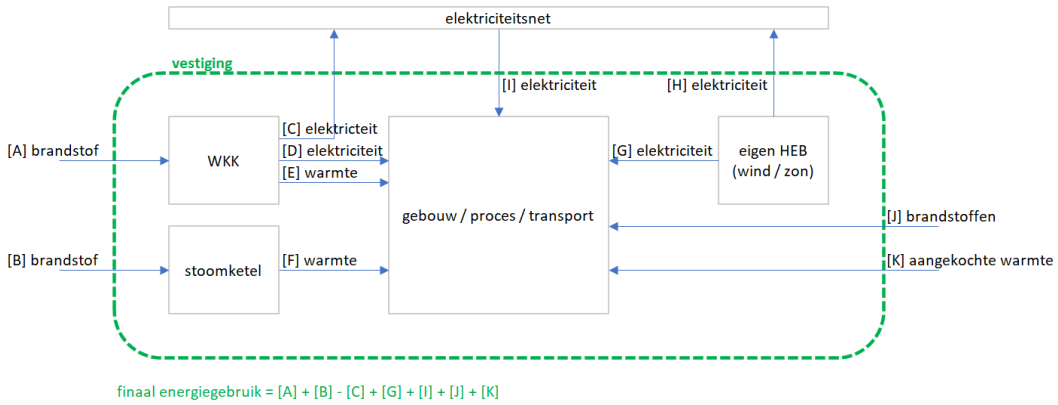
BIJLAGE 1 – Energiegrootheden

Artikel 1 – Bepaling van de doelgroep aan de hand van het finaal energiegebruik

Het finaal energiegebruik wordt gedefinieerd als het finaal energetisch gebruik van energiedragers en niet het niet-energetisch gebruik van energiedragers in de vorm van als grondstof ingezette energiedragers.

Dit finaal energiegebruik wordt gebruikt om de doelgroep van deze EBO af te bakenen. Vestigingen van ondernemingen met een finaal energiegebruik groter dan 0,1 PJ zijn energie-intensieve vestigingen en behoren tot de doelgroep van deze EBO.

Onderstaand voorbeeld geeft aan hoe het finaal energiegebruik voor een vestiging bepaald moet worden.

[A] + [B]: energievectoren die gebruikt worden voor opwekking van warmte en/of elektriciteit, die gebruikt wordt binnen de vestiging, wordt in rekening gebracht.

– [C]: het deel aan zelf opgewekte elektriciteit dat niet intern de vestiging wordt gebruikt, maar op het net wordt gezet, wordt in mindering gebracht.

+ [G]: zelf opgewekte elektriciteit uit zon en/of wind, die gebruikt wordt binnen de vestiging, wordt in rekening gebracht.

[H]: zelf opgewekte elektriciteit uit zon en/of wind, die niet gebruikt wordt binnen de vestiging maar op het net wordt gezet, wordt niet in mindering gebracht.

+ [I]: elektriciteit van het net, die intern de vestiging gebruikt wordt, wordt in rekening gebracht.

+ [J]: energievectoren, rechtstreeks gebruikt in processen, gebouwen, transport van de vestiging, worden in rekening gebracht.

+ [K]: aangekochte warmte, wordt in rekening gebracht.

Artikel 2 – Berekening van energiegrootheden

Waar de doelgroep bepaald wordt op het finaal energiegebruik, zullen de energieaudit, het energieplan en de maatregelen primair uitgedrukt worden. Dit om toe te laten alle maatregelen die een verbetering van de energie-efficiëntie beogen, primair en/of finaal, in rekening te brengen[1].

De Ondernemingen zullen eveneens willen inzetten op technologieën (bv. elektrificatie, …) om de transitie naar klimaatneutraliteit te realiseren. Deze technologieën zullen niet steeds leiden tot primaire of finale energiebesparing. De Ondernemingen mogen niet verhinderd worden om deze technologieën in te zetten door deze energiebeleidsovereenkomst (door de energieaudit en de hierbij horende energiebesparende maatregelen).

1. **Brandstoffen**: voor de als brandstof ingezette energiedragers wordt de onderste verbrandingswaarde (stookwaarde) aangerekend.
2. **Secundaire energiedragers, geleverd door derden (exclusief WKK)**: warmte (warme lucht, warm water, stoom, thermische olie) die aan een proces wordt toegevoerd of er van wordt afgevoerd, wordt teruggerekend naar primaire energie met een vast omzettingsrendement van 90 %. Elektriciteit wordt teruggerekend naar primaire energie met een vast omzettingsrendement van 40 %[2].

   Indien er om bedrijfsredenen met een ander omrekeningsrendement gewerkt wordt in het kader van het energieplan, dient dit gemotiveerd voorgelegd te worden aan het Verificatiebureau. Deze afwijkende omrekeningsfactor wordt gedurende de volledige looptijd van het convenant gehanteerd.

   Andere secundaire energiedragers (perslucht, …) worden teruggerekend met een omzettingsrendement dat van toepassing is voor de betrokken installatie.
3. **Secundaire energiedragers binnen de Onderneming (exclusief WKK)**: secundaire energiedragers, centraal opgewekt binnen de Onderneming en geleverd aan de procesinstallaties, worden teruggerekend naar primaire energie, met de omzettingsrendementen zoals gemeten. Back-up

[1] De energiebesparing gerealiseerd door de uitvoering van maatregelen uit de EBO worden volgens de huidige Europese regelgeving gerapporteerd, startend vanuit de gerealiseerde primaire energiebesparing. Van zodra in uitvoering van Europese regelgeving andere rapportering vereist is, zal dit aangepast worden.

[2] Door te rekenen met een omzettingsrendement van 40% wordt een primaire energiefactor (PEF) van elektriciteitsopwekking aangenomen van 2,5. Van zodra in uitvoering van Europese regelgeving de PEF wijzigt, zal met deze gewijzigde PEF gerekend worden.

boilers horend bij een WKK worden behandeld onder 4. Wanneer een vereenvoudigde procedure aangewezen is, bij voorbeeld voor koeling of perslucht, kan op de primaire energie een verdeelsleutel worden toegepast voor de betrokken processen, zonder metingen uit te voeren aan de secundaire energiedragers.

4. **Warmtekrachtkoppeling (WKK)**: warmte en elektriciteit opgewekt in een WKK-installatie wordt, ongeacht de eigendomsformule, teruggerekend naar primaire energie aan de hand van vaste omzettingsrendementen, zijnde 90% voor warmte en 40% voor elektriciteit. Warmte opgewekt in de back-up boilers van de WKK wordt eveneens omgerekend aan een rendement van 90%.

   Bijkomende primaire energie besparingen die het gevolg zijn van investeringen in of beheermaatregelen op een WKK kunnen in het energieplan worden opgenomen. Deze besparingen worden berekend ten opzichte van de werkelijke rendementen van de WKK-installatie.

5. **Duurzame energie**: de energiebeleidsovereenkomst is gericht op het verbruik van energie in procesinstallaties. Er wordt derhalve geen onderscheid gemaakt tussen fossiel opgewekte of duurzame energie bij de bepaling van het specifiek energieverbruik. Duurzame energie kan wel als flexibele maatregel ingezet worden zoals beschreven in bijlage 7.

6. **Exotherme processen**: exotherme processen worden onderworpen aan een audit zoals alle andere processen, weliswaar is hun energiegebruik negatief. Energie-output wordt verrekend indien hij geleverd wordt aan een ander proces, en wordt dan teruggerekend naar primaire energie met de omzettingsrendementen van 90% voor warmte en van 40 % voor elektriciteit.

BIJLAGE 2 – Energiedeskundigen en plan van aanpak

Artikel 1 – Procedure van aanvaarding

1. Het Verificatiebureau aanvaardt de energiedeskundigen op basis van een gedocumenteerde evaluatie van de voorwaarden zoals gesteld in artikel 2 voor de externe energiedeskundigen en/of artikel 3 voor de interne energiedeskundigen. Op vraag kan dit evaluatierapport worden voorgelegd aan de Commissie EBO.

   Het Verificatiebureau kan een interne of externe energiedeskundige aanvaarden:

   1° ofwel voor één vestiging;

   2° ofwel voor meerdere vestigingen waarvoor een Onderneming tot deze energiebeleidsovereenkomst is toegetreden;

   3° ofwel voor meerdere vestigingen van Ondernemingen die ressorteren onder één Sectororganisatie of meerdere Sectororganisaties.

2. Het Verificatiebureau kan een interne of externe energiedeskundige enkel aanvaarden indien de aanvraag tot aanvaarding als energiedeskundige vergezeld is van een plan van aanpak dat minstens aan volgende eisen voldoet:

   - Het beschrijft de methodiek volgens dewelke men de Onderneming en haar processen zal opdelen en auditeren. Deze methodiek is op maat van de Onderneming en houdt het evenwicht tussen verwachte kosten en baten.
   - Het geeft informatie omtrent de beschikbaarheid en het gebruik van reële data, geeft zo nodig aan welke meetcampagnes er minimaal zullen uitgevoerd worden en/of welke permanente metingen er bijkomend geïnstalleerd zullen worden.
   - Indien van toepassing geeft het aan of er een studie van energetische integratie zal gebeuren.
   - Het geeft tenslotte een overzicht van de medewerkers – met voldoende en aantoonbare ervaring met de te onderzoeken processen – die betrokken zullen zijn bij het opstellen van het Energieplan.
   - Het Verificatiebureau stelt voor het plan van aanpak een sjabloon ter beschikking.

3. Indien er geen overeenstemming wordt bereikt tussen het Verificatiebureau en het bedrijf rond het plan van aanpak van een energiedeskundige, zal een bemiddeling plaatsvinden tussen de betrokken partijen, de voorzitter van de Commissie EBO en de Sectorvertegenwoordiger van de Onderneming. Indien nodig, wordt een validatie van het plan van aanpak voorzien door een derde partij, goedgekeurd door de Onderneming en het Verificatiebureau. De kosten voor de validatie worden gedeeld door de Onderneming en het Verificatiebureau.

Artikel 2 – Voorwaarden voor externe energiedeskundigen

De externe energiedeskundige voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° Een grondige technische kennis bezitten van de te onderzoeken procesinstallaties en nutsvoorzieningen.

2° Minstens 5 jaar ervaring hebben als energiemanager, -verantwoordelijke of –expert /of actief zijn in het domein van energiebeheer en –audits.

3° Over voldoende interne middelen en competenties op engineering- en procesvlak beschikken om de technische processen te analyseren en de rendabiliteit van de energiebesparende maatregelen te kunnen bepalen.

4° Bereid zijn te werken volgens de eisen van het Verificatiebureau: kunnen voldoen aan diverse praktische uitvoeringseisen, zoals levertijd, wijze van rapporteren en tussentijdse rapportering. Deze eisen worden voorafgaandelijk ter goedkeuring aan de Commissie voorgelegd.

5° Neutraal zijn en in volledige onafhankelijkheid werken van partijen.

6° Waarborgen geven voor de stabiliteit van de werking tijdens de volledige duur van de auditopdracht.

7° Gebruik van (bij voorkeur internationale) professionele standaarden voor te verrichten werkzaamheden (bijvoorbeeld ISO 9000) genieten de voorkeur.

8° Een strenge vertrouwelijkheidsplicht respecteren, met dien verstande dat zij de gegevens waartoe zij toegang hebben en die hun eigendom niet zijn, niet voor eigen doeleinden mogen gebruiken.

9° Geen deel uitmaken van het bedrijfspersoneel van de Onderneming waarvoor een Energieplan wordt opgesteld.

Artikel 3 – Voorwaarden voor interne energiedeskundigen

De interne energiedeskundige voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° Een grondige technische kennis bezitten van de te onderzoeken procesinstallaties en nutsvoorzieningen.

2° Aantoonbare ervaring hebben als energiemanager, -verantwoordelijke of -expert en/of actief zijn in het domein van energiebeheer.

3° Over voldoende middelen beschikken en competenties op engineering- en procesvlak binnen de Onderneming kunnen raadplegen om de technische processen te analyseren en de rendabiliteit van de energiebesparende maatregelen te kunnen bepalen.

4° Bereid zijn te werken volgens de eisen van het Verificatiebureau: kunnen voldoen aan diverse praktische uitvoeringseisen zoals levertijd, wijze van rapporteren en tussentijdse rapportering. Deze eisen worden voorafgaandelijk ter goedkeuring aan de Commissie voorgelegd.

5° Bereid zijn voldoende neutraliteit en onafhankelijkheid aan de dag te leggen.

6° Waarborgen geven voor de stabiliteit van de werking tijdens de volledige duur van de auditopdracht.

7° Indien er meerdere interne energiedeskundigen betrokken zijn bij de Audit dient een verantwoordelijke van dit team aangesteld te worden. Deze fungeert tevens als formele interne energiedeskundige en tevens als contactpersoon van de Onderneming voor het Verificatiebureau.

BIJLAGE 3 – Het Verificatiebureau

Artikel 1 – Eisen waaraan het Verificatiebureau moet voldoen

Het Verificatiebureau voldoet aan volgende vereisten:

1° Onafhankelijke en neutrale organisatie.

2° Het vertrouwen hebben van de partijen van de energiebeleidsovereenkomst.

3° Garanties bieden voor een stabiele werking tijdens de volledige uitvoering van de energiebeleidsovereenkomst.

4° Werken volgens zeer strikte richtlijnen.

5° Werken met een gecertificeerd kwaliteitszorgsysteem.

6° Beschikken over experts in de te behandelen procestechnologieën.

7° Kunnen voldoen aan de diverse praktische uitvoeringseisen zoals levertijd en wijze van uitvoering van alle taken die in de energiebeleidsovereenkomst beschreven zijn.

Artikel 2 – De taken van het Verificatiebureau

Het Verificatiebureau adviseert, controleert en oordeelt over het plan van aanpak, de energiedeskundigen, het Energieplan en de monitoring zoals weergegeven in artikels 8, 9, 10 en 14 en rapporteert zoals weergegeven in artikel 13.1. Het Verificatiebureau valideert de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel volgens de bepalingen van bijlage 4 en valideert de conformiteit van de klimaatroadmap volgens de bepalingen van bijlage 10.

Het Verificatiebureau kan aan de Commissie EBO tevens Toelichtingen ter ondersteuning van de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst ter goedkeuring voorleggen.

BIJLAGE 4 – Datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel

Artikel 1 – Bijdrage aan warmtekaart

1. De Ondernemingen verbinden zich er toe om hun warmtevraag en hun restwarmteaanbod te onderzoeken. Aan de hand van een analyse wordt het potentieel voor interne restwarmtereductie in kaart gebracht. De relevante hoeveelheden restwarmte die niet intern ingezet kunnen worden, vormt het restwarmteaanbod.
2. Deze gegevens van de warmtevraag en het restwarmteaanbod worden aangeleverd in klassen en op jaarbasis:
   - < 0,2 GWh/jaar
   - 0,2 – 1 GWh/jaar
   - 1 – 20 GWh/jaar
   - 20 – 200 GWh/jaar
   - > 200 GWh/jaar
3. De geleverde gegevens zullen publiek gemaakt worden via de warmtekaart en zo ter beschikking gesteld worden aan andere gebruikers zoals bedrijven met restwarmte-aanbod, warmtevraag, lokale besturen, projectontwikkelaars of studiebureaus. Het opstellen van de warmtekaart gebeurt in kader van artikel 14 en bijlage VIII van de energie-efficiëntierichtlijn, waarin lidstaten verplicht worden om de warmtevraag en het potentieel voor restwarmte van industriële installaties (in GWh/jaar) in kaart te brengen.

Artikel 2 – Datacollectie

1. Elke Onderneming zal voor elke vestiging waarvoor zij toegetreden is tot deze energiebeleidsovereenkomst volgende datacollectie rapporteren:
   - Naam vestiging
   - Adres vestiging
   - Sector vestiging
   - Range warmtevraag vestiging
   - Range restwarmteaanbod vestiging
   - Restwarmtemedium (stoom/warm water)
2. Bij het indienen van het energieplan kan de datacollectie gecorrigeerd worden en, na verificatie door het verificatiebureau, ter correctie bezorgd worden aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.

Artikel 3 – Engagement aanleveren gedetailleerde info

Gedurende de looptijd van deze energiebeleidsovereenkomst verleent de onderneming haar medewerking en data over de warmtevraag en het restwarmte-aanbod en wordt indien nodig een restwarmtepotentieelstudie uitgevoerd:

1. Op vraag van het lokaal bestuur (of aangesteld studiebureau) van de gemeente waar de Onderneming gevestigd is, zodat het lokaal bestuur deze gegevens kan gebruiken bij de opmaak van een lokaal warmteplan, dat de potentieel interessante zones voor warmtenetten detecteert.
2. Op vraag van een projectontwikkelaar (of aangesteld studiebureau) bij de opstelling van een haalbaarheidsstudie voor een warmtenet of voor een concrete warmtenet-projectvraag in de gemeente waar de onderneming gevestigd is of in een aanpalende gemeente.
3. Op vraag van een energiemakelaar die lokaal (rest)energie van bedrijven koppelt aan potentiële energieklanten gevestigd in de gemeente waar de onderneming gevestigd is of in een aanpalende gemeente.

Indien de Onderneming een vraag van bovenstaande partijen ontvangt die zij onredelijk beschouwt, legt zij deze voor aan het Verificatiebureau die de vraag zal beoordelen binnen twee maanden na ontvangst van de melding van de Onderneming of de Onderneming haar medewerking moet verlenen aan deze vraag.

Ondernemingen die reeds deelnemen aan lokale projecten, inclusief in studie of operationele fase, worden vrijgesteld van dit artikel.

BIJLAGE 5 – Economische pardonnabiliteit

Artikel 1 – Definitie

Indien rendabele maatregelen of hun vervanging door flexibele maatregelen tot gevolgen leiden die de internationale concurrentiepositie of de ondernemingsrendementen, in het gedrang brengen, zullen mitigerende maatregelen genomen worden. Dit kan onder de vorm van:

- Uitstel van maatregelen gedurende 1 jaar
- Definitief niet moeten uitvoeren van de maatregelen.

Artikel 2 – Criteria voor economische pardonnabiliteit

1. Marktconforme interestvoet voor investeringskredieten

   Wanneer Ondernemingen er niet in slagen, omwille van hetzij onderneming- hetzij project specifieke kenmerken, de investeringen tot verbetering van de energie-efficiëntie te financieren door middel van investeringskredieten aan marktconforme maatregelen, dan worden deze projecten aanzien als maatregelen die leiden tot gevolgen die in redelijkheid niet bedoeld kunnen zijn, zoals bepaald in artikel 2 van het convenant.

   Investeringen ter verbetering van de energie-efficiëntie van de Onderneming die niet kunnen worden gefinancierd met vreemd vermogen aan een kost lager dan een OLO op 10 jaar + 4,4% worden aanzien als een maatregel die leidt tot gevolgen die in redelijkheid niet bedoeld kunnen zijn, zoals bepaald in artikel 2 van de energiebeleidsovereenkomst.

2. Bedrijfsspecifieke criteria

   Economische omstandigheden waaronder het bedrijf functioneert, kunnen een impact hebben op de realisatie van de energie-efficiëntieverbeteringen. Hierbij gaat het onder andere om:

   - Geplande grootschalige investeringen in nieuwe installaties.
   - Geplande nieuwbouw.
   - Geplande sluiting.

   Bedrijfsspecifieke gegevens hebben een invloed op de investeringsruimte beschikbaar voor het verbeteren van de energie-efficiëntie of investeren in flexibele maatregelen.

   Indien deze aspecten niet gekend zijn bij de aanvang van de energiebeleidsovereenkomst kunnen ze in een later stadium bij het Verificatiebureau worden aangemeld.

Artikel 3 – Maatregelen ter bescherming van de Onderneming

1. Uitstel van de maatregelen

   Afwijkingsmogelijkheden ten opzichte van de engagementen in de energiebeleidsovereenkomst moeten beperkt zijn en moeten – indien ze noodzakelijk zijn - zo uniform mogelijk toegepast

worden. Een uitstel van uitvoering van maatregelen met één jaar kan in bepaalde gevallen op basis van economische criteria worden bekomen.

De elementen opgenomen ter staving van de vraag tot uitstel moeten meetbaar en verifieerbaar zijn. Mogelijkheden hiertoe zijn:

- Herrekende IRR na belastingen van een project waarbij als gevolg van een stilgelegde of sterk verlaagde productie de IRR na belastingen van een project niet meer kan beschouwd worden als rendabel.
- Weigering van de financiering van het project door een financiële instelling.
- Financiering van het project enkel te realiseren aan niet-marktconforme voorwaarden.
- Verslag van bedrijfsrevisor waaruit een onaanvaardbare invloed op de financiële structuur van de Onderneming, bepalend voor de kredietwaardigheid van de Onderneming, blijkt.
- Overige gegronde, meetbare en verifieerbare economische of financiële redenen.

Indien de economische situatie niet voldoende verbetert gedurende het jaar waarvoor het uitstel gevraagd werd, kan de Onderneming een nieuw uitstel aanvragen.

2. Definitief niet moeten uitvoeren van maatregelen

In uitzonderlijke omstandigheden kan het Verificatiebureau op basis van hogervermelde criteria beslissen dat een Onderneming de in het Energieplan voorgestelde maatregelen niet moet uitvoeren. Dit kan bijvoorbeeld in geval van een Onderneming die werkt onder de wet op de continuïteit van de ondernemingen.

De Onderneming richt hiertoe een verzoek aan het Verificatiebureau. Het verzoek wordt behandeld in een hoorzitting met vertegenwoordigers van de Onderneming, hun sectororganisatie, de Ministers en het Verificatiebureau.

Indien wordt ingegaan op het verzoek tot definitief niet uitvoeren van maatregelen kan het Verificatiebureau hieraan voorwaarden koppelen op vlak van opvolging.

BIJLAGE 6 – Berekening van IRR

Het criterium om een maatregel "rendabel" te noemen is binnen deze energiebeleidsovereenkomst gedefinieerd als een IRR groter dan of gelijk aan 12% na belastingen.

Aan de berekening van de IRR liggen enkele aannamen ten grondslag. Niet alle aannamen zullen overeenkomen met die van het bedrijf. Als een bedrijf gegronde redenen heeft om af te wijken van de gebruikte aannamen, dient dat aangetoond te worden, waarbij tevens wordt aangegeven op welke wijze er wordt afgeweken.

Een energiebesparingsmaatregel bereikt het gevraagde criterium van 12% grotendeels op basis van energiebesparing. Steeds moeten voor een energiebesparingsmaatregel alle positieve en negatieve effecten van een maatregel tegenover de bestaande toestand in de berekening worden betrokken.

Behoudens de financiële impact van het gewijzigde energiegebruik, moet bijvoorbeeld ook rekening worden gehouden met het buiten gebruik stellen van een installatie, de te verwerven subsidies en premies, de gewijzigde energie- of milieuheffingen, de verminderde belastingen, de gegarandeerde opbrengst van de te verkopen WKK- en groenestroomcertificaten en de voorziene aan- of verkoop van emissierechten aan realistisch ingeschatte prijzen.

Begrippen:

NCW: Netto contante waarde (NPV, Net Present Value in het Engels). Dit is het verschil tussen opbrengsten en kosten over de levensduur van een project. Omdat de kosten en opbrengsten afhangen van de rentestand worden deze posten met behulp van een (interne) rentevoet teruggerekend naar bedragen in het beginjaar van de investering, de netto contante waarde.

IRR : Intern Rendement ofwel Internal Rate of Return in het Engels. Het interne rendement of IRR van een investering is die rentevoet waarbij op het einde van de looptijd van het project de NCW = 0. De berekening ervan is een iteratief proces. Als deze rentevoet groter dan of gelijk is aan 12% dan wordt in de energiebeleidsovereenkomst de investering "rendabel" genoemd.

Investering: Hieronder vallen alle kosten die te maken hebben met het verwerven van de installatie en die over meerdere jaren worden afgeschreven. Bij de gedetailleerde en ruwe rendabiliteitsberekening wordt met een onzekerheid van respectievelijk 10% en 30% op de investering gewerkt.

Restwaarde: Dit is de waarde van de investering die overblijft op het einde van de levensduur.

Installatiekosten: Hieronder vallen de kosten van het project die eenmalig voorkomen en die niet worden afgeschreven. Bijvoorbeeld additionele personeelskosten en opstartkosten.

Energieprijzen: Hieronder vallen realistisch ingeschatte en aan het Verificatiebureau onderbouwde prijzen.

Netto besparing: Dit is de totale jaarlijkse besparing zijnde de opbrengsten minus de exploitatiekosten, die gerealiseerd worden ten gevolge van deze investering. Ook andere wijzigende factoren dan de zuivere energiefactoren dienen hierbij in rekening te worden gebracht zoals bijvoorbeeld het buiten gebruik stellen van installaties, overheidsmaatregelen (cf. infra) en de voorziene verkoop (of zelfs eventueel aankoop) van emissierechten.

Levensduur: Hiermee wordt bedoeld de technische levensduur van het project, het is de termijn tijdens dewelke het project een netto-besparing oplevert.

Afschrijvingstermijn: Hier wordt bedoeld de boekhoudkundige termijn waarover de investering wordt afgeschreven. Soms wordt een minimumtermijn door de fiscus opgelegd. Er kan op verschillende manieren worden afgeschreven: lineair, exponentieel, etc. Bij de standaardberekening in het sjabloon is aangenomen dat er lineair wordt afgeschreven over een termijn van 5 jaar.

Vennootschapsbelasting: Hiermee wordt bedoeld de vigerende vennootschapsbelastingsvoet, i.e. 25%.

BIJLAGE 7 – Lijst met flexibele maatregelen

Artikel 1 – Toepassing

Een onderneming kan gebruik maken van flexibele maatregelen zoals hieronder beschreven om tot eenzelfde resultaat te komen als vooropgesteld met de interne maatregelen op vlak van energie-efficiëntie of CO_2-eq-reductie. Naast de in deze lijst opgenomen maatregelen kan de Onderneming opteren om andere maatregelen in te zetten met equivalente energiebesparing of CO_2-eq-reductie, op voorwaarde dat deze eerst door het Verificatiebureau werden goedgekeurd.

Energiebesparing of CO_2-eq-reductie: Vermindering in energiegebruik of CO_2-eq-uitstoot per eenheid product (specifiek gebruik) t.o.v. specifiek gebruik of specifieke uitstoot voor de implementatie van de maatregel.

De flexibele maatregelen kunnen worden ingezet ter vervanging van één of meerdere maatregelen.

De manier van omrekenen zal verder worden uitgewerkt door de Commissie EBO in een Toelichting.

Artikel 2 – Toegelaten maatregelen die energiebesparend of CO_2-eq-reducerend kunnen zijn:

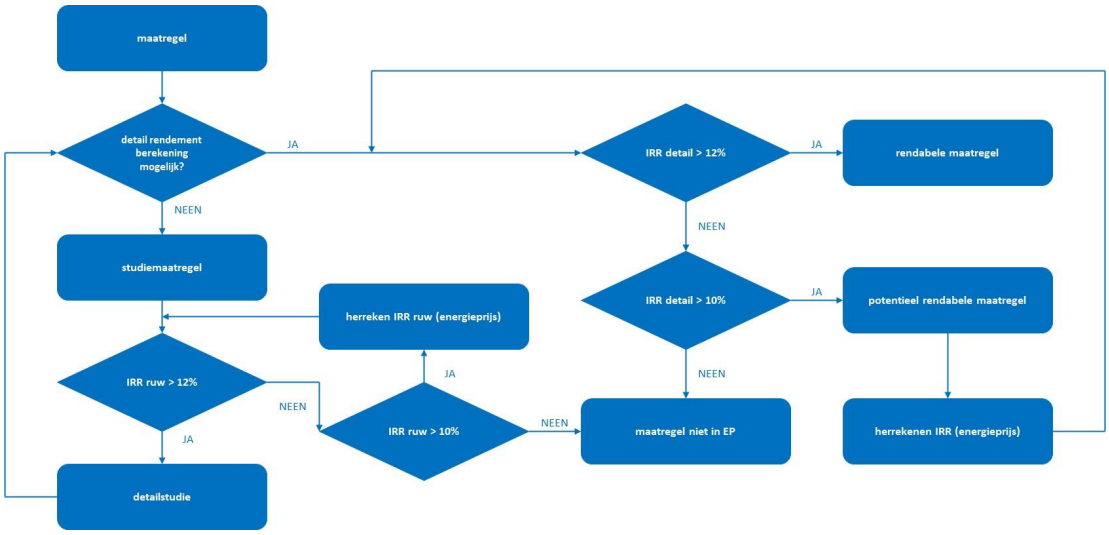
1. Ketenefficiëntie:
   - Grondstof: Vervanging van een grondstof door een ander type met een lagere energie of CO_2-eq-inhoud. Ook het niet-energetisch gebruik in de vorm van als grondstof ingezette energiedragers kan hierbij een rol spelen.
   - Processen in de keten: aanpassingen in de productieprocessen in de productieketen (zowel intern als extern).
   - Transport en logistiek: besparingen op vlak van transport (exclusief vervanging van wagenpark) en logistiek van grondstoffen, tussenproducten en eindproducten.
2. Concernbenadering: uitwisseling of verevening van maatregelen tussen vestigingen in het Vlaamse Gewest.
3. Eigen hernieuwbare energieproductie, inclusief eventueel verplicht aandeel hernieuwbare energie.

Artikel 3 – Voorwaarden waaraan deze flexibele maatregelen dienen te voldoen:

1. Het betreft een nieuwe energiebesparende of CO_2-eq-reducerende maatregel of een verbeteringsmaatregel ten opzichte van het referentiejaar. Het besparend effect van de maatregel(en) is/zijn te kwantificeren en groter dan of gelijk aan het effect van de maatregel(en) die word(t)(en) 'vervangen'.
2. De maatregel kan worden gemonitord.
3. De maatregel is robuust en kan niet zo maar worden teruggedraaid.

4. De maatregel kan niet tot dubbeltelling leiden in de rapportering van deze energiebeleidsovereenkomst.

BIJLAGE 8 – Stroomschema voor het detecteren van energie-efficiëntiemaatregelen voor het Energieplan

1. Indien op een maatregel onmiddellijk een gedetailleerde rendementsbepaling kan gebeuren, zal de maatregel worden ingepland in het Energieplan voor implementatie indien de IRR na belastingen van de maatregel groter dan of gelijk is aan 12%. Indien de IRR na belastingen van de maatregel kleiner is dan 12% maar groter dan of gelijk aan 10%, wordt de maatregel beschouwd als een potentieel rendabele maatregel en tweejaarlijks herrekend aan geactualiseerde energieprijzen. Indien de IRR na belastingen van de maatregel kleiner is dan 10% dient deze maatregel niet in het Energieplan opgenomen te worden en maakt deze ook geen voorwerp meer uit van latere herberekeningen.
2. Indien er meer informatie vereist is, wordt de maatregel een studiemaatregel. Indien uit de studie via een rendabiliteitsberekening blijkt dat de IRR na belastingen van de maatregel groter dan of gelijk is aan 12%, wordt de gedetailleerde rendabiliteitsberekening uitgevoerd die de IRR na belastingen van de maatregel moet bevestigen. Hierna wordt de procedure onder punt 1 gevolgd.
3. Indien uit de studie via een rendabiliteitsberekening een IRR na belastingen van de maatregel kleiner dan 12% maar groter dan of gelijk aan 10% naar voren komt, dan zal deze maatregel als potentieel rendabele maatregel tweejaarlijks herrekend worden aan geactualiseerde energieprijzen.

4. Indien uit de studie via een rendabiliteitsberekening een IRR na belastingen van de maatregel kleiner dan 10% naar voren komt, dient deze maatregel niet in het Energieplan opgenomen worden en maakt deze ook geen voorwerp meer uit van latere herberekeningen.

BIJLAGE 9 – Energiebeheermaatregelen

Artikel 1 – Opmaak van een energiebeleidsverklaring door het management

Een energiebeleidsverklaring wordt opgesteld door het management. In deze verklaart het haar engagement om een actief beleid op vlak van energie-efficiëntie te voeren. De energiebeleidsverklaring heeft volgende kenmerken:

- Is op maat van de Onderneming en van haar energiegebruik en verbruik.
- Bevat een engagement om de communicatiestroom naar de diverse partijen te verzekeren.
- Houdt rekening met een energiebeleid op lange termijn.
- Bevat een engagement om de middelen te voorzien om energiezorg te implementeren, te onderhouden en te verbeteren.
- Ondersteunt de aankoop van energie-efficiënte producten en diensten.
- Is gedocumenteerd en gecommuniceerd naar alle niveaus binnen de Onderneming.

Artikel 2 – Aanstelling van een energiecoördinator

De energiecoördinator wordt door het management aangesteld. Deze persoon heeft de nodige competenties en bekwaamheden om de verantwoordelijkheid en de autoriteit op zich te nemen om de taken die voortvloeien uit de energiebeleidsovereenkomst te kunnen uitvoeren.

De energiecoördinator heeft de mogelijkheid om een energieteam samen te stellen vanuit de verschillende departementen uit de Onderneming. In voorkomend geval kan dit team optreden als interne energiedeskundige die de Energieaudit voor het opstellen van het Energieplan uitvoert. Op die manier wordt voldaan aan de vraag aan voldoende capaciteiten en neutraliteit bij de opmaak van die Energieaudit.

De energiecoördinator heeft onder andere volgende doelstellingen:

- Binnen de Onderneming werkgroepen installeren om projecten rond energie-efficiëntie mee uit te werken.
- Als kenniscentrum dienen ter ondersteuning van de diverse activiteiten binnen de Onderneming ter verbetering van de energie-efficiëntie.
- Regelmatig aan het management rapporteren over de energieprestaties van de Onderneming.
- Verzekeren dat het Energieplan is opgemaakt in overeenstemming met het energiebeleid van de Onderneming, zowel op korte als lange termijn.
- De door het management gedefinieerde verantwoordelijkheden en bevoegdheden communiceren zodat binnen de Onderneming een efficiënt energiebeleid gevoerd kan worden.
- Een bewustmaking rond efficiënt energiegebruik creëren en dat in de gehele Onderneming.

- Een vormingsplan inzake verbeterde energiezorg in de Onderneming uitwerken en de uitvoering ervan opvolgen.

Artikel 3 – Sensibilisering – informatieverstrekking - medewerkersbetrokkenheid

De medewerkers worden bewust gemaakt van hun rol en impact binnen het energiebeleid van de Onderneming en hun betrokkenheid bij het behalen van de doelstellingen van de energiebeleidsovereenkomst.

Via sensibilisering en opleidingsinitiatieven op maat van de Onderneming wordt actief gewerkt aan een energie-efficiënt bewustzijn bij de medewerkers in functie van de impact van hun eigen activiteiten op de totale (of globale) energie-efficiëntie van de Onderneming. Dit moet bijdragen tot een versterkt energiebewustzijn van de medewerker bij de uitvoering van zijn activiteiten binnen de Onderneming.

De Onderneming zorgt dat medewerkers verbetersuggesties kunnen aanreiken via diverse communicatiekanalen die misschien niet direct uit de Audit naar voren zullen komen.

Regelmatige communicatie met de klanten en toeleveranciers over de energiebeleidsovereenkomst zal ook bij deze een bewustmaking teweegbrengen

BIJLAGE 10 – Individuele of cluster-klimaatroadmap

Artikel 1 – Beschrijving

1. VER-bedrijven die toetreden tot de EBO moeten een klimaatroadmap opstellen, met als horizon "een koolstofarm 2050: wat betekent dit voor uw onderneming?". Belangrijke context daarbij is het geplande reductiepad van EU-ETS en de ETS-benchmarks en de regiospecifieke mogelijkheden voor emissiereducties (beschikbaarheden energie, infrastructuur, …). Hierbij wordt de keuze aan de bedrijven gelaten om hun klimaatroadmap op vestigingsniveau of geografisch clusterniveau op te stellen en om verschillende verkennende scenario's op te stellen die inspelen op een combinatie van transitiepaden (technologieën) volgens technologische evoluties en beschikbaarheden en prijzen van verschillende energiedragers. Elk verkennend scenario bevat een (vork van) langetermijn streefdoel(en) tegen 2050 en een tussenliggende (vork van) streefdoelen tegen 2030 en de belangrijkste maatregelen om deze streefdoelen te realiseren alsook de randvoorwaarden om deze scenario's technisch en economisch haalbaar te maken.
2. De klimaatroadmaps vallen onder de bepalingen zoals opgenomen in artikel 16 van de EBO-tekst. Het Verificatiebureau maakt ten laatste 36 maanden na start van de EBO een rapport dat de geaggregeerde output bevat. Het rapport bevat ook een overzicht van gemelde noodzakelijke randvoorwaarden en drempels (zie Art.5). De Commissie EBO kan bijkomende analyses van de data vragen. Dit rapport van het Verificatiebureau wordt door de Vlaamse Overheid verwerkt tot een publiek rapport met geaggregeerd cijfermateriaal en geaggregeerde randvoorwaarden en drempels.
3. De Vlaamse overheid zal een sjabloon ter beschikking stellen volgens dewelke de klimaatroadmap opgesteld moet worden. Dit sjabloon wordt in nauw overleg met de Sectororganisaties uitgewerkt. Het sjabloon bevat volgende elementen:
   - Actuele broeikasgasemissies,
   - Klimaatvisie en strategie van de onderneming,
   - Emissiestreefdoelen voor 2030,
   - Scenario's en mogelijke acties tot 2030,
   - Randvoorwaarden,
   - Emissiestreefdoelen voor 2050,
   - Scenario's en mogelijke technologieën tot 2050,
   - Bedrijfsgovernance rond klimaat,
   - Samenvatting beleidsmatige knelpunten en behoeften voor de klimaattransitie.
4. De ondernemingen die ervoor kiezen een klimaatroadmap op te stellen op vestigingsniveau, moeten op basis van een evaluatie van hun productieprocessen één of meerdere scenario's

opstellen alsook een overzicht van de randvoorwaarden om deze maatregelen technisch en economisch haalbaar te maken. Overheden krijgen op deze manier inzicht in nood aan infrastructuur en overkoepelende vraag naar grondstoffen en energiedragers.

5. Als alternatief kunnen ondernemingen ervoor kiezen een klimaatroadmap op te stellen op het niveau van een geografische cluster, om eveneens op basis van een evaluatie van hun productieprocessen één of meerdere scenario's opstellen alsook een overzicht van de randvoorwaarden om deze maatregelen technisch en economisch haalbaar te maken. Het voordeel van zo'n clusteraanpak is dat hierdoor meer potentiële synergiën geïdentificeerd worden tussen verschillende ondernemingen onderling. Door dit clusterperspectief wordt een silobenadering en louter focus op het eigen productieproces vermeden. Belangrijke samenwerkingsopportuniteiten tussen bedrijven worden gedetecteerd die globaal tot een hogere CO_2-reductie zullen leiden. Ondernemingen evalueren op die manier hun productieprocessen op lange termijn, maken innovatieplannen op en identificeren potentiëlen buiten hun eigen processen. Overheden krijgen op deze manier inzicht in nood aan infrastructuur en overkoepelende vraag naar grondstoffen en energiedragers
6. Een klimaatroadmap geeft weer van welke actuele toestand een onderneming vertrekt, welke streefdoelen ze zich stelt met betrekking tot een koolstofarme toekomst en hoe ze daar denkt te geraken. De onderneming bouwt ook een langetermijnperspectief uit binnen de Europese ambitie van klimaatneutraliteit in 2050.

Artikel 2 – Basisprincipes van een klimaatroadmap

1. De focus van de klimaatroadmap moet liggen op het identificeren van acties en technologieën en verkennende scenario's voor het behalen van emissiereducties in de onderneming/geografische cluster zelf en het evolueren naar een koolstofarm productieproces alsook de randvoorwaarden om deze scenario's technisch en economisch haalbaar te maken.
2. Het opstellen van de klimaatroadmap houdt geen verplichtingen in tot het uitvoeren van maatregelen die in deze klimaatroadmap gedefinieerd worden. Er wordt dus geen resultaatsverbintenis afgesloten in het kader van deze EBO.
3. De onderneming bepaalt zelf de kortetermijn- en verkennende langetermijn streefdoelen die aangeven wat de onderneming begrijpt onder een koolstofarm productieproces in 2050.
4. De klimaatroadmap mag niet gebruikt worden voor andere doeleinden dan deze in deze energiebeleidsovereenkomst, tenzij mits expliciete goedkeuring van de betrokken Onderneming, en uitgezonderd de geaggregeerde data die het Verificatiebureau opstelt. De Commissie EBO kan bijkomende analyses van de data vragen.

Artikel 3 – Streefdoelen stellen

1. De klimaatroadmap definieert per verkennend scenario een (vork van) langetermijn streefdoel(en) tegen 2050.
2. Daarnaast moet de klimaatroadmap ook (een vork van) tussenliggende streefdoelen bevatten voor tenminste 2030 voor de verschillende scenario's.
3. De klimaatroadmap en de vooropgestelde streefdoelen voor zowel de tussenliggende als lange termijn moeten minstens het volgende toepassingsgebied hebben:
   - **Scope 1** emissies (directe emissies van broeikasgassen door eigen bronnen binnen de organisatie)
   - **Scope 2** emissies (indirecte emissies van broeikasgassen door opwekking van door hen ingekochte en verbruikte elektriciteit of warmte)

   Optioneel kunnen ondernemingen met strategisch belangrijke scope 3 emissies (alle indirecte emissies van broeikasgassen die niet onder scope 2 emissies vallen binnen de waardeketen van het bedrijf, en dit zowel upstream als downstream) apart vermelden hoe ze hun risico op dat vlak plannen te mitigeren.
4. De kwantitatieve waarden voor broeikasgasemissies worden zowel geformuleerd in een reductiepercentage als in een absoluut emissiecijfer. Het reductiepercentage wordt geformuleerd ten opzichte van het gemiddelde van de jaarlijkse emissies in de basisperiode 2016-2019. Deze basisperiode moet gebruikt worden voor alle streefdoelen.
5. De streefdoelen worden vastgesteld op vestigingsniveau, voor een roadmap op clusterniveau wordt een inschatting gemaakt van de streefdoelen voor de eigen vestiging.

Artikel 4 – Beschrijving scenario's

1. Inventarisatie van huidige scope 1 en scope 2 emissies.
2. Per scenario: definiëren van (een vork van) langetermijnstreefdoel(en), alsook de tussenliggende (vork van) streefdoelen, minstens voor 2030.
3. Per scenario: oplijsten van technologieën om het langetermijnstreefdoel en de tussenliggende streefdoelen te realiseren. Voor scope 2 emissies worden de internationale standaarden gehanteerd voor maatregelen die indirecte emissies reduceren zoals bijvoorbeeld maar niet limitatief het afsluiten van PPA's en de aankoop van garanties van oorsprong. Bij deze oplijsting worden per technologie steeds volgende elementen opgenomen:
   - Beschrijving van de technologie;
   - Inschatting van de emissiereducties;
   - Inschatting van de timing (2030 of 2050). Verder worden ook noodzakelijke randvoorwaarden en drempels voor de implementatie aangegeven.

Artikel 5 – Randvoorwaarden en drempels

Voor elk verkennend scenario worden de randvoorwaarden om deze scenario's technisch en economisch haalbaar te maken. Hierbij kan worden gekeken naar:

1. Beschikbaarheid van energiedragers
2. Kostprijs van energiedragers, technologie, …
3. Infrastructuurvereisten
4. Technologische ontwikkelingen
5. …

ONTWERP VAN ENERGIEBELEIDSOVEREENKOMST VOOR VLAAMSE ENERGIE-INTENSIEVE ONDERNEMINGEN (NIET VER-BEDRIJVEN)

Energiebeleidsovereenkomst voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (niet VER-bedrijven)

zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op _ _ / _ _ / 2022

Inhoudsopgave

Partijen

Artikel 1 – Definities
Artikel 2 – Doelstelling en toepassingsgebied
Artikel 3 – Looptijd en inwerkingtreding
Artikel 4 – Juridische vorm
Artikel 5 – Commissie EBO
Artikel 6 – Verificatiebureau
Artikel 7 – Toetreding
Artikel 8 – Engagement van de Onderneming
    Artikel 8.1 – Algemene bepalingen
    Artikel 8.2 – Aanvaarding van energiedeskundigen en plan van aanpak
    Artikel 8.3 – Energieaudit en energieplan
    Artikel 8.4 – Datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel
Artikel 9 – Verslaggeving door de Onderneming
Artikel 10 – Opvolging van de engagementen van de Onderneming
Artikel 11 – Engagement van het Vlaamse Gewest
Artikel 12 – Engagement Sectorfederaties
Artikel 13 – Verslaggeving
    Artikel 13.1 – Verslaggeving van het Verificatiebureau aan de Commissie EBO
    Artikel 13.2 – Verslaggeving van de Commissie EBO aan de Ministers
Artikel 14 – Sancties: procedure tot schrapping
Artikel 15 – Kosten
Artikel 16 – Openbaarheid en geheimhouding

Artikel 17 – Wijziging of opheffing energiebeleidsovereenkomst

Artikel 18 – Opzegging

Bijlage 1 – Berekening van energiegrootheden

Bijlage 2 – Plan van aanpak en energiedeskundigen

Bijlage 3 – Het Verificatiebureau

Bijlage 4 – Datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel

Bijlage 5 – Economische pardonnabiliteit

Bijlage 6 – Berekening van IRR

Bijlage 7 – Lijst met flexibele maatregelen

Bijlage 8 – Stroomschema voor het detecteren van maatregelen voor het Energieplan

Bijlage 9 – Energiebeheermaatregelen

Partijen

Het Vlaams Gewest,
vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, en bij delegatie door de Vlaamse minister bevoegd voor Energie en de Vlaamse minister bevoegd voor Economie,
hierna te noemen: de Ministers;

en

van de zijde van het bedrijfsleven:

a) de Ondernemingen, die voor hun in een Verklaring van Deelname genoemde energie-intensieve vestigingen zijn toegetreden tot de energiebeleidsovereenkomst,

hierna te noemen: de Ondernemingen;

b) de Sectororganisaties die zijn toegetreden tot de energiebeleidsovereenkomst, door het ondertekenen van een Verklaring van Deelname,

hierna te noemen: de Sectororganisaties.

Komen het volgende overeen

Artikel 1 – Definities

Onderneming: een al dan niet in Vlaanderen gevestigde rechtspersoon die tot deze energiebeleidsovereenkomst is toegetreden voor een of meer van haar vestigingen in Vlaanderen.

Sectororganisatie: vereniging zonder winstoogmerk die producenten van haar sector tot haar leden telt, ofwel vzw Vlaams netwerk van ondernemingen ("VOKA") voor Ondernemingen die niet tot een sectororganisatie toegetreden zijn.

Vestiging: elke bedrijfseenheid van een rechtspersoon; ze wordt in principe gekenmerkt door een aaneengesloten ligging, maar kan evenwel uiteenlopende installaties omvatten.

Primair energiegebruik: het primair energetisch gebruik van energiedragers en niet het niet-energetisch gebruik van energiedragers in de vorm van als grondstof ingezette energiedragers; De verrekening van secundaire energiedragers wordt vastgelegd in bijlage 1.

Finaal energiegebruik: het energetische eindverbruik van energiedragers waarbij de energie-inhoud ervan benut wordt in een vestiging van een onderneming. Bijlage 1 geeft meer toelichting hoe het finaal energiegebruik voor een vestiging bepaald moet worden.

Energie-intensieve vestiging: een vestiging met een finaal energiegebruik van tenminste 0,1 PetaJoule (PJ) per jaar op het ogenblik van toetreding tot deze energiebeleidsovereenkomst.

Procesinstallatie: een volledige installatie om een bepaald product te maken of te behandelen.

Specifiek energiegebruik: het energiegebruik per eenheid product van een bepaalde kwaliteit.

Rendabele maatregel: maatregel die volgens een gedetailleerde rendabiliteitsberekening voldoet aan een interne rentevoet (Internal Rate of Return) van 10,5% na belastingen.

Potentieel rendabele maatregel: maatregel die volgens een rendabiliteitsberekening of een gedetailleerde rendabiliteitsberekening voldoet aan een interne rentevoet (Internal Rate of Return) tussen 9% en 10,5% na belastingen en waarvoor de interne rentevoet tweejaarlijks wordt herrekend aan geactualiseerde energieprijzen.

Studiemaatregel: maatregel waarvan de rendabiliteitsberekening of gedetailleerde rendabiliteitsberekening en/of technische haalbaarheid nog niet kan worden uitgevoerd in het kader van het opstellen van het Energieplan en waarvoor de interne rentevoet (Internal Rate of Return) en/of technische haalbaarheid zal worden bestudeerd tegen uiterlijk de monitoringsrapportage over 2024.

Overige maatregel: maatregel die resulteert uit een Studiemaatregel in het Energieplan of een nieuwe maatregel die niet resulteert uit de energieaudit maar uit andere projecten binnen de vestiging en die leidt tot energiebesparing.

Gedetailleerde rendabiliteitsberekening: berekening van de interne rentevoet (Internal Rate of Return) met een onzekerheid van maximaal 10% in plus of min op de investering.

Rendabiliteitsberekening: berekening van de interne rentevoet (Internal Rate of Return) met een onzekerheid van maximaal 30% in plus of min op de investering.

VER-systeem: het Europese emissierechtenhandelsysteem, meer bepaald de Europese regelgeving voor de handel in emissierechten, zoals bepaald door Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003, zoals laatst gewijzigd 31/08/2021.

Energieplan: lijst van rendabele, potentieel rendabele en studiemaatregelen die resulteren uit de Energieaudit of hun vervanging door flexibele maatregelen.

Energie- en klimaataudit: een systematische procedure met de volgende doelstellingen: toereikende informatie verzamelen over het huidige energiegebruiksprofiel en CO_2-eq-emissies van een gebouw of groep gebouwen, van een industriële of commerciële activiteit of installatie, of van private of publieke diensten, mogelijkheden voor kosteneffectieve energiebesparing of CO_2-eq-besparingen signaleren en kwantificeren, en verslag uitbrengen van de resultaten. In het onderdeel van de klimaataudit worden tenminste maatregelen rond eigen lokale hernieuwbare energieproductie op de site van de vestiging en elektrificatie onderzocht.

Verklaring van Deelname: elektronische communicatie waarbij een Sectororganisatie of Onderneming zijn wens verklaart om toe te treden tot deze energiebeleidsovereenkomst.

CO_2-eq: meeteenheid gebruikt om het opwarmend vermogen van broeikasgassen weer te geven. CO_2 is het referentiegas waartegen andere broeikasgassen worden gemeten. Een ton CO_2-eq is een metrische ton CO_2 of een hoeveelheid van één van de andere broeikasgassen met een gelijkwaardig aardopwarmingsvermogen.

Artikel 2 – Doelstelling en toepassingsgebied

1. Deze energiebeleidsovereenkomst is er op gericht dat zoveel mogelijk energie-intensieve eindgebruikers van energie vooraanstaand worden en blijven op gebied van energie-efficiëntie, zonder dat dit leidt tot gevolgen die in rede niet bedoeld zijn, zoals onder meer nader beschreven in bijlage 5. Deze energiebeleidsovereenkomst is er eveneens op gericht zuivere klimaatmaatregelen te detecteren die CO_2-eq-besparingen realiseren.

   De Ondernemingen dragen daarmee bij aan de realisatie van de Vlaamse klimaat- en energie-efficiëntiedoelstellingen. De principes en implementatie van deze energiebeleidsovereenkomst moeten tevens voldoen aan de economische eisen om de groeikansen en continuïteit van de Ondernemingen te vrijwaren.
2. Deze energiebeleidsovereenkomst is gericht op energie-intensieve vestigingen die niet onderworpen zijn aan het VER-systeem en hun respectieve Sectororganisaties.

Artikel 3 – Looptijd en inwerkingtreding

Deze energiebeleidsovereenkomst treedt in werking voor de partijen op 1 januari 2023 en eindigt op 31 december 2026.

Voor vestigingen van Ondernemingen die toetreden na 1 januari 2023 geldt als datum van inwerkingtreding de datum van toetreding zoals vermeld op de Verklaring van deelname.

Artikel 4 – Juridische vorm

1. Deze energiebeleidsovereenkomst is een overeenkomst naar burgerlijk recht.
2. Deze energiebeleidsovereenkomst is een overeenkomst conform artikel 1.1.3, 37° van het Energiedecreet

Artikel 5 – Commissie EBO

1. De Commissie EBO is het bestuursorgaan voor deze energiebeleidsovereenkomst.
2. De Commissie EBO bestaat uit een voorzitter en volgende leden:
   - één vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie;
   - één vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Energie;
   - één vertegenwoordiger van elke toegetreden Sectororganisatie;

- één vertegenwoordiger van VOKA, als vertegenwoordiging van de Ondernemingen die niet tot een Sectororganisatie zijn toegetreden;

Het hoofd van het Verificatiebureau woont de Commissievergaderingen bij als waarnemer.

3. De leden van de Commissie EBO wijzen gezamenlijk een voorzitter aan. Dit kan een lid zijn van de Commissie EBO.
4. De Commissie EBO bepaalt haar eigen werkwijze en stelt zo nodig een huishoudelijk reglement op.
5. De Commissie EBO streeft naar consensus. Voor de artikelen waar dit vereist is, wordt er gestemd om de unanimiteit te controleren.
6. De Commissie EBO kan projectgroepen instellen, die de besluitvorming in de Commissie EBO voorbereiden of beslissingen van de Commissie EBO uitvoeren.
7. De taken van de Commissie EBO vloeien voort uit haar bestuursfunctie, worden in vorige paragrafen gedefinieerd of zullen tijdens de werking van de energiebeleidsovereenkomst verder worden gedefinieerd. Zij omvatten tenminste:
   1° de coördinatie van werkzaamheden en activiteiten ter uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst;
   2° de bespreking van knelpunten van algemene aard, die zich bij de implementatie van deze energiebeleidsovereenkomst in de praktijk voordoen, het bespreken van oplossingen en het zo nodig formuleren van richtlijnen hiervoor die gepubliceerd worden onder de vorm van toelichtingen en bindend zijn voor de partijen. Deze verduidelijkingen van de interpretatie van de energiebeleidsovereenkomst gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.
   3° het bemiddelen in geval van conflicten tussen partijen of tussen Ondernemingen en het Verificatiebureau;
   4° de controle op de voortgang van de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst;
   5° het doen van voorstellen tot wijziging van deze energiebeleidsovereenkomst, en het beoordelen van de gegrondheid van de aanvragen van de betrokken partijen om in overleg te treden op basis van wijzigingen van omstandigheden;
   6° het adviseren aan de Ministers over het Verificatiebureau;
   7° het onderhouden van contacten met maatschappelijke organisaties;
   8° het opstellen en actualiseren van het in artikel 7, lid 5 bedoelde overzicht van Ondernemingen en Sectororganisaties die tot deze energiebeleidsovereenkomst zijn toegetreden;
   9° het jaarlijks opstellen en publiceren van een verslag als bedoeld in artikel 13.2.

Artikel 6 – Verificatiebureau

1. Het Verificatiebureau is een onafhankelijke en neutrale organisatie die door de Ministers wordt aangesteld om de correcte uitvoering van de energiebeleidsovereenkomst te bewaken, hierover adviezen te verstrekken en verslag uit te brengen. Het is de enige instantie die over individuele gevallen oordeelt, te weten, de aanvaarding van de energiedeskundige en het plan van aanpak (artikel 8.2), het Energieplan (artikel 8.3), de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel (artikel 8.4) en de verslaggeving (artikel 9).
2. De Ministers kunnen de aanstelling van het Verificatiebureau slechts wijzigen na advies van de Commissie EBO.
3. De eisen die gesteld worden aan het Verificatiebureau worden weergegeven in bijlage 3.
4. De Commissie EBO kan in het kader van artikel 5, lid 7, 2° en 4° en bij unanieme beslissing bijkomende eisen en taken van het Verificatiebureau definiëren, onverminderd de bepalingen van lid 1. Deze bijkomende eisen en taken gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.

Artikel 7 – Toetreding

1. Ondernemingen kunnen voor hun energie-intensieve vestigingen toetreden tot de energiebeleidsovereenkomst vanaf de datum van definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van deze energiebeleidsovereenkomst, voor zover zij voldoen aan de criteria van artikel 2, lid 2.
2. Ondernemingen en hun Sectororganisaties kunnen tot deze energiebeleidsovereenkomst als partij toetreden, als zij de uit deze energiebeleidsovereenkomst voor hen voortvloeiende verplichtingen zonder voorbehoud aanvaarden.
3. De in lid 2 bedoelde Sectororganisaties bezorgen hun Verklaring van Deelname aan de Ministers. De in lid 1 bedoelde Ondernemingen bezorgen hun Verklaring van Deelname aan de Commissie EBO. Een Onderneming verklaart daarbij tevens voor welke vestigingen zij wenst toe te treden.
4. Voor de in lid 2 bedoelde Ondernemingen en de Sectororganisaties gelden de rechten en de verplichtingen die voor de betrokken partijen uit deze energiebeleidsovereenkomst voortvloeien, vanaf de datum van inwerkingtreding.
5. De Commissie EBO houdt een overzicht bij van Ondernemingen en Sectororganisaties, die tot deze energiebeleidsovereenkomst zijn toegetreden. Per Onderneming worden de betrokken vestigingen aangegeven. Dit overzicht is openbaar.
6. Een Onderneming kan tijdens de looptijd van deze energiebeleidsovereenkomst alsnog via de indiening van een Verklaring van Deelname toetreden, indien zij zich engageert om binnen een termijn van zes maanden een Energie- en klimaataudit uit te voeren en een Energieplan op te

stellen en binnen een termijn van twaalf maanden een eenmalige datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel, zoals bepaald in artikel 8 op te stellen.

Artikel 8 – Engagement van de Onderneming

Artikel 8.1 – Algemene bepalingen

De Ondernemingen engageren zich ertoe:

1° Om zich op energetisch vlak te laten doorlichten via de uitvoering van een Energie- en klimaataudit.

2° Om op basis van de resultaten uit de Energie- en klimaataudit een Energieplan op te stellen en gefaseerd uit te voeren binnen de looptijd van de energiebeleidsovereenkomst. Indien de uitvoeringsplanning niet evenwichtig is gespreid, zal de voorgestelde fasering worden gemotiveerd.

3° Om jaarlijks verslag uit te brengen aan het Verificatiebureau over de in het voorafgaande kalenderjaar uitgevoerde maatregelen en studies, en tweejaarlijks verslag uit te brengen over de herrekeningen van potentieel rendabele maatregelen.

4° Om jaarlijks te rapporteren aan het Verificatiebureau over het energiegebruik per vestiging, de daarmee samenhangende $CO_{2\text{-eq}}$-emissies en de evoluties hiervan.

5° Om in de ondernemingsraad en het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk of bij onstentenis van deze organen, aan de vakbondsafvaardiging, de geboekte vooruitgang bij de uitvoering van het Energieplan, jaarlijks toe te lichten.

6° Om eenmalig data aan te leveren over de warmtevraag en het restwarmtepotentieel, zoals beschreven in bijlage 4, artikel 1 en artikel 2, en gaat het engagement aan om gedetailleerde info aan te leveren zoals beschreven in bijlage 4, artikel 3.

7° Om energiebeheermaatregelen op maat van de Onderneming uit te werken en uit te voeren. Het betreffen onder meer maatregelen die de bewustmaking, het engagement en sensibilisering rond efficiënt energiegebruik van medewerkers van de Onderneming, over de verschillende departementen heen, verbeteren. De onderneming engageert zich om tegen uiterlijk drie jaar na datum van inwerkingtreding ofwel ISO50001 ofwel de energiebeheermaatregelen zoals opgenomen in bijlage 9 uit te voeren en hierover jaarlijks te rapporteren.

Artikel 8.2 – Aanvaarding van het plan van aanpak, inclusief energiedeskundigen

1. De Onderneming stelt tegen uiterlijk 1 april 2023 een plan van aanpak op en stelt daarbij een energiedeskundige aan, verleent de nodige medewerking en stelt hem alle nodige informatie ter beschikking. Ondernemingen die na 1 januari 2023 toetreden tot deze

energiebeleidsovereenkomst, dienen hun plan van aanpak en hun aanstelling van een energiedeskundige in, samen met hun Verklaring van Deelname. De Onderneming kan hierbij opteren voor:

1° Hetzij één of meerdere externe energiedeskundige(n) die voldoen aan de voorwaarden van artikel 2 van bijlage 2, en die door het Verificatiebureau worden aanvaard volgens de procedure beschreven in artikel 1 van bijlage 2.

2° Hetzij één of meerdere interne energiedeskundige(n), aangesteld binnen de Onderneming, die voldoen aan de voorwaarden van artikel 3 van bijlage 2 en die door het Verificatiebureau worden aanvaard volgens de procedure beschreven in artikel 1 van bijlage 2.

3° Hetzij een combinatie van externe en interne energiedeskundige(n) die voldoen aan de voorwaarden van artikel 2, respectievelijk artikel 3 van bijlage 2 en die door het Verificatiebureau worden aanvaard volgens de procedure van artikel 1 van bijlage 2.

2. De Commissie EBO kan bij unanieme beslissing wijzigingen aanbrengen aan bijlage 2. Dergelijke wijzigingen gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.
3. Het plan van aanpak bevat een voorstel inhoud van de Energie- en klimaataudit inclusief werkwijze.

Artikel 8.3 – Energie- en klimaataudit en energieplan

1. Nadat door een externe of interne energiedeskundige een Energie- en klimaataudit is uitgevoerd, wordt op initiatief en onder de verantwoordelijkheid van de Onderneming een Energieplan opgesteld.
2. Het Energieplan bevat volgende elementen:
   1° de naam en contactgegevens van de verantwoordelijke van de Onderneming die het Energieplan ondertekent en van de contactpersoon binnen de Onderneming;
   2° een technische beschrijving van de vestiging met opdeling van de belangrijkste deelprocessen en meetinstrumenten;
   3° het gemeten totale jaarlijks energiegebruik van de vestiging;
   4° het gemeten jaarlijks energiegebruik van de energetisch relevante proces- en neveninstallaties;
   5° de naam van de externe en/of interne energiedeskundige(n) betrokken bij het opstellen van het Energieplan indien van toepassing;
   6° de resultaten van een analyse van het specifiek energiegebruik van de vestiging en haar procesinstallaties en de identificatie van studiemaatregelen, rendabele en potentieel rendabele maatregelen om dit specifiek energiegebruik te verminderen voor zover zij niet

leiden tot gevolgen die in rede niet bedoeld kunnen zijn; inclusief het in kaart brengen van klimaatmaatregelen die de CO_2-eq-uitstoot van de onderneming verminderen;

7° een oplijsting en planning van alle energiebeheermaatregelen bedoeld in artikel 8.1, 7° die geïmplementeerd zullen worden of in voege zijn;

8° een oplijsting van de maatregelen zoals gesteld onder 6°, met voor elk van deze maatregelen volgende elementen:

a) een technische beschrijving;

b) de verwachte investeringskost;

c) de verwachte jaarlijkse exploitatiekost;

d) de verwachte energie- en CO_2-eq-besparing en jaarlijkse financiële opbrengst door deze energiebesparing;

e) de ingeschatte interne rentevoet na belastingen, berekend volgens bijlage 6;

9° een chronologisch stappenplan met timing van de gefaseerde implementatie van de rendabele maatregelen en van de uitwerking van de studiemaatregelen die opgenomen zijn in het Energieplan;

10° een overzicht van het verloop van het specifiek energiegebruik over de laatste vijf jaren, indien de onderneming tijdens die periode niet toegetreden was tot de energiebeleidsovereenkomsten voor de verankering van en voor blijvende energie-efficiëntie in de Vlaamse energie-intensieve industrie (2015 – 2022) of bij ontstentenis hiervan, over de jaren waarvan er gegevens beschikbaar zijn;

3. De Commissie kan in het kader van artikel 5, lid 7, 2° en bij unanieme beslissing bijkomende elementen en vereisten definiëren die in de te aanvaarden Energieplannen moeten worden opgenomen. Deze bijkomende elementen en vereisten gelden niet als wijzigingen in de zin van artikel 17, lid 1.

4. Een Energieplan wordt, ten laatste negen maanden na de goedkeuring of aanvaarding van de energiedeskundige, elektronisch voor aanvaarding ingediend bij het Verificatiebureau. Ondernemingen die na 1 januari 2023 toetreden tot deze energiebeleidsovereenkomst, dienen hun Energieplan elektronisch voor aanvaarding in bij het Verificatiebureau, conform de termijn zoals bepaald in artikel 7, lid 6.

5. Een energieplan is ontvankelijk als het aan volgende vereisten voldoet:

1° het Energieplan is ondertekend en gedateerd door de Onderneming;

2° het Energieplan is ondertekend door de aanvaarde energiedeskundige(n);

3° het Energieplan is opgesteld volgens de in lid 2 voorgeschreven structuur;

4° het Energieplan voldoet inhoudelijk aan de bepalingen gesteld in lid 2.

6. Het Verificatiebureau kan bij onontvankelijkheid van het dossier en binnen drie weken na de dag van de ontvangst van het dossier de Onderneming via elektronische communicatie vragen om het Energieplan aan te vullen. De Onderneming bezorgt deze informatie aan het Verificatiebureau uiterlijk binnen één maand na ontvangst van elektronische communicatie.
7. Het Verificatiebureau bezorgt haar gemotiveerde beslissing over de al dan niet aanvaarding van het Energieplan binnen zeventig dagen, na de dag van ontvangst van het volledig Energieplan, aan de Onderneming. Het Verificatiebureau zal aftoetsen of het Energieplan werd opgesteld conform het aanvaarde plan van aanpak zoals bedoeld in artikel 8.2 en in artikel 1 van bijlage 2. Het Verificatiebureau zal bij niet-aanvaarding aanbevelingen doen en de Onderneming een aanpassing vragen van het Energieplan. Binnen de twee maanden bezorgt de Onderneming haar aangepaste Energieplan aan het Verificatiebureau. Binnen de dertig dagen bezorgt het Verficatiebureau haar beslissing aan de Onderneming.
8. 1° Ingeval van een tweede niet-aanvaarding van (het deel van) het Energieplan dat werd opgesteld door een externe energiedeskundige, start de Commissie EBO overleg op en bemiddelt ze tussen het Verificatiebureau, de Onderneming en de energiedeskundige teneinde op zo kort mogelijke termijn het Energieplan in overeenstemming te brengen met het aanvaarde plan van aanpak. Indien er geen overeenstemming kan worden bereikt binnen de door de Commissie EBO vooropgestelde termijn, neemt de Commissie EBO een beslissing over het al dan niet aanvaarden van (het deel van) het Energieplan op basis van een bindend advies van een externe energiedeskundige die wordt aangesteld door de Commissie EBO, de betrokken Onderneming en het Verificatiebureau. Bij niet aanvaarding van het Energieplan moet het Energieplan opnieuw binnen de drie maanden worden ingediend. In dit laatste geval zal de procedure van lid 7 worden gevolgd.

   2° Ingeval van een tweede niet-aanvaarding van (het deel van) het Energieplan dat werd opgesteld door een interne energiedeskundige, start de Commissie EBO overleg op en bemiddelt ze tussen het Verificatiebureau, de Onderneming en de energiedeskundige teneinde op zo kort mogelijke termijn het Energieplan in overeenstemming te brengen met het aanvaarde plan van aanpak. Indien er geen overeenstemming kan worden bereikt binnen de door de Commissie EBO vooropgestelde termijn, verplicht het Verificatiebureau de Onderneming om met een externe energiedeskundige conform artikel 8.2, lid 1, 1° te werken en het Energieplan opnieuw binnen de drie maanden in te dienen. In dit laatste geval zal de procedure van lid 7 worden gevolgd.
9. Indien het Verificatiebureau binnen de termijn van lid 7 geen beslissing heeft genomen, wordt het ingediende Energieplan als aanvaard beschouwd.
10. Na aanvaarding van het Energieplan volgens de bepalingen van de leden 6 tot en met 8, informeert de Onderneming de ondernemingsraad en het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk

of bij ontstentenis van deze organen, de vakbondsafvaardiging, over de openbare samenvatting van het Energieplan. Dit Energieplan dient door hen als vertrouwelijke informatie behandeld te worden (cfr. art 6.1. van EU-richtlijn 2002/14).

Artikel 8.4 – Datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel

1. De Onderneming levert eenmalig data aan over de warmtevraag en het restwarmtepotentieel tegen uiterlijk 1 oktober 2023, volgens de bepalingen opgenomen in bijlage 4, en dient deze elektronisch in bij het Verificatiebureau ter validering. Ondernemingen die na 1 januari 2023 toetreden tot deze energiebeleidsovereenkomst, dienen hun datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel volgens de bepalingen in bijlage 4 elektronisch in bij het Verificatiebureau ter validering, conform de termijn zoals bepaald in artikel 7, lid 6.
2. Uiterlijk 31 oktober 2023 bezorgt het Verificatiebureau de niet gevalideerde datacollectie van alle Ondernemingen elektronisch aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.
3. Het Verificatiebureau kan, indien de datacollectie niet voldoet aan de bepalingen opgenomen in bijlage 4, binnen één maand na de dag van de ontvangst van de datacollectie de Onderneming via elektronische communicatie vragen om de datacollectie aan te vullen. De Onderneming bezorgt deze informatie aan het Verificatiebureau uiterlijk binnen één maand na ontvangst van de elektronische communicatie.
4. Het Verificatiebureau bezorgt haar gemotiveerde beslissing over de al dan niet validering van de datacollectie binnen de drie maanden, na de dag van ontvangst van de volledige datacollectie, aan de Onderneming. Het Verificatiebureau zal bij niet-validering aanbevelingen doen en de Onderneming een aanpassing vragen van de datacollectie. Binnen de twee maanden bezorgt de Onderneming haar aangepaste datacollectie aan het Verificatiebureau. Binnen de maand bezorgt het Verificatiebureau haar beslissing over de validering aan de Onderneming.
5. Ingeval van een tweede niet-validering van (een deel van) de datacollectie, start de Commissie EBO overleg op en bemiddelt ze tussen het Verificatiebureau en de Onderneming teneinde op zo kort mogelijke termijn de datacollectie in overeenstemming te brengen met de bepalingen van bijlage 4. Indien er geen overeenstemming kan worden bereikt binnen de door de Commissie EBO vooropgestelde termijn, neemt de Commissie EBO een beslissing over het al dan niet valideren van (een deel van) de datacollectie op basis van een bindend advies van een externe energiedeskundige die wordt aangesteld door de Commissie EBO, de betrokken Onderneming en het Verificatiebureau. Bij niet-validering van de datacollectie moet de datacollectie opnieuw binnen de drie maanden worden ingediend. In dit laatste geval zal de procedure van lid 4 worden gevolgd.

6. Indien het Verificatiebureau binnen de termijn van lid 4 geen beslissing heeft genomen, wordt de ingediende datacollectie als gevalideerd beschouwd.
7. Uiterlijk één maand na validering van de datacollectie door het Verificatiebureau, bezorgt het Verificatiebureau de gevalideerde datacollectie van de Onderneming elektronisch aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.

Artikel 9 – Verslaggeving door de Onderneming

1. Iedere Onderneming brengt jaarlijks, uiterlijk op 1 mei, aan het Verificatiebureau verslag uit over de voortgang aangaande:
   - de in het voorgaande jaar geïmplementeerde rendabele maatregelen alsmede de hiermee samenhangende herrekende en/of gemeten energie- en CO_2-eq-besparing of hun vervanging door flexibele maatregelen. Daarbij wordt tevens aangegeven in hoeverre het resultaat van de gerealiseerde rendabele maatregelen in overeenstemgming is met de verwachte energie-efficiëntieverbeteringen voorzien in het Energieplan;
   - de in het voorgaande jaar voorziene studiemaatregelen en hun gevolg voor het Energieplan;
   - de in het voorgaande jaar geïmplementeerde energiebeheermaatregelen;
   - de in het voorgaande jaar gerealiseerde overige maatregelen voor zover relevant.
2. Iedere onderneming brengt tweejaarlijks, uiterlijk op 1 mei, en een eerste maal op 1 mei 2025, aan het Verificatiebureau verslag uit over de voortgang aangaande:
   - de actualisaties van de potentieel rendabele maatregelen en hun gevolg voor het Energieplan
3. Maatregelen die na studie of (gedetailleerde) rendabiliteitsberekening een IRR na belastingen kleiner dan 10,5% maar groter dan 9% hebben, worden weerhouden in de lijst van potentieel rendabele maatregelen. Potentieel rendabele maatregelen die na herrekening een IRR na belastingen bereiken van 10,5% of hoger dienen als rendabele maatregel ingepland en geïmplementeerd te worden.
4. Maatregelen die na een (gedetailleerde) rendabiliteitsberekening een IRR na belastingen lager dan 9% na belasting hebben, worden als niet rendabel beschouwd en hoeven niet herrekend te worden. Zij maken geen deel uit van het engagement van de Onderneming en hoeven niet vervangen te worden door flexibele maatregelen zoals bedoeld in bijlage 7.
5. De planning van het Energieplan wordt jaarlijks waar relevant geactualiseerd in overleg met het Verificatiebureau volgens uitkomst van de studies en gedetailleerde rendabiliteitsberekeningen.
6. De Onderneming rapporteert eveneens over het energiegebruik en de CO_2-eq-emissies van het voorgaande jaar.
7. De verslaggeving vindt plaats overeenkomstig de vereisten zoals opgenomen in artikel 13.1 en eventueel bijkomende vereisten opgesteld door de Commissie EBO.

8. Het Verificatiebureau verifieert de verslaggeving en deelt het resultaat daarvan mede aan de Onderneming. Het Verificatiebureau kan voor deze verificatie beroep doen op controles ter plaatse in de betrokken vestigingen.

Artikel 10 – Opvolging van de engagementen van de Onderneming

1. Het engagement binnen het Energieplan van de Onderneming wordt jaarlijks door het Verificatiebureau nagegaan aan de hand van volgend stappenplan:
   1° Er wordt nagegaan of de Onderneming alle studies en implementatie van rendabele maatregelen zoals bepaald in artikel 8.3, lid 2, 8° gepland in het betreffende jaar volgens het Energieplan heeft uitgevoerd. Zo ja, dan voldoet de Onderneming aan de verplichtingen in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst.
   2° Indien aan 1° niet voldaan is dan wordt er nagegaan of de Onderneming gebruik heeft gemaakt van flexibele maatregelen om tot eenzelfde resultaat te komen als vooropgesteld in het Energieplan. Maatregelen met een equivalente energie- of CO_2-eq-besparing die in aanmerking komen op vlak van flexibiliteit zijn omschreven in bijlage 7. In dit geval wordt de rendabele maatregel vervangen door een flexibele maatregel en voldoet de Onderneming aan de verplichtingen in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst.
   3° Indien aan 1° of 2° niet voldaan is, dan wordt er nagegaan of er voldaan is aan de criteria van economische pardonnabiliteit zoals opgenomen in bijlage 5 voor het niet uitvoeren van een rendabele of flexibele maatregel. Zo nee, dan voldoet de Onderneming niet aan de verplichtingen in kader van deze energiebeleidsovereenkomst en wordt de procedure in artikel 14 opgestart.

   Indien blijkt dat voldaan is aan de criteria van economische pardonnabiliteit zoals ondermeer bepaald in bijlage 5 voor het niet uitvoeren van een bepaalde rendabele maatregel uit het Energieplan of een flexibele maatregel uit de lijst van bijlage 7 dan wordt het uitvoeren van deze maatregel uitgesteld met één jaar en voldoet de Onderneming aan de verplichtingen in kader van deze energiebeleidsovereenkomst.
2. Alle tot deze energiebeleidsovereenkomst toegetreden ondernemingen dienen uiterlijk 1 oktober 2023 de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel, zoals aangehaald in artikel 8.4 ingediend te hebben bij het Verificatiebureau ter validering. Bij toetreding tot deze energiebeleidsovereenkomst na 01/01/2023 wordt de datacollectie zoals aangehaald in artikel 8.4 ingediend conform de termijn zoals bepaald in artikel 7, lid 6.
3. De Commissie EBO kan bij unanieme beslissing en na advies van het Verificatiebureau wijzigingen aanbrengen aan bijlagen 5 en 7. Dergelijke wijzigingen gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.

Artikel 11 – Engagement van het Vlaamse Gewest

1. Het Vlaamse Gewest zal, in zover de Ondernemingen voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van deze energiebeleidsovereenkomst, aan de Ondernemingen voor wat betreft hun betrokken vestigingen geen specifieke bijkomende Vlaamse maatregelen opleggen gericht op verdere verbetering van de energie-efficiëntie of CO_2-reductie met betrekking tot hun activiteiten die binnen deze energiebeleidsovereenkomst vallen. Daaronder wordt in deze energiebeleidsovereenkomst in ieder geval, maar niet limiterend verstaan: geen aanvullende verplichte energie-efficiëntie- of CO_2-emissiereductiedoelen, geen aanvullende energiebesparingsverplichtingen, geen aanvullende energie-eisen, geen energie- of CO_2-taks of heffing voor de Ondernemingen en geen aanvullende verplichting rond lokale energieproductie behalve PV-verplichtingen zoals vastgelegd in het decreet [naam] goedgekeurd op [datum]. Enkel in het geval wanneer Europa verplichtingen oplegt inzake energie-efficiëntie of een CO_2- en/of energietaks of verplichtingen rond lokale energieproductie op de doelgroep van deze Energiebeleidsovereenkomst, die verder reiken dan bestaande of analoge maatregelen die reeds van toepassing zijn op deze doelgroep, kan het Vlaams Gewest maatregelen nemen om zich eraan te conformeren. In geen geval neemt het Vlaamse Gewest bijkomende maatregelen die verder gaan/strenger zijn dan de Europese verplichtingen inzake energie-efficiëntie of CO_2-reducties van toepassing op deze doelgroep.
2. Het Vlaamse Gewest zal de Vlaamse regelgeving zodanig vorm geven dat Ondernemingen aan hun uit deze energiebeleidsovereenkomst voortvloeiende verplichtingen kunnen voldoen en dat het overheidsbeleid dienaangaande consistent is. Hierbij zal het Vlaamse Gewest de administratieve werklast voor de Ondernemingen minimaliseren door alle gegevens die Ondernemingen rapporteren in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst en die toegankelijk zijn voor het Vlaamse Gewest, niet bijkomend te laten rapporteren in het deelformulier ‘Energiegegevens’ van het integrale milieujaarverslag of in enige andere rapportering.
3. Het Vlaamse Gewest bevestigt dat, in zover de Ondernemingen voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van deze energiebeleidsovereenkomst, Ondernemingen die deze Energiebeleidsovereenkomst ondertekenen, automatisch voldoen aan alle bepalingen vastgelegd in Hoofdstuk V, Titel VI van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid of de regelgeving die deze bepalingen zou vervangen;
4. Het Vlaamse Gewest zal in de communicatie rond energie-efficiëntie aandacht besteden aan de positieve medewerking van de Ondernemingen en de Sectororganisaties aan de energiebeleidsovereenkomst.

5. Het Vlaams Gewest erkent dat de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel, zoals vermeld in artikel 8.4 voldoet aan de bepalingen van artikel 14 en bijlage VIII van de energie-efficiëntierichtlijn, waarin lidstaten verplicht worden om de warmtevraag en het potentieel voor restwarmte van industriële installaties (in GWh/jaar) in kaart te brengen.

Artikel 12 – Engagement Sectorfederaties

De Sectororganisaties verplichten zich om:

1. hun leden te stimuleren om deel te nemen en uitvoering te geven aan deze energiebeleidsovereenkomst;
2. deel te nemen aan de activiteiten van de Commissie EBO;
3. hun leden actief voor te lichten over het onderwerp van deze energiebeleidsovereenkomst;
4. namens het bedrijfsleven als aanspreekpunt te fungeren voor de partijen van de zijde van de overheid.
5. nuttige gegevens over maatregelen uit de Energieplannen en over het energiegebruik ter beschikking stellen van het Vlaamse Gewest met het oog op de opmaak van broeikasgasprognoses en de Energiebalans Vlaanderen en mits de vertrouwelijkheid van gegevens wordt gegarandeerd.

Artikel 13 – Verslaggeving

Artikel 13.1 – Verslaggeving van het Verificatiebureau aan de Commissie EBO

1. Het Verificatiebureau rapporteert jaarlijks uiterlijk op 31 oktober, voor het eerst op 31 oktober 2023, aan de Commissie over de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst. In geaggregeerde vorm wordt een overzichtsrapport opgesteld over de uitvoering van de Energieplannen en over het energiegebruik, CO_2-eq-emissies en de gerealiseerde energiebesparing door het uitvoeren van maatregelen van de betrokken vestigingen per sector alsmede de hiermee samenhangende vermeden CO_2-eq emissies.
2. Het overzichtsrapport bevat per sector in geaggregeerde vorm minstens ook nog de volgende elementen:
   1° het totaal aantal beoordeelde Energieplannen tijdens het vorige kalenderjaar;
   2° een overzicht van het aantal bedrijven dat voldoet aan zijn verplichtingen;
   3° de voortgang van het uitvoeren van de rendabele of flexibele maatregelen.;
   4° de gerealiseerde energiebesparing,
3. Het overzichtsrapport bedoeld in lid 2 is louter informatief en maakt een vergelijking tussen de jaarlijkse realisaties en de verwachtingen.
4. Het Verificatiebureau rapporteert jaarlijks uiterlijk op 31 oktober en voor het eerst op 31 oktober 2023, voor elke deelnemende vestiging volgende gegevens:

- Naam, adres, sector, lidmaatschap sectorfederatie;
- Contactpersoon van de vestiging;
- Het energiegebruik, totaal en opgesplitst in brandstoffen en elektriciteit, incl. energiestromen die de vestiging binnenkomen of verlaten;
- De totale warmte- of stoomproductie;
- De totale elektriciteitsproductie, totaal en opgesplitst hernieuwbaar en andere.

De Sectororganisaties ontvangen de rapportage van de toegetreden vestigingen die lid zijn van hun Sectororganisatie. VOKA ontvangt de rapportage van de toegetreden vestigingen die niet tot een Sectororganisatie zijn toegetreden. De vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Energie en de vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie ontvangen de rapportage van alle toegetreden vestigingen. Deze rapportage zal alleen gebruikt worden voor doeleinden in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst en voor het opstellen van de Energiebalans Vlaanderen. Het gebruik van deze rapportage voor andere doeleinden moet eerst goedgekeurd worden door de Commissie EBO.

5. Bij de rapportage van 31 oktober 2024 wordt in geaggregeerde vorm een overzichtsrapport opgesteld over de maatregelen opgenomen in het Energieplan en hun uitvoering.

   Het overzichtsrapport bevat per sector in geaggregeerde vorm minstens het totaal aantal maatregelen opgenomen in de Energieplannen, alsmede een korte beschrijving van de groepen van maatregelen. Voor elke sector met vier of minder ondernemingen, moeten om redenen van vertrouwelijkheid van gegevens, de gegevens van één sector bij een andere sector worden geaggregeerd.
6. Het Verificatiebureau rapporteert jaarlijks in geaggregeerde vorm de gerealiseerde energiebesparing door de uitvoering van maatregelen t.o.v. het referentiejaar gecorrigeerd voor gewijzigde productie opgesplitst in energiebesparing door verminderd elektriciteitsverbruik en verminderd brandstofverbruik.
7. De Commissie kan in het kader van artikel 5, lid 7, 2° en 4° en bij unanieme beslissing bijkomende elementen definiëren die in de verslaggeving van lid 2 dienen te worden opgenomen. Deze bijkomende elementen gelden niet als wijzigingen van de energiebeleidsovereenkomst in de zin van artikel 17, lid 1.

<u>Artikel 13.2 – Verslaggeving van de Commissie EBO aan de Ministers</u>

1. De Commissie EBO brengt jaarlijks over het voorgaande jaar aan de partijen verslag uit. Dit verslag wordt bezorgd uiterlijk op 30 november en betreft een verslaggeving in geaggregeerde vorm per sector. De Ministers zullen het Vlaams Parlement daarover informeren. Het verslag is openbaar.

2. De Commissie EBO moet voor elke sector met vier of minder ondernemingen, om redenen van vertrouwelijkheid van gegevens, de gegevens van één sector bij een andere sector aggregeren.

Artikel 14 – Sancties: procedure tot schrapping

1. Indien een Onderneming haar Plan van aanpak of Energieplan niet tijdig (artikel 8.2, lid 1 en artikel 8.3, lid 4) voor aanvaarding indient bij het Verificatiebureau, zal het Verificatiebureau op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO deze Onderneming aanmelden aan de Commissie EBO.
2. Indien een Onderneming haar jaarlijkse monitoringsverslag zoals beschreven in artikel 9, lid 1 niet tijdig indient bij het Verificatiebureau, zal het Verificatiebureau op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO deze Onderneming aanmelden aan de Commissie EBO.
3. Indien bij de jaarlijkse monitoring blijkt dat de Onderneming volgens artikel 10, lid 1, 3° en lid 2 niet voldoet aan haar verplichtingen uit hoofde van deze energiebeleidsovereenkomst, dan zal het Verificatiebureau op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO deze Onderneming aanmelden aan de Commissie EBO.
4. Indien een Onderneming haar datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel zoals beschreven in artikel 8.4 niet tijdig indient bij het Verificatiebureau, zal het Verificatiebureau op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO deze Onderneming aanmelden aan de Commissie EBO. Indien een Onderneming haar engagement onder bijlage 4 niet nakomt, zal deze onderneming aangemeld worden op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO.
5. In de gevallen beschreven onder leden 1, 2, 3, 4 zal de Commissie EBO een termijn stellen voor het alsnog voldoen aan de verplichtingen van de tekortgeschoten Onderneming.
6. Indien een Onderneming binnen deze termijn niet voldoet aan haar verplichtingen zal het Verificatiebureau dit melden op de eerstvolgende vergadering van de Commissie EBO volgend op het aflopen van de termijn.
7. De Vlaamse minister bevoegd voor Energie en de Vlaamse minister bevoegd voor Economie gaan volgend op de aanmelding, zoals vermeld in lid 6, over tot de schrapping van de Onderneming als toegetreden lid tot de energiebeleidsovereenkomst. Alle in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst ontstane voordelen voor de Onderneming, zoals genoemd in artikel 11, komen hierdoor te vervallen vanaf de datum van de schrapping. Als datum van de schrapping geldt de datum van de vergadering van de Commissie EBO waarop het Verificatiebureau de Onderneming heeft aangemeld volgens de bepalingen in artikel 14, lid 1 of lid 2 of lid 3 of lid 4.
8. Een vestiging van een Onderneming die via de procedure beschreven in lid 7 geschrapt wordt als toegetreden lid tot de energiebeleidsovereenkomst, kan gedurende de looptijd van deze energiebeleidsovereenkomst niet meer opnieuw toetreden tot deze energiebeleidsovereenkomst.

Artikel 15 – Kosten

1. De Ondernemingen dragen de kosten voor het uitvoeren van de energiebeleidsovereenkomst voor hun installaties, het opstellen en uitvoeren van hun Energieplan, de energiebeheermaatregelen en de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel, alsook het invullen van het engagement uit bijlage 4.
2. De partijen dragen hun eigen kosten, verbonden aan hun activiteiten en verplichtingen van deze energiebeleidsovereenkomst.
3. Het Vlaams Gewest draagt de kosten van het Verificatiebureau en de Commissie EBO.

Artikel 16 – Openbaarheid en geheimhouding

1. De partijen zijn, behoudens voor zover wettelijke bepalingen of deze energiebeleidsovereenkomst tot mededeling verplichten, verplicht tot geheimhouding ten aanzien van alle vertrouwelijke gegevens.
2. De Ministers dragen er zorg voor dat het Verificatiebureau, de vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie en de vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Energie zich verplichten tot geheimhouding van de vertrouwelijke gegevens, die hen in het kader van de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst zijn verstrekt.

Artikel 17 – Wijziging of opheffing energiebeleidsovereenkomst

1. De Commissie EBO zal een overleg opstarten uit eigen initiatief of binnen vier weken nadat een partij haar wens daartoe schriftelijk heeft medegedeeld over het al dan niet wijzigen of al dan niet verderzetten van deze energiebeleidsovereenkomst indien zich een of meer van de volgende wijzigingen van omstandigheden voordoen die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst:
   a) wezenlijke wijziging van het energie- of leefmilieubeleid;
   b) wijziging van de Vlaamse wetgeving met betrekking tot het leefmilieu en het energieverbruik en de daaraan gerelateerde kosten;
   c) het in betekenende mate achterblijven van de als gevolg van de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst feitelijk gerealiseerde resultaten op vlak van de realisatie van energie-efficiëntieverbetering;
   d) het achterblijven of het gedeeltelijk of volledig wegvallen van de tegenprestaties, bijvoorbeeld als gevolg van wijzigende wetgeving;
   e) wijziging van de economische groei, de internationale concurrentiepositie en de ontwikkeling van de bedrijfsrendementen;

f) onvoorziene omstandigheden, die een invloed kunnen hebben op deze energiebeleidsovereenkomst, bij voorbeeld verplichtingen van het Vlaams Gewest die om externe redenen niet kunnen waargemaakt worden.

2. In de gevallen genoemd in lid 1 kunnen de bij deze energiebeleidsovereenkomst betrokken partijen een voorstel tot wijziging van deze energiebeleidsovereenkomst indienen bij de Commissie EBO. Indien de Commissie EBO unaniem beslist tot formulering van een advies aan de partijen tot wijziging van de energiebeleidsovereenkomst, dan is het de minister bevoegd voor het energiebeleid die, op basis van dit advies, het initiatief neemt om een voorstel tot wijziging in te leiden bij de Vlaamse Regering binnen de twee maanden en voor te leggen aan de partijen.
3. In de gevallen genoemd in lid 1 kunnen de bij deze energiebeleidsovereenkomst betrokken partijen een verzoek tot opheffing van de energiebeleidsovereenkomst neerleggen bij de Commissie EBO. Indien het verzoek uitgaat van de zijde van het bedrijfsleven zal de Commissie EBO nagaan of het unaniem wordt ondersteund door de vertegenwoordigers van de Sectorfederaties. De Commissie EBO zal deze aanvraag tot opheffing van de energiebeleidsovereenkomst overmaken aan de minister van Energie en de minister van Economie, die de vraag tot opheffing binnen de twee maanden zal inleiden bij de Vlaamse Regering. Indien het verzoek uitgaat van de Ministers zal de vraag tot opheffing binnen twee maanden worden ingeleid bij de Vlaamse Regering.

Artikel 18 – Opzegging

1. Elke Onderneming en Sectororganisatie mag deze energiebeleidsovereenkomst gemotiveerd en met onmiddellijke ingang schriftelijk opzeggen.
2. De Commissie EBO wordt met een aangetekend schrijven van de gemotiveerde opzegging in kennis gesteld.
3. Alle in het kader van deze energiebeleidsovereenkomst ontstane voordelen voor de Ondernemingen (artikel 11) en engagement van de Onderneming (artikel 8), komen hierdoor vanaf de datum van opzegging te vervallen. Als datum van de opzegging geldt de datum van het aangetekend schrijven.

Opgemaakt te Brussel op …

Vlaamse Regering , vertegenwoordigd door:

Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Jo BROUNS

Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

BIJLAGEN bij EBO niet VER

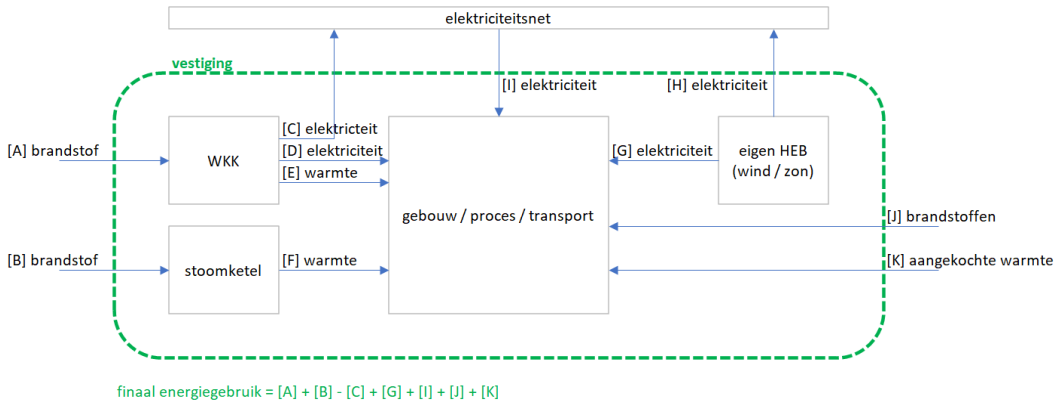
BIJLAGE 1 – Energiegrootheden

Artikel 1 – Bepaling van de doelgroep aan de hand van het finaal energiegebruik

Het finaal energiegebruik wordt gedefinieerd als het finaal energetisch gebruik van energiedragers en niet het niet-energetisch gebruik van energiedragers in de vorm van als grondstof ingezette energiedragers.

Dit finaal energiegebruik wordt gebruikt om de doelgroep van deze EBO af te bakenen. Vestigingen van ondernemingen met een finaal energiegebruik groter dan 0,1 PJ zijn energie-intensieve vestigingen en behoren tot de doelgroep van deze EBO.

Onderstaand voorbeeld geeft aan hoe het finaal energiegebruik voor een vestiging bepaald moet worden.

[A] + [B]: energievectoren die gebruikt worden voor opwekking van warmte en/of elektriciteit, die gebruikt wordt binnen de vestiging, wordt in rekening gebracht.

– [C]: het deel aan zelf opgewekte elektriciteit dat niet intern de vestiging wordt gebruikt, maar op het net wordt gezet, wordt in mindering gebracht.

+ [G]: zelf opgewekte elektriciteit uit zon en/of wind, die gebruikt wordt binnen de vestiging, wordt in rekening gebracht.

[H]: zelf opgewekte elektriciteit uit zon en/of wind, die niet gebruikt wordt binnen de vestiging maar op het net wordt gezet, wordt niet in mindering gebracht.

+ [I]: elektriciteit van het net, die intern de vestiging gebruikt wordt, wordt in rekening gebracht.

+ [J]: energievectoren, rechtstreeks gebruikt in processen, gebouwen, transport van de vestiging, worden in rekening gebracht.

+ [K]: aangekochte warmte, wordt in rekening gebracht.

Artikel 2 – Berekening van energiegrootheden

Waar de doelgroep bepaald wordt op het finaal energiegebruik, zullen de energieaudit, het energieplan en de maatregelen primair uitgedrukt worden. Dit om toe te laten alle maatregelen die een verbetering van de energie-efficiëntie beogen, primair en/of finaal, in rekening te brengen[1].

De Ondernemingen zullen eveneens willen inzetten op technologieën (bv. elektrificatie, …) om de transitie naar klimaatneutraliteit te realiseren. Deze technologieën zullen niet steeds leiden tot primaire of finale energiebesparing. De Ondernemingen mogen niet verhinderd worden om deze technologieën in te zetten door deze energiebeleidsovereenkomst (door de energieaudit en de hierbij horende energiebesparende maatregelen).

1. **Brandstoffen**: voor de als brandstof ingezette energiedragers wordt de onderste verbrandingswaarde (stookwaarde) aangerekend.
2. **Secundaire energiedragers, geleverd door derden (exclusief WKK)**: warmte (warme lucht, warm water, stoom, thermische olie) die aan een proces wordt toegevoerd of er van wordt afgevoerd, wordt teruggerekend naar primaire energie met een vast omzettingsrendement van 90 %. Elektriciteit wordt teruggerekend naar primaire energie met een vast omzettingsrendement van 40 %[2].

   Indien er om bedrijfsredenen met een ander omrekeningsrendement gewerkt wordt in het kader van het energieplan, dient dit gemotiveerd voorgelegd te worden aan het Verificatiebureau. Deze afwijkende omrekeningsfactor wordt gedurende de volledige looptijd van het convenant gehanteerd.

   Andere secundaire energiedragers (perslucht, …) worden teruggerekend met een omzettingsrendement dat van toepassing is voor de betrokken installatie.
3. **Secundaire energiedragers binnen de Onderneming (exclusief WKK)**: secundaire energiedragers, centraal opgewekt binnen de Onderneming en geleverd aan de procesinstallaties, worden teruggerekend naar primaire energie, met de omzettingsrendementen zoals gemeten. Back-up

[1] De energiebesparing gerealiseerd door de uitvoering van maatregelen uit de EBO worden volgens de huidige Europese regelgeving gerapporteerd, startend vanuit de gerealiseerde primaire energiebesparing. Van zodra in uitvoering van Europese regelgeving andere rapportering vereist is, zal dit aangepast worden.

[2] Door te rekenen met een omzettingsrendement van 40% wordt een primaire energiefactor (PEF) van elektriciteitsopwekking aangenomen van 2,5. Van zodra in uitvoering van Europese regelgeving de PEF wijzigt, zal met deze gewijzigde PEF gerekend worden.

boilers horend bij een WKK worden behandeld onder 4. Wanneer een vereenvoudigde procedure aangewezen is, bij voorbeeld voor koeling of perslucht, kan op de primaire energie een verdeelsleutel worden toegepast voor de betrokken processen, zonder metingen uit te voeren aan de secundaire energiedragers.

4. **Warmtekrachtkoppeling (WKK)**: warmte en elektriciteit opgewekt in een WKK-installatie wordt, ongeacht de eigendomsformule, teruggerekend naar primaire energie aan de hand van vaste omzettingsrendementen, zijnde 90% voor warmte en 40% voor elektriciteit. Warmte opgewekt in de back-up boilers van de WKK wordt eveneens omgerekend aan een rendement van 90%.

   Bijkomende primaire energie besparingen die het gevolg zijn van investeringen in of beheermaatregelen op een WKK kunnen in het energieplan worden opgenomen. Deze besparingen worden berekend ten opzichte van de werkelijke rendementen van de WKK-installatie.

5. **Duurzame energie**: de energiebeleidsovereenkomst is gericht op het verbruik van energie in procesinstallaties. Er wordt derhalve geen onderscheid gemaakt tussen fossiel opgewekte of duurzame energie bij de bepaling van het specifiek energieverbruik. Duurzame energie kan wel als flexibele maatregel ingezet worden zoals beschreven in bijlage 7.

6. **Exotherme processen**: exotherme processen worden onderworpen aan een audit zoals alle andere processen, weliswaar is hun energiegebruik negatief. Energie-output wordt verrekend indien hij geleverd wordt aan een ander proces, en wordt dan teruggerekend naar primaire energie met de omzettingsrendementen van 90% voor warmte en van 40 % voor elektriciteit.

BIJLAGE 2 – Energiedeskundigen en plan van aanpak

Artikel 1 – Procedure van aanvaarding

1. Het Verificatiebureau aanvaardt de energiedeskundigen op basis van een gedocumenteerde evaluatie van de voorwaarden zoals gesteld in artikel 2 voor de externe energiedeskundigen en/of artikel 3 voor de interne energiedeskundigen. Op vraag kan dit evaluatierapport worden voorgelegd aan de Commissie EBO.

   Het Verificatiebureau kan een interne of externe energiedeskundige aanvaarden:

   1° ofwel voor één vestiging;

   2° ofwel voor meerdere vestigingen waarvoor een Onderneming tot deze energiebeleidsovereenkomst is toegetreden;

   3° ofwel voor meerdere vestigingen van Ondernemingen die ressorteren onder één Sectororganisatie of meerdere Sectororganisaties.

2. Het Verificatiebureau kan een interne of externe energiedeskundige enkel aanvaarden indien de aanvraag tot aanvaarding als energiedeskundige vergezeld is van een plan van aanpak dat minstens aan volgende eisen voldoet:

   - Het beschrijft de methodiek volgens dewelke men de Onderneming en haar processen zal opdelen en auditeren. Deze methodiek is op maat van de Onderneming en houdt het evenwicht tussen verwachte kosten en baten.
   - Het geeft informatie omtrent de beschikbaarheid en het gebruik van reële data, geeft zo nodig aan welke meetcampagnes er minimaal zullen uitgevoerd worden en/of welke permanente metingen er bijkomend geïnstalleerd zullen worden.
   - Indien van toepassing geeft het aan of er een studie van energetische integratie zal gebeuren.
   - Het geeft tenslotte een overzicht van de medewerkers – met voldoende en aantoonbare ervaring met de te onderzoeken processen – die betrokken zullen zijn bij het opstellen van het Energieplan.
   - Het Verificatiebureau stelt voor het plan van aanpak een sjabloon ter beschikking.

3. Indien er geen overeenstemming wordt bereikt tussen het Verificatiebureau en het bedrijf rond het plan van aanpak van een energiedeskundige, zal een bemiddeling plaatsvinden tussen de betrokken partijen, de voorzitter van de Commissie EBO en de Sectorvertegenwoordiger van de Onderneming. Indien nodig, wordt een validatie van het plan van aanpak voorzien door een derde partij, goedgekeurd door de Onderneming en het Verificatiebureau. De kosten voor de validatie worden gedeeld door de Onderneming en het Verificatiebureau.

Artikel 2 – Voorwaarden voor externe energiedeskundigen

De externe energiedeskundige voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° Een grondige technische kennis bezitten van de te onderzoeken procesinstallaties en nutsvoorzieningen.

2° Minstens 5 jaar ervaring hebben als energiemanager, -verantwoordelijke of –expert /of actief zijn in het domein van energiebeheer en –audits.

3° Over voldoende interne middelen en competenties op engineering- en procesvlak beschikken om de technische processen te analyseren en de rendabiliteit van de energiebesparende maatregelen en klimaatmaatregelen te kunnen bepalen.

4° Bereid zijn te werken volgens de eisen van het Verificatiebureau: kunnen voldoen aan diverse praktische uitvoeringseisen, zoals levertijd, wijze van rapporteren en tussentijdse rapportering. Deze eisen worden voorafgaandelijk ter goedkeuring aan de Commissie voorgelegd.

5° Neutraal zijn en in volledige onafhankelijkheid werken van partijen.

6° Waarborgen geven voor de stabiliteit van de werking tijdens de volledige duur van de auditopdracht.

7° Gebruik van (bij voorkeur internationale) professionele standaarden voor te verrichten werkzaamheden (bijvoorbeeld ISO 9000) genieten de voorkeur.

8° Een strenge vertrouwelijkheidsplicht respecteren, met dien verstande dat zij de gegevens waartoe zij toegang hebben en die hun eigendom niet zijn, niet voor eigen doeleinden mogen gebruiken.

9° Geen deel uitmaken van het bedrijfspersoneel van de Onderneming waarvoor een Energieplan wordt opgesteld.

Artikel 3 – Voorwaarden voor interne energiedeskundigen

De interne energiedeskundige voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° Een grondige technische kennis bezitten van de te onderzoeken procesinstallaties en nutsvoorzieningen.

2° Aantoonbare ervaring hebben als energiemanager, -verantwoordelijke of -expert en/of actief zijn in het domein van energiebeheer.

3° Over voldoende middelen beschikken en competenties op engineering- en procesvlak binnen de Onderneming kunnen raadplegen om de technische processen te analyseren en de rendabiliteit van de energiebesparende maatregelen en klimaatmaatregelen te kunnen bepalen.

4° Bereid zijn te werken volgens de eisen van het Verificatiebureau: kunnen voldoen aan diverse praktische uitvoeringseisen zoals levertijd, wijze van rapporteren en tussentijdse rapportering. Deze eisen worden voorafgaandelijk ter goedkeuring aan de Commissie voorgelegd.

5° Bereid zijn voldoende neutraliteit en onafhankelijkheid aan de dag te leggen.

6° Waarborgen geven voor de stabiliteit van de werking tijdens de volledige duur van de auditopdracht.

7° Indien er meerdere interne energiedeskundigen betrokken zijn bij de Audit dient een verantwoordelijke van dit team aangesteld te worden. Deze fungeert tevens als formele interne energiedeskundige en tevens als contactpersoon van de Onderneming voor het Verificatiebureau.

BIJLAGE 3 – Het Verificatiebureau

Artikel 1 – Eisen waaraan het Verificatiebureau moet voldoen

Het Verificatiebureau voldoet aan volgende vereisten:

1° Onafhankelijke en neutrale organisatie.

2° Het vertrouwen hebben van de partijen van de energiebeleidsovereenkomst.

3° Garanties bieden voor een stabiele werking tijdens de volledige uitvoering van de energiebeleidsovereenkomst.

4° Werken volgens zeer strikte richtlijnen.

5° Werken met een gecertificeerd kwaliteitszorgsysteem.

6° Beschikken over experts in de te behandelen procestechnologieën.

7° Kunnen voldoen aan de diverse praktische uitvoeringseisen zoals levertijd en wijze van uitvoering van alle taken die in de energiebeleidsovereenkomst beschreven zijn.

Artikel 2 – De taken van het Verificatiebureau

Het Verificatiebureau adviseert, controleert en oordeelt over het plan van aanpak, de energiedeskundigen, het Energieplan en de monitoring zoals weergegeven in artikels 8, 9, 10 en 14 en rapporteert zoals weergegeven in artikel 13.1. Het Verificatiebureau valideert de datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel volgens de bepalingen van bijlage 4.

Het Verificatiebureau kan aan de Commissie EBO tevens Toelichtingen ter ondersteuning van de uitvoering van deze energiebeleidsovereenkomst ter goedkeuring voorleggen.

BIJLAGE 4 – Datacollectie warmtevraag en restwarmtepotentieel

Artikel 1 – Bijdrage aan warmtekaart

1. De Ondernemingen verbinden zich er toe om hun warmtevraag en hun restwarmteaanbod te onderzoeken. Aan de hand van een analyse wordt het potentieel voor interne restwarmtereductie in kaart gebracht. De relevante hoeveelheden restwarmte die niet intern ingezet kunnen worden, vormt het restwarmteaanbod.
2. Deze gegevens van de warmtevraag en het restwarmteaanbod worden aangeleverd in klassen en op jaarbasis:
   - < 0,2 GWh/jaar
   - 0,2 – 1 GWh/jaar
   - 1 – 20 GWh/jaar
   - 20 – 200 GWh/jaar
   - > 200 GWh/jaar
3. De geleverde gegevens zullen publiek gemaakt worden via de warmtekaart en zo ter beschikking gesteld worden aan andere gebruikers zoals bedrijven met restwarmte-aanbod, warmtevraag, lokale besturen, projectontwikkelaars of studiebureaus. Het opstellen van de warmtekaart gebeurt in kader van artikel 14 en bijlage VIII van de energie-efficiëntierichtlijn, waarin lidstaten verplicht worden om de warmtevraag en het potentieel voor restwarmte van industriële installaties (in GWh/jaar) in kaart te brengen.

Artikel 2 – Datacollectie

1. Elke Onderneming zal voor elke vestiging waarvoor zij toegetreden is tot deze energiebeleidsovereenkomst volgende datacollectie rapporteren:
   - Naam vestiging
   - Adres vestiging
   - Sector vestiging
   - Range warmtevraag vestiging
   - Range restwarmteaanbod vestiging
   - Restwarmtemedium (stoom/warm water)
2. Bij het indienen van het energieplan kan de datacollectie gecorrigeerd worden en, na verificatie door het verificatiebureau, ter correctie bezorgd worden aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap.

Artikel 3 – Engagement aanleveren gedetailleerde info

Gedurende de looptijd van deze energiebeleidsovereenkomst verleent de onderneming haar medewerking en data over de warmtevraag en het restwarmte-aanbod en wordt indien nodig een restwarmtepotentieelstudie uitgevoerd:

1. Op vraag van het lokaal bestuur (of aangesteld studiebureau) van de gemeente waar de Onderneming gevestigd is, zodat het lokaal bestuur deze gegevens kan gebruiken bij de opmaak van een lokaal warmteplan, dat de potentieel interessante zones voor warmtenetten detecteert.
2. Op vraag van een projectontwikkelaar (of aangesteld studiebureau) bij de opstelling van een haalbaarheidsstudie voor een warmtenet of voor een concrete warmtenet-projectvraag in de gemeente waar de onderneming gevestigd is of in een aanpalende gemeente.
3. Op vraag van een energiemakelaar die lokaal (rest)energie van bedrijven koppelt aan potentiële energieklanten gevestigd in de gemeente waar de onderneming gevestigd is of in een aanpalende gemeente.

Indien de Onderneming een vraag van bovenstaande partijen ontvangt die zij onredelijk beschouwt, legt zij deze voor aan het Verificatiebureau die de vraag zal beoordelen binnen twee maanden na ontvangst van de melding van de Onderneming of de Onderneming haar medewerking moet verlenen aan deze vraag.

Ondernemingen die reeds deelnemen aan lokale projecten, inclusief in studie of operationele fase, worden vrijgesteld van dit artikel.

BIJLAGE 5 – Economische pardonnabiliteit

Artikel 1 – Definitie

Indien rendabele maatregelen of hun vervanging door flexibele maatregelen tot gevolgen leiden die de internationale concurrentiepositie of de ondernemingsrendementen, in het gedrang brengen, zullen mitigerende maatregelen genomen worden. Dit kan onder de vorm van:

- Uitstel van maatregelen gedurende 1 jaar
- Definitief niet moeten uitvoeren van de maatregelen.

Artikel 2 – Criteria voor economische pardonnabiliteit

1. Marktconforme interestvoet voor investeringskredieten

   Wanneer Ondernemingen er niet in slagen, omwille van hetzij onderneming- hetzij project specifieke kenmerken, de investeringen tot verbetering van de energie-efficiëntie te financieren door middel van investeringskredieten aan marktconforme maatregelen, dan worden deze projecten aanzien als maatregelen die leiden tot gevolgen die in redelijkheid niet bedoeld kunnen zijn, zoals bepaald in artikel 2 van het convenant.

   Investeringen ter verbetering van de energie-efficiëntie van de Onderneming die niet kunnen worden gefinancierd met vreemd vermogen aan een kost lager dan een OLO op 10 jaar + 4,4% worden aanzien als een maatregel die leidt tot gevolgen die in redelijkheid niet bedoeld kunnen zijn, zoals bepaald in artikel 2 van de energiebeleidsovereenkomst.

2. Bedrijfsspecifieke criteria

   Economische omstandigheden waaronder het bedrijf functioneert, kunnen een impact hebben op de realisatie van de energie-efficiëntieverbeteringen. Hierbij gaat het onder andere om:

   - Geplande grootschalige investeringen in nieuwe installaties.
   - Geplande nieuwbouw.
   - Geplande sluiting.

   Bedrijfsspecifieke gegevens hebben een invloed op de investeringsruimte beschikbaar voor het verbeteren van de energie-efficiëntie of investeren in flexibele maatregelen.

   Indien deze aspecten niet gekend zijn bij de aanvang van de energiebeleidsovereenkomst kunnen ze in een later stadium bij het Verificatiebureau worden aangemeld.

Artikel 3 – Maatregelen ter bescherming van de Onderneming

1. Uitstel van de maatregelen

   Afwijkingsmogelijkheden ten opzichte van de engagementen in de energiebeleidsovereenkomst moeten beperkt zijn en moeten – indien ze noodzakelijk zijn - zo uniform mogelijk toegepast

worden. Een uitstel van uitvoering van maatregelen met één jaar kan in bepaalde gevallen op basis van economische criteria worden bekomen.

De elementen opgenomen ter staving van de vraag tot uitstel moeten meetbaar en verifieerbaar zijn. Mogelijkheden hiertoe zijn:

- Herrekende IRR na belastingen van een project waarbij als gevolg van een stilgelegde of sterk verlaagde productie de IRR na belastingen van een project niet meer kan beschouwd worden als rendabel.
- Weigering van de financiering van het project door een financiële instelling.
- Financiering van het project enkel te realiseren aan niet-marktconforme voorwaarden.
- Verslag van bedrijfsrevisor waaruit een onaanvaardbare invloed op de financiële structuur van de Onderneming, bepalend voor de kredietwaardigheid van de Onderneming, blijkt.
- Overige gegronde, meetbare en verifieerbare economische of financiële redenen.

Indien de economische situatie niet voldoende verbetert gedurende het jaar waarvoor het uitstel gevraagd werd, kan de Onderneming een nieuw uitstel aanvragen.

2. Definitief niet moeten uitvoeren van maatregelen

In uitzonderlijke omstandigheden kan het Verificatiebureau op basis van hogervermelde criteria beslissen dat een Onderneming de in het Energieplan voorgestelde maatregelen niet moet uitvoeren. Dit kan bijvoorbeeld in geval van een Onderneming die werkt onder de wet op de continuïteit van de ondernemingen.

De Onderneming richt hiertoe een verzoek aan het Verificatiebureau. Het verzoek wordt behandeld in een hoorzitting met vertegenwoordigers van de Onderneming, hun sectororganisatie, de Ministers en het Verificatiebureau.

Indien wordt ingegaan op het verzoek tot definitief niet uitvoeren van maatregelen kan het Verificatiebureau hieraan voorwaarden koppelen op vlak van opvolging.

BIJLAGE 6 – Berekening van IRR

Het criterium om een maatregel "rendabel" te noemen is binnen deze energiebeleidsovereenkomst gedefinieerd als een IRR groter dan of gelijk aan 10,5% na belastingen.

Aan de berekening van de IRR liggen enkele aannamen ten grondslag. Niet alle aannamen zullen overeenkomen met die van het bedrijf. Als een bedrijf gegronde redenen heeft om af te wijken van de gebruikte aannamen, dient dat aangetoond te worden, waarbij tevens wordt aangegeven op welke wijze er wordt afgeweken.

Een energiebesparingsmaatregel bereikt het gevraagde criterium van 10,5% grotendeels op basis van energiebesparing. Steeds moeten voor een energiebesparingsmaatregel alle positieve en negatieve effecten van een maatregel tegenover de bestaande toestand in de berekening worden betrokken.

Behoudens de financiële impact van het gewijzigde energiegebruik, moet bijvoorbeeld ook rekening worden gehouden met het buiten gebruik stellen van een installatie, de te verwerven subsidies en premies, de gewijzigde energie- of milieuheffingen, de verminderde belastingen en de gegarandeerde opbrengst van de te verkopen WKK- en groenestroomcertificaten.

Begrippen:

NCW: Netto contante waarde (NPV, Net Present Value in het Engels). Dit is het verschil tussen opbrengsten en kosten over de levensduur van een project. Omdat de kosten en opbrengsten afhangen van de rentestand worden deze posten met behulp van een (interne) rentevoet teruggerekend naar bedragen in het beginjaar van de investering, de netto contante waarde.

IRR : Intern Rendement ofwel Internal Rate of Return in het Engels. Het interne rendement of IRR van een investering is die rentevoet waarbij op het einde van de looptijd van het project de NCW = 0. De berekening ervan is een iteratief proces. Als deze rentevoet groter dan of gelijk is aan 10,5% dan wordt in de energiebeleidsovereenkomst de investering "rendabel" genoemd.

Investering: Hieronder vallen alle kosten die te maken hebben met het verwerven van de installatie en die over meerdere jaren worden afgeschreven. Bij de gedetailleerde en ruwe rendabiliteitsberekening wordt met een onzekerheid van respectievelijk 10% en 30% op de investering gewerkt.

Restwaarde: Dit is de waarde van de investering die overblijft op het einde van de levensduur.

Installatiekosten: Hieronder vallen de kosten van het project die eenmalig voorkomen en die niet worden afgeschreven. Bijvoorbeeld additionele personeelskosten en opstartkosten.

Energieprijzen: Hieronder vallen realistisch ingeschatte en aan het Verificatiebureau onderbouwde prijzen.

Netto besparing: Dit is de totale jaarlijkse besparing zijnde de opbrengsten minus de exploitatiekosten, die gerealiseerd worden ten gevolge van deze investering. Ook andere wijzigende factoren dan de zuivere energiefactoren dienen hierbij in rekening te worden gebracht zoals bijvoorbeeld het buiten gebruik stellen van installaties en overheidsmaatregelen (cf. infra).

Levensduur: Hiermee wordt bedoeld de technische levensduur van het project, het is de termijn tijdens dewelke het project een netto-besparing oplevert.

Afschrijvingstermijn: Hier wordt bedoeld de boekhoudkundige termijn waarover de investering wordt afgeschreven. Soms wordt een minimumtermijn door de fiscus opgelegd. Er kan op verschillende manieren worden afgeschreven: lineair, exponentieel, etc. Bij de standaardberekening in het sjabloon is aangenomen dat er lineair wordt afgeschreven over een termijn van 5 jaar.

Vennootschapsbelasting: Hiermee wordt bedoeld de vigerende vennootschapsbelastingsvoet, i.e. 25%.

BIJLAGE 7 – Lijst met flexibele maatregelen

Artikel 1 – Toepassing

Een onderneming kan gebruik maken van flexibele maatregelen zoals hieronder beschreven om tot eenzelfde resultaat te komen als vooropgesteld met de interne maatregelen op vlak van energie-efficiëntie of CO_2-eq-reductie. Naast de in deze lijst opgenomen maatregelen kan de Onderneming opteren om andere maatregelen in te zetten met equivalente energiebesparing of CO_2-eq-reductie, op voorwaarde dat deze eerst door het Verificatiebureau werden goedgekeurd.

Energiebesparing of CO_2-eq-reductie: Vermindering in energiegebruik of CO_2-eq-uitstoot per eenheid product (specifiek gebruik) t.o.v. specifiek gebruik of specifieke uitstoot voor de implementatie van de maatregel.

De flexibele maatregelen kunnen worden ingezet ter vervanging van één of meerdere maatregelen.

De manier van omrekenen zal verder worden uitgewerkt door de Commissie EBO in een Toelichting.

Artikel 2 – Toegelaten maatregelen die energiebesparend of CO_2-eq-reducerend kunnen zijn:

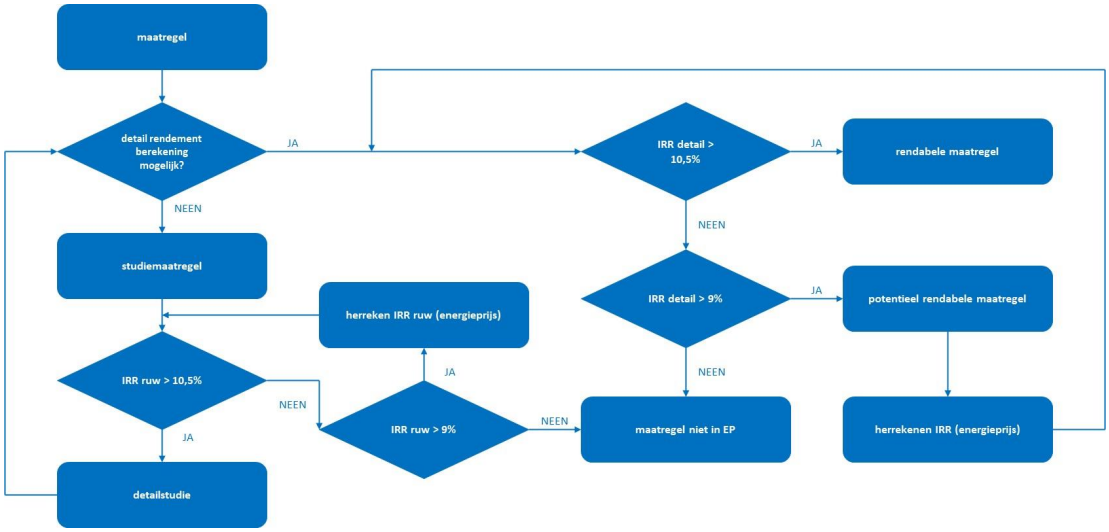
1. Ketenefficiëntie:
    - Grondstof: Vervanging van een grondstof door een ander type met een lagere energie of CO_2-eq-inhoud. Ook het niet-energetisch gebruik in de vorm van als grondstof ingezette energiedragers kan hierbij een rol spelen.
    - Processen in de keten: aanpassingen in de productieprocessen in de productieketen (zowel intern als extern).
    - Transport en logistiek: besparingen op vlak van transport (exclusief vervanging van wagenpark) en logistiek van grondstoffen, tussenproducten en eindproducten.
2. Concernbenadering: uitwisseling of verevening van maatregelen tussen vestigingen in het Vlaamse Gewest.
3. Eigen hernieuwbare energieproductie, inclusief eventueel verplicht aandeel hernieuwbare energie.
4. In de energie-en klimaataudit gedetecteerde klimaatmaatregelen.

Artikel 3 – Voorwaarden waaraan deze flexibele maatregelen dienen te voldoen:

1. Het betreft een nieuwe energiebesparende of CO_2-eq-reducerende maatregel of een verbeteringsmaatregel ten opzichte van het referentiejaar. Het besparend effect van de maatregel(en) is/zijn te kwantificeren en groter dan of gelijk aan het effect van de maatregel(en) die word(t)(en) ‘vervangen’.
2. De maatregel kan worden gemonitord.

3. De maatregel is robuust en kan niet zo maar worden teruggedraaid.
4. De maatregel kan niet tot dubbeltelling leiden in de rapportering van deze energiebeleidsovereenkomst.

BIJLAGE 8 – Stroomschema voor het detecteren van energie-efficiëntiemaatregelen voor het Energieplan

1. Indien op een maatregel onmiddellijk een gedetailleerde rendementsbepaling kan gebeuren, zal de maatregel worden ingepland in het Energieplan voor implementatie indien de IRR na belastingen van de maatregel groter dan of gelijk is aan 10,5%. Indien de IRR na belastingen van de maatregel kleiner is dan 10,5% maar groter dan of gelijk aan 9%, wordt de maatregel beschouwd als een potentieel rendabele maatregel en tweejaarlijks herrekend aan geactualiseerde energieprijzen. Indien de IRR na belastingen van de maatregel kleiner is dan 9% dient deze maatregel niet in het Energieplan opgenomen te worden en maakt deze ook geen voorwerp meer uit van latere herberekeningen.
2. Indien er meer informatie vereist is, wordt de maatregel een studiemaatregel. Indien uit de studie via een rendabiliteitsberekening blijkt dat de IRR na belastingen van de maatregel groter dan of gelijk is aan 10,5%, wordt de gedetailleerde rendabiliteitsberekening uitgevoerd die de IRR na belastingen van de maatregel moet bevestigen. Hierna wordt de procedure onder punt 1 gevolgd.
3. Indien uit de studie via een rendabiliteitsberekening een IRR na belastingen van de maatregel kleiner dan 10,5% maar groter dan of gelijk aan 9% naar voren komt, dan zal deze maatregel als potentieel rendabele maatregel tweejaarlijks herrekend worden aan geactualiseerde energieprijzen.

4. Indien uit de studie via een rendabiliteitsberekening een IRR na belastingen van de maatregel kleiner dan 9% naar voren komt, dient deze maatregel niet in het Energieplan opgenomen worden en maakt deze ook geen voorwerp meer uit van latere herberekeningen.

BIJLAGE 9 – Energiebeheermaatregelen

Artikel 1 – Opmaak van een energiebeleidsverklaring door het management

Een energiebeleidsverklaring wordt opgesteld door het management. In deze verklaart het haar engagement om een actief beleid op vlak van energie-efficiëntie te voeren. De energiebeleidsverklaring heeft volgende kenmerken:

- Is op maat van de Onderneming en van haar energiegebruik en verbruik.
- Bevat een engagement om de communicatiestroom naar de diverse partijen te verzekeren.
- Houdt rekening met een energiebeleid op lange termijn.
- Bevat een engagement om de middelen te voorzien om energiezorg te implementeren, te onderhouden en te verbeteren.
- Ondersteunt de aankoop van energie-efficiënte producten en diensten.
- Is gedocumenteerd en gecommuniceerd naar alle niveaus binnen de Onderneming.

Artikel 2 – Aanstelling van een energiecoördinator

De energiecoördinator wordt door het management aangesteld. Deze persoon heeft de nodige competenties en bekwaamheden om de verantwoordelijkheid en de autoriteit op zich te nemen om de taken die voortvloeien uit de energiebeleidsovereenkomst te kunnen uitvoeren.

De energiecoördinator heeft de mogelijkheid om een energieteam samen te stellen vanuit de verschillende departementen uit de Onderneming. In voorkomend geval kan dit team optreden als interne energiedeskundige die de Energie- en klimaataudit voor het opstellen van het Energieplan uitvoert. Op die manier wordt voldaan aan de vraag aan voldoende capaciteiten en neutraliteit bij de opmaak van die Energie- en klimaataudit.

De energiecoördinator heeft onder andere volgende doelstellingen:

- Binnen de Onderneming werkgroepen installeren om projecten rond energie-efficiëntie mee uit te werken.
- Als kenniscentrum dienen ter ondersteuning van de diverse activiteiten binnen de Onderneming ter verbetering van de energie-efficiëntie.
- Regelmatig aan het management rapporteren over de energieprestaties van de Onderneming.
- Verzekeren dat het Energieplan is opgemaakt in overeenstemming met het energiebeleid van de Onderneming, zowel op korte als lange termijn.
- De door het management gedefinieerde verantwoordelijkheden en bevoegdheden communiceren zodat binnen de Onderneming een efficiënt energiebeleid gevoerd kan worden.
- Een bewustmaking rond efficiënt energiegebruik creëren en dat in de gehele Onderneming.

- Een vormingsplan inzake verbeterde energiezorg in de Onderneming uitwerken en de uitvoering ervan opvolgen.

Artikel 3 – Sensibilisering – informatieverstrekking - medewerkersbetrokkenheid

De medewerkers worden bewust gemaakt van hun rol en impact binnen het energiebeleid van de Onderneming en hun betrokkenheid bij het behalen van de doelstellingen van de energiebeleidsovereenkomst.

Via sensibilisering en opleidingsinitiatieven op maat van de Onderneming wordt actief gewerkt aan een energie-efficiënt bewustzijn bij de medewerkers in functie van de impact van hun eigen activiteiten op de totale (of globale) energie-efficiëntie van de Onderneming. Dit moet bijdragen tot een versterkt energiebewustzijn van de medewerker bij de uitvoering van zijn activiteiten binnen de Onderneming.

De Onderneming zorgt dat medewerkers verbetersuggesties kunnen aanreiken via diverse communicatiekanalen die misschien niet direct uit de Audit naar voren zullen komen.

Regelmatige communicatie met de klanten en toeleveranciers over de energiebeleidsovereenkomst zal ook bij deze een bewustmaking teweegbrengen